

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Hubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Maday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Támadás a magyar buza ellen. — Véres csütörtök. — A római intézet májusi jelentése. — Mit csinál a magyar és mit a porosz tarifabizottság?)

A földmívelésügyi miniszternek mult szombaton kibocsátott vetésjelentése, mely szerint kedvező időjárás esetére középtermésre lehet kilátásunk, a budapesti tőzsdén megteremtette a jelentés lényegének megfelelő szilárd hangulatot, annál is inkább, mert a tőzsde felfogása szerint a miniszteri vetésjelentésben nem foglaltatott még bent az a multheti jégeső, amely sok vidéken tetemes károkat okozott. De szilárdítóg hatott az irányzatra az is, hogy a vidékről szórványosan ugyan, de mind sűrűbben érkeznek tudósítások rozsdakárról, megdülésről stb.-ről. Hogy tényleg vannak egyes helyeken ilyen bajok, azt igazolja a vidéknek a határidőüzletben tanúsított nagyobb vételkedve, amelyet a kontremin hiába iparkodott ellensúlyozni eladásával, ez nem sikerült, annyira, hogy a hét közepén maga a kontremin vásárolta vissza sürgősen korábbi eladásait. Az őszi határidők a miniszteri jelentés óta tetemesen megszilárdultak. A májusi határidők közt a tengeri mutatott bizonytalan irányzatot, amennyiben a belföldi tengerihányt jelentékenyen ellensúlyozza az aldunai államokból érkező nagyobb készáruszállítmány. A készáruüzletben szintén kifejezetten szilárd hangulat uralkodott, mert a kínálat egyáltalában nem jelentékeny és ami eladásra került, azért állandóan magasabb árakat fizettek.

A külföldi gabonapiacok tendenciája e héten inkább hanyatlónak volt mondható. A Fekete-tengerről a Dardanellák megnyitása óta nagyobb gabonamennyiségek kerültek piacra és mivel a nemzetközi fogyasztás is tartózkodóbb volt — bevárando a vetések fejlődéséről szóló pozitívabb híreket — ennek természetes következményeként jelentkezett a lanyhaság. Érdekes különben, hogy az orosz export az idén mennyire csökkent. Mult héten Oroszországból Nyugat-európába 20,200 tonna buza került, míg a mult esztendő ugyanezen időszakában a ki-

vitel 209,300 tonna, tehát épen tizszer annyi volt, a mult szezon 4'92 millió tonna kivittel szemben pedig 1'75 millió tonna áll. Ebből tűnik ki, hogy az orosz kormány az inség által sújtott tartományok gabonával való ellátásáról mily nagy mértékben gondoskodott és még a gabonamonopólium életbeléptetése előtt is erőlyesen látott az export megszorításához. Valószínű, hogy az orosz gabonamonopólium az orosz gabonaeportot lényegesen csökkenteni fogja, ami a világpiac irányzatára nem maradhat hatástalan.

Az OMGE. I. hó 22-én tartott növénytermesztési szakosztályi ülésén foglalkozott *Kosutány Tamás* dr., az országos központi kémiai intézet igazgatója azzal a támadással, melyet *Zaharia dr.*, a bukaresti egyetem tanára, a magyar buza ellen intézett. *Kosutány* nagy szakavatottsággal mutatta ki újból, hogy *Zaharia dr.* azon állítása, mintha a magyar buza vesztett volna jó minőségéből, illetve hogy a román buza minőségtekintetében felülmúlja a magyar buzát, a tények elferdítésén alapuló rozszakaratu rágalom és amint azt maguk a román szaklapok is elismerik, *Zaharia dr.* oly csekély készütséggel szerkesztette meg államköltészen kiadott nagyterjedelmű ugynevezett tanulmányát, hogy a román komolyabb szakörök röstellik legjobban a munka megjelenését. A *Zaharia dr.*-ral való polémia utolsó felvonása volt az, amelyet *Kosutány dr.* *Zaharia* provokálására kénytelen volt még egyszer felvenni. A magyar buza érdekében ezután folytatandó tudományos vitákban *Zaharia* nem jöhet többé számba, mert bebizonyult róla, hogy ez a magyar buza ellen folytatott támadás tisztán reklám czéljából történt és csak a tisztességtelen verseny célját szolgálja. *Kosutány dr.* tudományos, magas színvonalu előadásából kitűnik újból, hogy a magyar buzának a román buzával való összehasonlítása feltétlenül és minden körülmények közt csak az előbbi javára szolgál. Ugyanezt bizonyítja különben a gyakorlati élet is, mert arról még nem hallottunk, hogy Amerikában román lisztként árusították volna az amerikaiat,

mint teszik ezt a hamisított, illetve magyar névvel ellátott liszttel. A francia finomsütők magyar liszttel sütnek, nem románnal, dacára annak, hogy a magyar liszt drágább, már pedig ha a román buzából készült liszt nem jobb, de éppen olyan jó lenne, mint a magyar liszt, világos, hogy inkább használnák a román lisztet. A külföldi szakirodalom és az illetékes szakörök is átláttak már a szitán és *Zaharia dr.* támadását a magyar buza ellen komolynak nem tekintik. Tudjuk, hogy ez csak a román buza reklámja kíván lenni, amely tisztességes eszközökkel a magyar buzával szemben nem tudja felvenni, de a versenyt.

A csütörtökön lefolyt általános sztrájk a „Köztelek” technikai előállításának munkáját is megzavarta; lapunk tehát némileg késve fog megjelenni, de a rendes tartalommal.

A napisajtó hivatása, hogy a Budapesten rendezett utcai forradalom szomorú eseményeit feltárja. Hét halottja, több mint száz sebesültje van ennek a véres csütörtöknek és százezerekre rug az a kár, amit a rongálások miatt a magánvagyon szenvedett. Ezekért a következményekért a felelősség oroszlanrésze nem a közvetlen tetteseket illeti, hanem azokat a vezetőket, akik valósággal forradalmi felhívásaikkal végtelenségig felizgatták a munkásokat és a szuronyok elé vezényelték, míg ők maguk, a vezér urak, hátulról lesték az általuk felidézett dráma lefolyását. És az a szörnyűség, hogy ilyenkor rendszeren a felbujtottak, a jóhiszeműleg küzdők fogadják szemtől-szembe a fegyveres erő megtorlását, ezek az üldözöttek, a legázoltak, ezek viselik az egyéni felelősségrevonás összes következményeit, míg a szellemi vezéreket sehol sem látni; ők csak akkor válnak láthatókká, mikor a paktumokra kerül a sor, mikor a hatóságok előtt érdemeket szerezhetnek azzal, hogy a felizgatott munkásokat leszerelik s ezt az érdemüket megfelelőleg utilizálják is. Ez a lelkiismeretlenség lázít fel bennünket legjobban. A munkásokban megnyilatkozó energiában és elszántságban mindenesetre van férfiaság, a bujkáló vezérekben semmi sincs. S éppen ezért

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK

Az oltási szezon küszöbén felhívjuk gazdatársaink figyelmét azon bevált és kipróbált oltóanyagokra, melyeket szövetségünk immár több mint 10 éves tapasztalatok alapján a legjobban ajánlhat. Lépfene ellen a legerősebben fertőzött vidéken is példásan immunizáltattak az állatok a Jenner-Pasteur-féle **specziális** oltóanyagokkal; a kitört járványok pedig a **rapid-szérumos** beavatkozással sikerrel lokalizáltak. Sertéseknél az orbáncz-szérum az **egyedüli szer**, mely orbáncz betegséget biztosan gyógyít és a melynek segítségével (kombinált oltás) a megtámadott falkák is még sikeresen megvédhetők. Az oltási eredmények eredeti kimutatásai a Jenner-Pasteur intézetben mindenkor áttekinthetők.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

a legnagyobb igazságtalanságnak és erkölcs-telenségnek tartjuk azt, ami állítólag most történt, még pedig nem először, hogy míg a rajongók ellen a megtorlás minden eszközét alkalmazásba vették, addig a dráma főrendezőivel a hatóság paktumot kötött és futni hagyja őket, hogy ők viszont segítsenek a rendet helyreállítani. Ilyenformán a véres eseményekből a híres plakátforradalmárok szárazon kerülnek ki s a harciba vezényelt tömeg és a polgárságnak az a része iszsa meg a baj levét, melynek pedig a parlamenti munka irányítására semmiféle befolyása nincs.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most megjelent május havi statisztikai jelentése a főbb európai, ázsiai és amerikai államoktól nyert hivatalos adatok alapján érdekes kimutatót közöl — május 1—15-iki állapot szerint — a vetések állásáról. Eszerint őszi búzából közepes termés (a legutóbbi tíz év átlaga) várható Bulgáriában, Luxemburgban, Svájcban és Japánban, míg Belgiumban és Magyarországon 10, Egyiptomban 15, Románországban 20 százalékkal jobb, Dániában pedig 5 s az északamerikai Egyesült-Államokban 7 százalékkal rosszabb búzatermés várható az átlagnál. Kanadában 31, az Egyesült-Államokban pedig 201 százalékát az őszi búzatermésnek ki kellett szántani s a terméskilátások is leggyengébbek Északamerikában, míg másutt a vetések állása kedvezőnek mondható, habár a rendellenes tavaszi időjárás sokhelyütt némileg késleltette is fejlődésüket.

Rozsból az átlagos középterméshez igen közel álló eredményt jelez csaknem minden, a kimutatásban szereplő állam. Csupán Románia vár 20 százalékkal jobb termést rozsból és árpából is. Egyébként az árpatermés kilátások is az átlag körül mozognak, tíz százalékos többletet csak Magyarország és Egyiptom jelez. Ugyancsak a közepesnél valamivel jobb termést ígér a tavaszi vetések állása, amelyről azonban mindössze hat állam szolgáltatott adatot.

Ujítás a jelentésben, hogy ezentúl a római intézet adatgyűjtése lenne és selyemhernyó-tenyésztésre is ki fog terjedni. Az első erre vonatkozó jelentések szerint a len vetésterülete emelkedést mutat s a terméskilátások általában Belgiumban, Írországon, hazánkban, Olaszországban, Romániában, Japánban és Indiában egyaránt jók. A jelentés beszámol még a szőlők állapotáról, amelynek Magyarországon, Francia-

országban, Olaszországban és Ausztriában meglehetősen ártalmára voltak a késői fagyok. Végül Argentína, Kuba, Egyiptom és az északamerikai Egyesült-Államok legutóbbi állatszámolásainak adatait közli a római intézet. Érdekes megállapítani az adatokból, hogy Argentína szarvasmarhaállománya 1908-tól 1911-re 1 százalékos hanyatlást mutat s hogy az Unióban 1900-ról 1910-re a szarvasmarhaállomány 82, a sertésállomány pedig 81 százalékkal csökkent, ami a lakosság számának emelkedéséhez viszonyítva annyit jelent, hogy minden ezer lakosra 220-szal kevesebb szarvasmarha és 204-gyel kevesebb sertés esett 1910-ben, mint tíz évvel azelőtt.

Az 1907. évi XXXVI. törvényzikk 12. §-a imperative elrendeli, hogy az országos közlekedésügyi tanács évenként, a tarifabizottság pedig negyedévenként legalább egyszer összehívandó. A törvény betartását ismételtén sürgették közgazdasági érdekeltségeink, de hiába. A kereskedelemügyi tanácsot egyáltalában nem, a tarifabizottságot pedig mindössze egyszer hívták össze 1909. óta, de akkor sem hallgattak rá, hanem a bizottság túlyomó többségének élénk tiltakozása ellenére léptettek életbe a Máv. legújabb tarifaemelését. A bürokrácia kénye-kedve szerint intézkedik és irányítja ugyszólván korlátlanul közlekedésügyi politikánkat. Gögös fölényvel mellozi a gazdasági és társadalmi érdekeltségek minden hozzászólását, hónapokig hevertetik a panaszo beadványokat s aztán — mint ismételtén tapasztalhattuk — válasz nélkül „ad acta” teszi őket.

Nos, a porosz bürokrácia világhírű és pedig nemcsak súlya, hatalma és befolyása, hanem belső értéke, képzettségének és fegyelmezett-ségének magas színvonala miatt is. És ime, a legkiválóbb bürokrácia hazájában nem restelik sűrű időközökben egybehívni az állandó tarifabizottságot s ott az érdekeltek képviselőinek bevonásával megtárgyalni a felmerült tarifális kérdéseket. A június 12—13. napjaira egybehívták 107. ülés példálul egyes mezőgazdasági gépek osztálybesorozásáról, fakéreg és nyers dohány szállítására fedett vagonok engedélyezéséről, továbbá több díjkezdvezmény megadásáról fog tárgyalni. Ez utóbbiak közül mezőgazdasági vonatkozásúak: a takarmányrépa és friss főzelék-dugványoknak és a friss spárgának a kedvezményezett gyorsárak közé való sorozása, a tengerikorpának az I. külön díjszabási osztályba

való sorozására irányuló kérelem, a vetőmagszállítási kedvezmények kiterjesztése, a mérlegelési díjak mérséklése tömegárunknál, az állatok kísérőinek szállítására vonatkozó rendelkezések, valamint a tenyészállatok szállításáról szóló előírások revíziója stb.

Ime, mennyi nagyfontosságú kérdés, amit nálunk a MÁV. persze a saját bölcsességétől is meg tudna oldani, vagyis inkább el tudna halogatni a végtelenségig, de a porosz államvasutaknál, ugylátszik, kevesebb a büszke elzárkózottság és több a közérdek iránt való gyakorlati érzék, amit nálunk sem ártana mintául venni.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Henscb Árpád.

A tehenészetek jövedelmezősége.

II.

E közleményemnek a „Köztelek” f. évi 38. számában megjelent I. részében kimutattam a lefejő tehenészet jövedelmezősége, mely korántsem oly magas, mint azt általánosságban gondoljuk. Ez alkalommal a tenyésztéssel kapcsolatos tehenészetek remélhető jövedelmezőségét mutatom ki.

A lefejő tehenészet állítólagos előnyei: 1. hogy a tejet közvetlen eladással sokkal magasabb áron értékesíti, mint a borjuszoptatással; ez a föltevés azonban ma már tárgytalan, mert a rendkívül magas tehén-, bika- és tinóárak mellett, a borjunevelés a magas tejárak daczára is igen jövedelmező, 2. hogy az 5—6 literre apasztott tehenek kimustrálásával a fejési tehozam tetemesen fokozható, csakhogy vásárokon összeszedett tehenekkel még igysem lehet valami nagy fejési eredményt elérni és azt is csak drága hizláló takarmányon, hogy a lefejt tehen az eredeti vételárban eladható legyen. Nagy hátránya pedig, hogy a vásárolt tehenek nagyon könnyen behurcolhatják a száj- és körömfájást és más ragályos állati betegségeket.

A tenyésztéssel kapcsolatos tehenészet nagy előnyei a lefejőssel szemben: 1. hogy helyes tenyész-kiválasztással tetemesen fokozhatjuk a tejelő-képességet, aminthogy pl. a magyaróvári gazdasági akadémia gazdaságában a szimmentáli tehenek után 3300, a kassai gazdasági akadémia (akkor még tanintézet) gazdaságában pinz-

TÁRCZA.

Vérrózsák a havon.

Irta: Bársony István.

A k—i erdésznél voltam szállva az erdő mellett levő lakásán és reggel éppen felkeltem, minthogy szarvastehénre akartam barkácsolni, amikor kopogtattak az ajtómon.

Dorogi lépett be, a házigazdám.

— Hallottam, hogy már mozog, kezdte, én hát nem állhatom meg, hogy meg ne kérdezzem, nem volna-e kedve a bamba szarvastehének helyett inkább egy jó vadkant löni.

Felvillanyozva ugrottam fel. Hisz' egy „jó kant” a legszebb szarvasért sem adok. A szarvas kétségkívül a mi legnemesebb vadunk, de a vadisznó „ösibb”; ebben a hozontos mogorva állatban még olyan özönvizkorabelit sejték, amelynek az egész lénye sokkalta vadabb, elvonultabb, mogorvább, mint az erdők koronás királyáé.

— Dehogy nem volna kedvem, kiáltottam örvendve; hogy jut eszébe ez a csere?

Dorogi egy táviratot tartott élém. Ez volt benne: „Küldjön holnap, legkésőbb holnapután a kastélyba egy vadisznót, minél nagyobb, B... s.”

Kérdő tekintetemre Dorogi elmondta, hogy B... s az uradalmi erdőmester, aki igy szokott az uraság számára vadat rendelni az erdészeknél.

— No és önöknél ez csak annyiból áll, hogy meg kell rendelni a vadisznót és már meg is van?

— Majdnem, felelt Dorogi mosolyogva.

— Annyi itt a vadisznó?!...

— Nem olyan tulságosan sok; de akad és ha kell, akkor bizonyosan lövünk.

Hitetlenül csóváltam a fejemet. Hogyan vadászunk? Hajtókka? — kérdeztem.

— Nem a', ugy nem lehetnék a dolgunkban olyan bizonyosak.

Nagy szemet meresztettem.

— Van nekünk arra jobb módunk. Itt van „Pordán és társa”, övelők nem kétséges a siker.

— Erdész ur, ön tréfál; miféle „czég” az, amely igy ellátja önöket vadisznóval.

Dorogi most már hangosan nevetett.

— Mindjárt meg tetszik látni. (Kiszólt az ajtón.) Pordán! jöjjenek be kendtek.

Odakint lábcsozogás, eszimakopogás, ahogy valaki törölgette a lábát és topogott, hogy a havat leverje róla. Kisvártatva belépett egy furesa, zömök, alacsony paraszti ember, sörte-haju, tüskés bajuszu, pislaszemű, fekete egészben, mint a vadkan; és utána majdnem a lábához ragadva, egy iromba, borzoltszőrű eb, amely valami korcs kopóféle lehetett, félig sakállformája volt, félig meg a juhászok puli kutyájára emlékeztetett.

Dorogi bemutatta őket. Ime: „Pordán és társa”. Pordán az egyik erdőkerülőm, a kutyá-

ját pedig Bokrásznak hívják ugyan, de ő csak ugy emlegeti, hogy: „a társam”.

Ezzel vissza is fordult Pordánhoz. No Pordán, itt a távirat, disznó kell. Lesz-e?

— Lehet, válaszolt Pordán, olyan hirtelen és merészen, hogy abban félreérthetetlenül benne volt a bizonyosság.

— Ezt az urat viszi kend magával, folytatta az erdész és rám mutatott.

Pordán végignézett rajtam és megvakarta az üstökét.

— Ne busuljon kend, ez az ur régi vadászember, nem ront, ha nem javíthat.

— Az már más, sóhajtott a kerülő megkönyebbülten, mert különben...

Elhallgatott. Nyilván maga is röstellte volna a vasárnapi puskásnak szánt szentenciáját. Hirtelen csavart egyet az eszén és azt mondta: tessék elszánkozni az alsó szarvaszetődig, ott várom az urat, én átmegegyek az erdőn s hamarabb ott leszek.

Amikor magunkra maradtunk, néma kérdés-sel a szememben néztem az erdészre. Mosolygott. — Szép mulatsága lesz, azt hiszem, bizza csak magát egészen Pordánra. Ne kérdezzesse sokat, egyáltalában ne beszélgesse vele, mert ugy sem igen lehet. Nem szokott felelni. Nagyon haragszik az olyan vadászra, akinek „odakint” sokat jár a szája.

— De legalább tudni szeretném...

Dorogi a szavamba vágott. — Semmitsem mondok. Meglássa, jobb lesz igy. A szánka odakint vár, tessék csak indulni. En itthon maradok,

gauri tehenek után 2700 literen felüli tejhozamot sikerült elérni, a borzderes tehenészetekben pedig a 3000 literes és az azt meghaladó tejhozam nem ritka dolog. Ezek tehát egyszerű tejelő-takarmányon adnak annyi tejhozamot, mint a lefejősök hizlalótakarmányon; 2. hogy a jobb tehenészetek a tejhozamon kívül, értékes tenyész-állatok fölnevelésével is igen szép jövedelmet produkálnak; 3. hogy a vásári cserebere mellő-zésével könnyebben megóvható a tehenészet a szá- és körömfajás és más ragályos betegség behurcolásától.

Magyarországi fejőstehenekül általánosság-ban a szimmentáliakat, vöröstarka keresztező-seket, borzdereseket és pinzgauiakat tenyésztik. Ez utóbbiak tejelőképességét és takarmányigé-nyét személyes tapasztalatból nem ismerem és így csak az első három csoport jövedelmező-ségével foglalkozom.

II. Szimmentáli tehenészet.

A szimmentáli tehen tejelőképessége eredeti hazájában körülbelül azonos a borzderesekével, sőt tejének zsirtartalma valamivel magasabb, de nagyobb élősulya és gyorsabb fejlődése folytán ugyanannyi tej előállításához jóval több takarmányt kíván, tehát a tejet is drágábban termeli. Németországi kísérletek szerint (lásd Kovácsy Béla „A keletfriz szarvasmarha” című cikkét a „Köztelek” folyó évi 25. számában) 500 kg. élősuly után az átlagos évi tejhozam volt az *angeli* tehenektől 5925 kg. tej 208 kg. zsirral, a *keletfrizeké* 5775 kg. 178.2 kg. és a *szimmentáliaké* 4329 kg. 171.7 kg. zsirral, tehát a szimmentáli ugy a tejet, mint a zsirt a legdrágábban produkálta. Hazánk kiválóbb szimmentáli tehenészeiben a főhaszonczél addig értékes tenyészbírák nevelése volt és ezért a nagy test gyors fejlesztésére fektették a fősúlyt, ennek következtében a hazai tenyész-tésű szimmentáli tehenészetek tejhozama nem több mint 2500—3300 liter, amelyből levonva 500 litert berjuszoptásra, a fejesi tejhozam 2000—2800 liter.

Az alább következő kimutatásban a többi fajtákkal való összehasonlítás céljából a borju-nevelés jövedelmét nem vettem számításba, hanem a kiadások összegéből csak a mustra-tehenek, szopós korban eladott és leválasztott borjak és a termelt trágya értékét vontam le.

mert hárman sokan volnánk. Még ketten is majdnem sokan lesznek, ahogy Pordán ösmerem. Szót fogadtam. Felkaptam a puskámat s indultam. A szán könnyedén repült velem az erdőn keresztül.

A felséges havas erdőn keresztül, ahol a csendét még némábbá tette a süppedő puha-ság, amely elnyelte a lovak patáinak dobogá-sát. A fak és bokrok fehér díszben pompáztak; az aranybarna cserlomb meghajlott a ránehe-zedő hótól; a hegyoldal csillogott a verőfény-ben s a napos tisztáson szarvasok bámultak ránk.

Most nem törődöm velük. Még a fekete fa-tömböket is vaddisznónak néztem, pedig a vad-disznó más, mint a szarvas és nem fekszik ki az utak mentére is.

Gyönyörű volt az a félóra-i szánkázás az erdő lábától a hegyoldalon levő szarvasetetőig. A bokrok közt pirokrok röpködtek, olyan pirosak voltak, mint a legszebb rózsák. Eleven virágok a „fehér erdőben”. Aztán kecses özek ugráltak át az uton előttünk s bizalmasan fordultak felénk, amint elvonultunk mellettük. Szajkók és léprigók röpködtek előttünk; a rigók kerczeg-tek, arrább-arrább röpöngtek; elevenséget vittek magukkal. Észre sem vettem s megérkeztünk az etetőhöz, ahol „Pordán és társa” csakugyan várt már.

Csúdlakozva akartam kérdeni: hogy lehetek itt előbb, mint én a szánon; de eszembe jutott a Dorogi tanácsa. Hallgattam.

Némán szállottam le a szánról és megérin-

Kiadás.

	Részes	Összes
	korona	korona
1. Állattőke (100 tehen, 2 bika) 72,000 K. után kamat és rizikó 10%	7,200	
2. Épülettőke 60,000 K. után kamat, törlesztés és tatarozás 7%	4,200	
3. Gép- és eszköztőke 500 K. után ka-mat, törlesztés és tatarozás 20%	1,000	
4. Állományfenntartásra 1 bika, 20 előhasi üsző á 600 K.	13,000	
5. Cselédbér: 1 tehenes gazda 1000 K., 7 tehenes á 600 K.	5,200	
6. Fogatőr: 1 tejhordófogat 1750 K., 1/2 kétörös fogat 850 K.	2,400	
7. Szóás, világítás, orvoslás	600	
8. Takarmányozás 102 db után á 336 K.	34,300	67,900

Ebből levonandó:

20 drb mustratehén ára á 500 K.	10,000
30 drb szopósborju ára á 80 K.	2,400
50 drb választott borju értéke: 140 K.	7,000
15,200 q félreott trágya értéke á 50 f.	7,600
Tejtermelési költség	40,900
Ebből esik 1 drb tehenre	409

Egy tehen tejtermelése ilyenformán 409 K.-ba kerül és ennek alapján számítottam ki a 16—20 filléres tejértékesítés és 2000—2800 literes tejhozam mellett remélhető nyereséget és veszteséget.

A szimmentáli tehenészet tejjövedelme vagy vesztesége az alább felsorolt tejhozamok és tejárok mellett 1 drb tehen után:

	16	17	18
	filléres tejárok mellett	filléres tejárok mellett	filléres tejárok mellett
	korona		
2000 liter évi fejesi tejhozamnál	-89	-69	-49
2200 " " " "	-67	-45	-23
2400 " " " "	-45	-21	+3
2600 " " " "	-23	+3	+29
2800 " " " "	-1	+27	+55

E számítás alapján a tejtermelésből származó tiszta jövedelmezőség 17 filléres értékesítés mellett 2600, 18 filléres értékesítés mellett 2400 literes fejesi tejhozamnál kezdődik, tehát elég szerény. Itt azonban felszámítandó a tenyészállatnevelésből származó jövedelem s ez 20 drb elsőborjas üszőnél, amelyek fölnevelése á 600 K.-ba került, de megér legalább 700 K.-t, á 100 K. = 2000 K. és 20 drb legalább is 800 K.-ért értékesíthető, de 500 K.-ba kerülő 1 1/2 éves tenyészbíráknál á 300 K. = 6000 K., összesen tehát 8000 K., amelyből egy tehenre 80 K. esik. A tinónevelésen alig van haszon, mert egy hároméves tinó fölnevelése körülbelül 730 K.-ba kerül.

tettem a kalapom karimáját, úgy fogadtam a Pordán szóttlan köszöntését.

Az erdőkerülő elindult előttem. Mögötte ment a társa. En csak utánok következtem. Lassan haladtunk s ráértem figyelni, tűnődni. Néztem az előttem vonuló kis fekete alakot, aki így, lopódzva, meg-meghajolva az ágak alatt, még jobban emlékeztetett a vaddisznóra. A kutyája épp oly óvatosan lépdelt a nyomán; de teljes-séggel közönyösnek látszott minden iránt. Egy nyul pattant fel az ösvényünk mellől; Bokrász rá sem hederített.

Szarvasok robajlottak mellettünk a sűrűben. Pordán és társa még a fejét sem fordította arra. Kiertünk a vágás legdélbb fekvésű sűrű-ségéig. A tölgyes ott volt közel; amikor jó makktermés van, Eldorádót kínál a tölgyes a nagy vadnak. A vaddisznók itt hiznak gömbö-lyűre.

Pordán megállott s hátrafordult. A szemében lobogott valami, ami csak most gyulhatott ki. Odaléptem melléje. Lemutatott a hóra. A fehér lapon egymást követő bemélyedések voltak. Nagy körömlenyomatok. Egy vén vadkan nyomai.

Ösztönszerűleg végigvizsgáltam a puskámat, rendben van-e. Vártam, hogy Pordán elereszti a kutyát s ezentul majd a „társ” vezet bennünket. Nem úgy történt. Az erdőkerülő beérte egyelőre az eddigi barátkozással; nem szólt, nem magya-rázott, hanem megindult a nyomon. Ha eddig óva-tos volt, most sunyító hiuzzá változott. Folyvást görnyedten csuszott a bokrok között; figyelte a

A tenyészállatnevelésből származó 80 K. hasznót is számításba véve, 2200 literes tejhozam és 16 filléres tejértékesítés mellett, 1 tehen jövedelme 80—67 = 13 K. A 100 drb-ból álló tehenészetben a *vállalkozási haszon* 1300 K., vagyis a 137,000 K. tőkebefektetés-nek *alig 1%-a*. Ehhez hozzászámítva az üzemi kiadásokban már felszámított tőkakamatot, a tehenészetbe fektetett tőke 6%-ot jövedelmez.

III. Bonyhádi tehenészet.

A bonyhádi és más vidéki jobb vöröstarka keresztezésű tehenekből összeállított tehenészetek átlagos fejesi tejhozama 2000—2600 liter, a borjuk által kiszoptott tejből (10 heti szopta-tás mellett) körülbelül 400 liter számítható egy tehenre, úgy hogy a tehenek átlagos tejhozama 2400—3000 literre becsülhető.

Az alábbi kimutatásban a tiszta jövedelem kiszámítása a szimmentálinál bemutatott minta szerint történt.

Kiadás.

	Részes	Összes
	korona	korona
1. Állattőke (102 drb tehen és bika) 62,000 K. után 10%	6,200	
2. Épülettőke 50,000 K. után 7%	3,500	
3. Gép- és eszköztőke 5000 K. után 20%	1,000	
4. Állományfenntartásra 1 bika, 20 elő-hasi üsző á 500 K.	10,500	
5. Cselédbér	5,200	
6. Fogatőr	2,400	
7. Ső, világítás, orvoslás	600	
8. Takarmányozás 102 drb után á 280 K.	28,600	58,600

Ebből levonandó:

20 drb mustratehén ára á 420 K.	8,400
30 drb szopósborju á 70 K.	2,100
50 drb választott borju á 120 K.	6,000
12,800 q félreott trágya á 50 f.	6,400
Tejtermelési költség	35,100
Ebből esik 1 drb tehenre	351

A bonyhádi tehen tejjövedelme az alább föl-sorolt tejhozamok és tejárok mellett a következő:

	16	17	18
	filléres tejárok mellett	filléres tejárok mellett	filléres tejárok mellett
	korona		
2000 liter évi fejesi tejhozamnál	-31	-11	-9
2200 " " " "	-9	+13	+35
2400 " " " "	+13	+37	+61
2600 " " " "	+35	+61	+87

A bonyhádi marhánál tehát kedvező tejár 18 fillér és 2400 liter tejhozam mellett már igen szép tejhasznót lehet produkálni, csak az a kár, hogy nálunk nem lehet 2200 literes-

nyomot s vigyázott, nehogy megsörrenjen egy galy, vagy egy ág.

Mentem utána én is, tizszeres fáradsággal. Pordán, az ő kis termetével, könnyen bujhatott át mindenütt; de nekem ropogott a derekam és minden tagom fájt a sok hajlongástól. Szeren-csére a friss hó selymes lönyegén majdnem teljesen nesz nélkül lépdélhettem.

Igy vonultunk hegynek fel, hegynek le. Elöl Pordán, az orrával folyvást a havas földnek fordulva, leste a nyomot, nehogy elveszítse, eltéveszse; utána Bokrász, a szemtelenségig közönyösen; és végül én, mindjobban fáradtan, lankadó izgulással.

Pordán újra megállott. Most már nem lefelé fordult a szemével, hanem miközben erősen és élénken szimatolt, szét is tekintett, vizsgálgóva. A bokrok alját nézegette; valamit keresett.

A szimatolására magam is figyelmessé lettem. Éreztem valamit. Átható, csipős vaddisznóbüzt, amely az orromat facsarta. Eppen melleitem egy vastag vörösfenyő állott. Az oldala teknősen ki volt vájva, mélyen kiráspolyozva. Azt vad-disznók dörzsöltették ki, amikor vakaródzva nekítámaszkodtak a fának.

Ennek fele sem tréfa, gondoltam magamban. Hisz itt vagyunk valahol a vaddisznó közelében. Nyugtalan érdeklődéssel kísértem a vezetőm minden mozdulatát; előttem volt néhány lé-péssel s így sokkal többet láthatott, mint én. A zömök fekete ember úgy hajolt előre, mint a vadat szimatoló vizsla. Bokrász szőreborzoltan

nél magasabb fejési átlagot számítani és ennél 16 filléres tejértékesítés mellett még 9 korona veszteség mutatkozik 1 drb tehénen. A tenyésztőállatok fölneveléséből származó haszon azonban itt nagyon csekély, mert a keresztezésből származó bikákat nem igen keresik és gyengén fizetik, a hároméves korára 610 koronába kerülő tinónevelésen pedig szintén nincs számbevehető haszon. Csak az 500 koronába kerülő beállított 20 drb elsőborjas üszőn lehet a 100 korona = 2000 korona hasznot számítani, mert ezek tényleg megérik ma a 600 koronát. Ebből 1 tehénre 20 korona esik úgy, hogy 2200 literes tejhozam és 16 filléres értékesítés mellett egy tehénen 11 korona, az egész tehenészetben pedig 1100 korona, vagyis a befektetett tőkének alig 1%-a a vállalkozási haszon, a tiszta jövedelem pedig körülbelül 6%.

IV. Borzderes tehenészet.

A borzderes nagyobbtestű fajták közül nálunk leginkább a *schweizer* és az *alpgau*, míg kisebb testűek közül a *montafoni* és az *inntali* vannak elterjedve. Tejelőképességük körülbelül egyforma, csak hogy a kistestűek igénytelenebbek és így a tejet jóval olcsóbban produkálják, amiért a nagyobb fajták nagyon kevéssé kárpótolnak nagyobb testtömegükkel, mert sem jármozásra, sem hizlálásra és nálunk tenyésztésre sem keresett állatok. Tejhozamuk nálunk a szimmentáliakéhoz hasonlóan 2500—3300 liter, csak hogy, mert a bikaborjakból csak kevés neveltetik föl, a kistestű borju kevesebbet szopik és hamarabb — 8—10 hetes korában — leválasztható, szoptatásra 1 tehen után csak 300 liter tej számítható és így az átlagos fejési tejhozam 2200—3000 literre becsülhető.

Kiadás.

	Részes	Összes
	korona	korona
1. Állattőke (100 tehen a 550 K. és 2 bika) 57,000 K. után 10%	5,700	
2. Épülettőke 50,000 K. után 7%	3,500	
3. Gép- és eszköztőke 5000 K. után 20%	1,000	
4. Állományfenntartásra 1 bika és 20 előhasi üsző a 440 K.	9,400	
5. Cselédbér	5,200	
6. Fogatáró	2,400	
7. Szózás, világítás és orvoslásra	600	
8. Takarmányozás 102 drb után a 224 K.	22,900	50,700

nyújtózt ki mögötte s szintén szimatolt. Most már nem volt közönyös többé.

Még egy pár lépés előre, szinte a havon csuszva ...

Ekkor Pordán lassan kezdi kinyújtani a karját s az ujjával rámutat valamire. Onnan, ahol én voltam, csak egy keskeny fekete sáv látszott a havon. De ki kellett találnom, hogy az ott pihenő mitsem sejtő, talán alvó vaddisznó, amelyhez ez az erdők fia ime majdnem a vaczkáig vezetett.

Megpróbáltam, hogy közelebb jussak, odáig legalább, ahol Pordán állott; de ott a sűrűség szinte járhatatlan volt már az én számomra. Egy láthatatlan gyökérben megbotlottam. Kalimpálva estem neki a galyaknak, jókora zörgéssel. Uff! ... hangzott előttem a mély rőffenés és a hó, amott, a fekete sáv táján, meglevencedett. Egy hatalmas testű, koromsötét állat ugrott fel és elkezdett nagy csörtetéssel menekülni előlünk, akik így megleptük.

Röstelkedve tápszokdottam fel és éppen hallhattam, hogyan czuppant Pordán a társának, mintha mondta volna: utána pajtás, érd utól, állítsd meg! ...

Bokrásznak több sem kellett. Most már őrajta volt a sor. Ugy rohant előre, hogy egy pillanat alatt eltűnt a szemünk elől.

Nemsokára azután hallottuk éles visitó hangját, amely rövid idő múlva egy pontról esendült folytonosan.

A kis bestia máris állóra csaholt.

Pordán csak most szólalt meg először.

Ebből levonandó:

20 drb mustratehén eladási ára a 340 K.	6,800
50 drb szepősborju eladási ára a 50 K.	2,500
30 drb választott borju értéke a 100 K.	3,500
10,200 q fölérett trágya értéke a 50 f.	5,100
	17,900
Tejtermelési költség	32,800
Ebből esik 1 drb tehénre	328

Egyes borzderes tehen tejjövedelme az alább felsorolt tejhozamok és tejárok mellett a következők:

	16	17	18
	filléres tejárok mellett		
	korona		
2200 liter évi fejési tejhozam után	+ 14	+ 36	+ 58
2400 " " " " " "	+ 36	+ 60	+ 84
2600 " " " " " "	+ 58	+ 84	+ 110
2800 " " " " " "	+ 80	+ 108	+ 136
3000 " " " " " "	+ 102	+ 132	+ 162

E kimutatás szerint a tejtermelési költség egy drb borzderes tehen után 328 K. és mivel a minimális fejési tejhozam átlag 2200 literen kezdődik, a helyesen tenyésztett és kezelt borzderes tehenészet csupán tejhaszonból is igen szép jövedelmet ad. Ehhez számítandó a 440 K.-ba kerülő 20 drb elsőborjas üsző a 100 K. = 2000 K. tenyésztési haszon, amelyből 1 tehénre 20 K. esik. 2400 literes fejési tejhozam, vagyis a szimmentáliével egyenlőnek fölvett 2700 liter összes évi tejhozam és 16 filléres tejértékesítés mellett a vállalkozási haszon egy tehénen 36 + 20 = 56 K., a 100 drb álló tehenészetben pedig 5600 K., vagyis a 112,000 K. befektetési tőke 5%-a. Ehhez hozzászámítva a költségkimutatásban felszámított 5%-ot, a borzderes tehenészet remélhető tiszta jövedelme 10%.

Egybevétel.

Az eddigiek szerint körülbelül egyforma, 2600—2700 l. évi összes tejhozam mellett a lefejtő tehenészet körülbelül 7, a szimmentáli és bonyhádi 6, a borzderes pedig 10%-ot jövedelmez. Csak hogy míg a szimmentáli és borzderes tehenészeteknél helyes tenyészkiválasztással és kezeléssel a jövedelem tetemesen fokozható, addig a hazai vöröstarka és különösen a lefejtő tehenészetnél a jövedelem fokozásának lehetősége sokkal korlátoltabb.

A lefejtő tehenészet tejhozama csak a vásárokra kerülő tehenek tejtermelőképességének javulásával emelkedhetik. Ezt tehát a tehenészet gazdája legfeljebb csak a helyes takarmányozással és kezeléssel befolyásolhatja.

— Azt szerettem volna, ha a vaczkából lövi ki a tekintetes ur; én úgy szoktam! No de így sem baj.

Sietni akartam. Most már engem bosszantott, hogy mit fecseg annyit, hisz előttünk a nagy disznó. De Pordán megfogta a karomat.

— Nem arra, no; nem kell úgy sietni, a disznó most már ott van és ott is marad. Bokrász nem ereszt. Minekünk pedig jó széllel kell fordulnunk ...

No, ebben igaza volt. Engedtem, hogy vezessen. Hisz ezt az erdőt csak ő ősmerte. Ő tudta, merre juthatunk jó széllel a szorongatott vad közelebbe.

Nagyot kanyarodtunk. Végre nekivágtott Pordán az egyenes iránynak, arra, a visszhangos csaholás felé.

Egyre közelebb jutottunk; de csak annál halkabban kellett mozognunk.

Már hallottam, hogyan csattogtatja agyaráját a nagy kan, amint neki-neki rugtat a fáradhatatlan ebnek, amely egymaga három más kutya munkáját végezte. Szünet nélkül támadta az erős agyarást, amely nem birt futni, mert amint mozdult, a Pordán társa már belekapott a hátuljába s arra kényszerítette, hogy megforduljon.

Még néhány perc s egy sűrű bokor mögül éppen odaláthatam a furcsa párviadal színterére.

Előttem volt a két bajvivő, alig negyven, vagy legfeljebb ötven lépésnyire. A nagy kannak kefeszerűen meredt a sörtéje és torzonborz fejét félelemmel tette csattogó agyára, habos szája.

A keresztezett vöröstarka tehenészetekben a tejhozam és a jövedelmezőség ugyan már a helyes tenyészkiválasztással is fokozható, de mert az ilyen tehenészetekben tenyésztésre közönségesen tisztavérű vagy legalább is magas félvér szimmentáli bikákat használnak, a tenyésztés sikere jóformán attól függ, hogy ezek milyen tejtermelőképességű tehenektől származnak. Miután pedig a szimmentáli aránylagos tejtermelőképesség nálunk határozottan gyenge, a tőle származó keresztezés sem lehet jó fejős. Amellett pedig föltette igényes is. Innét van, hogy a 2200, illetőleg 2800 literes tejhozam és 16 filléres tejértékesítés mellett a tejhaszon még nem fődözi a tejtermelési költségeket. De melyik az a megye Magyarországon, ahol a köztenyésztésbeli vöröstarka tehenállomány még csak meg is közelítse a fenti tejhozamátlatot?

A hazai tenyésztésű szimmentáli mai állapotában mint nagyigényű és aránylag gyenge fejős marha inkább csak gazdag vidékek jobb minőségű vöröstarka állományának továbbnevelésére alkalmas, míg a szegényebb vidékek gyengébb vöröstarka tehenének födözésére jobb tenyészetekből kikerülő bonyhádi bikák volnának alkalmazandók. A hazai vöröstarka tehenállomány termelőképességének hathatós fokozása azonban csak úgy remélhető, ha előbb a szimmentáli tehenek tejtermelőképessége is megfelelően emeltetik. Történjek ez most már akár a *tejlennörző szövetkezetek felállításával*, akár a *bővebben tejtől keletfriz marhával való keresztezés útján*, kívánatos, hogy az állam és a gazdatársadalmi intézmények a maguk hatáskörében erélyesen hozzájáruljanak a termelési irány fejlesztéséhez.

A borzderes tehenészet az egyedüli, mely tisztán a tejtermelésből is mindig tisztességes jövedelmet ad s amely bő tejhozama, igénytelensége és kitűnő legelőképessége folytán igazán a szegény ember marhája. A borzderesek közül is azonban inkább csak a kistestű inntali és főként a montafuni. Kár, hogy e hasznos marhafajtának nálunk oly szűk tenyészkerületet engedélyeztek, de már ezen bajos segíteni. A borzderes azonban a hazai fajták közül nagy tehenészetekben is a legjövendelműbb szarvasmarha és szinte csodálni lehet, hogy a hazai tenyésztők nagyobb számban nem tenyésztik, a tejtermelésre bázisított fizemekben luxusmarhának tekinthető szimmentáli helyett.

Hasonló számításokat ezeltől 10 évvel közöl-

Bokrász ugrásra készen lapult előtte és verbenforgó szemmel csaholta, ugatta.

A kan a sok hiabavaló támadástól fáradtan ült a hátulján és ravaszul várta a kedvezőbb alkalmat, amikor vakmerő ellenfelével leszámolhasson. A kutya elbizta magát s alig két lépésnyire szidta, ugatta a fekete szörnyet, amely úgy nézte, leste, hogy majd elnyelte mérges tekintetével.

Most! ohó! most előre rugtat; nekimegy a kutyának és mint a lokomotiv tiporja maga alá! ... Éles visitás! ... a hó porzik, mintha forgószél hajtáná fel és a következő pillanatban Bokrász hint van a disznó alól s ott folytatja, ahol elhagyta; megtépi a nagy monstrum állatot, belemar a hátuljába és megint megállítja.

Most már elég az izgalomból.

Pordán is int, hogy itt az ideje a cselekvésnek. Czélba veszem a guggoló feketét s kisvártatva eldördül a lövésem.

A bozontos állat, mintha a mennykő érte volna, eldőlt.

De Bokrásznak azért van esze és nem kerül előre; csak hátulról marja a haldoklót. Még ott is óvatossággal, mint amíg semmi baja sem volt. Hisz most megrughatná végső vonaglásában és azzal alaposan kárt tehetne benne.

Mire mink ketten odaérünk, a nagy kan alig hörög. Körülötte a havon vérrózsák virulnak. „Pordán és társa” elégedetten örül egymásnak. Velem nem is törődnek.

tem a „Köztelek” 1902-iki évfolyamában. Azóta azonban a termelési és értékesítési viszonyok nagyot változtak és így talán nem ártott a jövedelmezőség e kérdésének felfrissítése.

M. T.

Tekintettel a tejgazdaság nagy jelentőségére, ezt a cikket aktuálisnak találtuk, habár szerzőjével nem értünk mindenben egyet. Így nevezetesen nem osztjuk azt a nézetét, hogy a jövedelmi előszámítások több évre szólhatnak, mivel a tej- és állattárak, a takarmányárak és cselédbérek folytonos változása folytán a tehenészetek jövedelmezősége is évről-évre másként alakulhat. A szimmentáli tehenészeteknél pedig nagyon fontos körülmény, hogy kiváló tenyészállatokat, nevezetesen bikákat most igen magas áron lehet értékesíteni, ami az illető tehenészetek jövedelmére lényeges kihatással van.

Rovatvezető.

NÖVÉNYTERMESZTES ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Kísérletek a Campbell-féle talajműveléssel.

A Campbell-féle talajművelési rendszerrel már országsherte folynak a kísérletezések. Annak a megállapítása céljából, hogy az amerikai új talajművelési módszernek viszonyaink között milyen jelentősége van, a főképtalan uradalmi jószágkormányzatosság elrendelte a kísérletezést a kezelem alatt levő kiskfaludi gazdaságban, mely a főképtalan nagykiterjedésű tiszamenti birtokainak jóformán minden változatu talaj-típusát magában foglaló egyik része.

A kísérletezések végzésére egyenlő talajviszonyok között levő és egyenlő terjedelmű párhuzamos parcellákat hasítottunk ki az árpával, mag- és takarmánytengerivel, zabosbükknnyel, kenderrel, takarmányrépával és cikóriával bevendőtáblákból. A parcellák egyikét Campbell rendszerre szerint műveltük meg, vagyis az ekét, illetve őszi szántáson a tárcsás porhanyitót nyomban követte a talajtömörítő, ezt a borona és vetőgép.

A kísérlet eredményeként megállapítható, hogy az így művelt parcellákon — érthetetlen okból az árpát kivéve — a többi termés egy-két nappal előbb kelt ki; ugyanannyi vetőmag felhasználása mellett a vetés szembeötlően egyenletesebb, sűrűbb, erőteljesebb volt, mint a közönségesen művelt párhuzamos parcellán, amely különbség a tömörítő hatásának tudandó be. Ugyanis a vetőmag a tömörítő munkájával előidézett tömött magágyba került, amelyben erőteljesebben gyökerezhetett és fejlődhetett a növény. A parcellák különbségei, melyek a tenyésztő kezdetén oly szembetűnők voltak, az első kiadóbb eső után megszűntek és végeredményben a felsorolt takarmánynövényeknél és kalászosoknál szemmel látható különbség nem volt, de annál nagyobb a három kapásnövénynél. Ezek ugyanis egyforma ápolás mellett teljes egynegyedrészzel nagyobb

termést adtak a Campbell utasítása szerint kezelt parcellákon.

1910-ben őszi vetésekkel kísérletezést nem végezhetünk, mert a különböző legyek miatt az őszi vetések ideje nagyon is kitolódott. Volt azonban a gazdaságnak egy gyomirtás céljából fekete ugarként kezelt táblaföldje, amely nyári megmunkálását Campbell rendszere szerint nyerte. Ez a tábla kat. holdanként 12 q termést adott, míg a körülötte fekvő, ugyancsak jóerőben levő más táblák jó közepesnek ígérkező termését érés előtt két héttel két hajnali köd a lehető legrosszabbra súlyosztotta le.

A végzett kísérleteim és a módszer tanulmányozása alapján megalkotott véleményemet abban fejezem ki, hogy a tömörítő munkájával kombinált Campbell-féle talajművelésnek az ugynevezett könnyű talajokon, mint a minőt a főképtalan uradalom gazdaságaiban előforduló televényes réti, vagy homokos vegyületű talajokon, — bár eredményeiben hatásosnak mutatkozik az — szélesebbkörű gyakorlati alkalmazása kétszer is meggondolandó, mert a talajművelési módszer helyesen és célravezetően csakis az ideálisabb talajstruktúráknál alkalmazható. Ez a talajművelési rendszer, nagyobb igafölszerelést is igényel, különösen a tömörítő lassu, kissé háládatlan munkája miatt úgy, hogy ezt az — ismétlem munkájának hatásaiban eredményes és ennél fogva jobb sorsra érdemes — eszközt igen bajos beilleszteni a mi gazdasági életünkbe. A tömörítő tényleges haszna aligha áll arányban a használata érdekében több irányban befektetett tőke kamatainak nagyságával és valószínűleg egyrészt ez az oka annak, hogy a szántóföldeinken végzett kísérletekből levont következtetések inkább gátat vetnek a tömörítő nagyobb elterjedésének. Tapasztalataim alapján tehát én is teljes meggyőződéssel csatlakozom a debreczeni gazdasági akadémia igazgatójának ama véleményéhez, hogy „a tömörítő használata nem elengedhetetlen feltétele a helyes talajművelésnek”.

A Campbell-féle eljárás megvitatásában elhangzott részben elméleti, részben gyakorlati eszmecserek mégis bizonyára jelentős pozitív eredménnyel és haszonnal jártak reánk nézve. Megtanultuk ugyanis a tárcsásporhanyitónak — helyes alkalmazása esetén — kiváló gyakorlati értékét megbecsülni és megismertük a fogashorona gazdasági, az eddiginél fokozottabb jelentőségét.

A tárcsásporhanyító kitünő szolgálatot tett különösen az idei rendellenes száraz időjárás több irányban veszedelmes következményeinek csökkentésében. Mert azonkívül, hogy a tarlóhántásoknál talajvizkonzerváló és gyomirtó hatását a fogas közreműködésével legalább is részben érvényre juttathatta, nagy segítségünkre volt az őszi vetési munkálatok végrehajtásában is. Ugyanis a középmély szántással nyáron lebuktatott, rögtörökkel meghengerezett, majd ismét megfogasolt zabosbükknny-, csalamádé- és kender-tarlókat bizony minden igyekezetünk ellenére nem a legjobb talajszerkezet mellett maradtak vissza, hanem mivel minden legkisebb esőzés után ismételtén fogasoltuk azokat, végre is oly álla-

potba hoztuk a talajt, hogy az október két első napján lehullott eső után biztató reménnyel foghattunk a vetéshez. A tárcsásporhanyító használata mellett — anélkül, hogy szántottunk volna — a legideálisabb munkát adtuk meg a vetések alá. A mindinkább rövidülő őszi napokon is 21—23 kat. holdat végeztünk el a szokásos déli pihenő betartása mellett négy tárcsásporhanyítóval, három fogással és három vetőgéppel, vagyis tíz négyes lovas, illetve ökrös-fogattal. Ennek folytán vigan beértük, sőt el is hagytuk azokat, kik az eke alá tökéletesen meg nem ázott és meg nem érett talajon többnyire csak félnedves ágyat tudtak adni a vetőmagnak. Ezzel korántsem szeretnék tápot adni a könnyelműségben és kényelmességnek a talajművelésben; de kifejezni akarom azt, hogy igenis van eset arra, mikor a tárcsásporhanyító az eke munkáját egészen jó eredménnyel helyettesítheti, ha a talajt előzőleg megfelelő állapotba hoztuk.

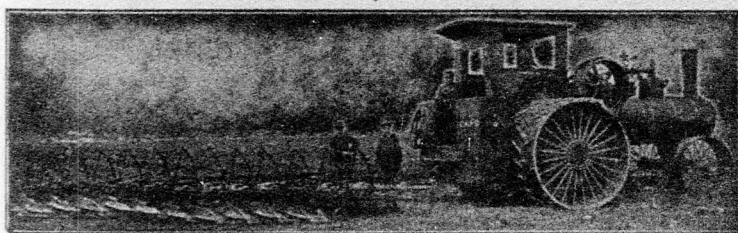
Tengeritarlónak a vetőszántás előtti megtárcsázását is megkísérlettem, bár erre tulajdonképpen szorosabban vett szükség nem volt. De az amerikai löfogó tengeri tulvastag szárával (s hogy sem tudott megküzdeni a tárcsásporhanyító*) és az abba fogott és különben jó erőben lévő jármosökrök sem. Itt azután azt is megjegyezhetem, hogy a tárcsásporhanyító célravezetően és eredményesen bármily talajon is csak jóerőben levő s jól tartott jószággal lehet használni. Föltétlenül merem azonban ajánlani a gyengébb, de még mindig elég erős tarlómaradványok, mint őszi keverék, zabosbükknny, kender, csalamádé stb. tarlójának feltörésére.

A Campbell-féle rendszerrel kapcsolatosan jóformán teljesen tisztázódott a nyitott barázda kérdése is. Vagyis megtanultuk, hogy minden szántás nyomban megboronálandó, mert a megszántott legfelsőbb réteg hajcsőveinek megbontásával nagymennyiségű talajvizet tudunk lekötöni, de meg az elpárolgós felületet is kisebbedik.

Sőt azt ajánlom, hogy ne csak a sekélyebb nyári szántások nyitott barázdaikat fogasoljuk el, de tüntessük el az ősziéket is, ha az nem tulságosan mély, illetve ha a termékletlen talajt nem tulságosan bolygattuk fel. Így is eléggé szellőztetve lesz talajunk ahhoz, hogy levegője oxigénben meggyarapodván, szerves részeinek bomlása bekövetkezzék, de bizonyára a talaj alsóbbrendű organizmusai is megfelelőbb viszonyok között kapják meg a tavaszi napnak reájuk nézve szükséges melegét, ami szintén a talaj korai s könnyebb megművelhetéséhez vezet, nagy hasznára a fejlődő tenyészetnek.

Miután a tárcsázást és a gyakori fogasolást szerényebb igafelszereléssel is megtehetjük

*) Annak, hogy a tengeritarlón nem tudott jó munkát végezni a tárcsásporhanyító, bizonyára valami különleges oka volt, mert általában a tengeritarlók elronnására és a vetés alá való előkészítésére igen jó sikerrel és előszeretettel használják a tárcsásporhanyitót. Sokszor azért végez ez az eszköz is rossz munkát, mert korongjai életlenek és miután a gazdák közül sokan nem is tudnak arról, hogy a tárcsásporhanyitót időközönként cseríteni kell, ezt különösen szükségesnek tartjuk hangsúlyozni. Szerk.

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gézekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírási óránként 2—3 hold. ❖ Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K

melegen ajánlom tehát ezeknek az okszerű használatát minden gazdatársamnak figyelmébe.
Németh Pál.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

A XXVIII. Országos Tenyészállatvásár kitüntetett juhai.

Lapunk f. évi 38. számában bemutattunk néhány szarvasmarhát azok közül, amelyek a márczius hóban megtartott Országos Tenyészállatvásáron díjazásban részesültek, most pedig a kitüntetett juhok közül mutatunk be képből néhányat, röviden ismertetve azokat a kiváló tenyészeteket is, amelyekből kikerültek. A díjazott juhok nagy száma folytán csak négy kitüntetett állatnak a képét mutathatjuk be és pedig ez alkalommal is azokat, amelyeknek a fényképfelvétele a legjobban sikerült. Egy drb elektoral-negretti koson, egy drb hazai fésűs jérken, egy drb rambouillet anyán és egy drb

mely célra több ízben szereztek be Szászországból kentzlini és oschatzi kosokat.

A tótmegyeri törzsjuhászat tenyésziránya: finom posztógyapjutermeles, különös tekintettel a kiegyenlítettésre, tömörségre és szálhúségre valamint a jó arányok között kifejlődött nagyobb testalkatra. A törzskönyvet, az osztályozási, hágtási és ellési lajstromokat a lehető legpontosabban vezetik. Mult évig a gyapjut mosott állapotban adták el, mult évben 740 K. árban, jelenleg szennyes állapotban kerül eladásra vevő zsákjaiban 202 K.-ért. Tenyészkosok eladási ára minőség szerint 150—600 K., a tenyészanyáké pedig 50—80 K.

2. *Jakabfy Dezső pusztacségi hazai fésűs juhászata.*

Az 1877-ben alapított juhászat az anyatenyészanyagot Geist Gáspár híres magyar fésűs anyagából, míg a kosokat a Ruzitska-féle szarvasvidéki szintén magyar fésűs tenyésztehből szerezte be. Tekintettel a juhászat által legjobban értékesülő nagyterjedelmű szikes legelőterületekre, költséget nem kímélve, arra törek-szenek a tenyésztésben, hogy úgy testsulyra,

9 drb kost vettek, közöttük egy olyat, amelyet a párisi világiállításon első díjjal tüntettek ki s amelynek ára 1200 forint volt. Így alakították meg a 100 darabból álló törzset, amelyre az 1873. évi bécsi világiállításon 3 drb deutschkravarni kost vettek és e törzset Skublics Sándor szakszerű útmutatása mellett továbbtenyész-tették. Utóbb, amidőn Heyne Ernő János drezdai juhászati osztályozó vette át a nyáj kezelését, időközönként vérfelfrissítés céljából Leutwitz-ből Steigertől hozott kosokat.

A nyáj jelenlegi állománya 500 drb anya és ennek megfelelő növendék. Évente 35—40 drb tenyészkos kerül eladásra. A nyírósúly szennyben nyírva, 10 évi átlagban anyáknál 4.7 kg., kosoknál 8.4 kg. volt. A folyó évi gyapjut szennyesen 142 K.-ért adták el.

A nyáját kiállításokon és tenyészállatvásárokon már sokszor kitüntették, többek között: 1879-ben a szekszárdi állatkiállításán diszoklevéllel, 1879-ben a székesfehérvári országos kiállításán ezüstéremmel, 1890-ben a bécsi kiállításán ezüstéremmel, 1896-ban az ezredéves kiállításán kiállítási éremmel, 1902-ben a pozsonyi országos kiállításán diszoklevéllel, 1907-ben a

190. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert elektoral-negretti kos *Károlyi Lajos* gróf ondrohói törzsnájából.

191. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert hazai fésűs jérke *Jakabfy Dezső* pusztacségi juhászatából.

husmerinó koson kívül hozzuk még egy I. díjjal kitüntetett kecskebak, továbbá egy csoport díjazott mangolicza kan képét is, miután sajnálatunkra a sertéseknél csak ez az egy felvétel sikerült valamennyire és így a kitüntetett sertésekről külön nem is számolhatunk be.

1. *Károlyi Lajos* gróf tótmegyeri elektoral-negretti juhászata.

A tótmegyeri juhászatot 1806-ban alapították meg Geiszlern báró hosticzi (Morvaország), híres spanyol származású juhászatából beszerzett negretti tenyészanyaggal, melyet 1834-ig e jellegben tenyésztettek. Az ez évben a Bartenstein báró nem kevésbé híres hennersdorfi és Vrbno gróf heilitzi elektoral juhászatából importált tekintélyes számú elektoral kosok, később a Gadegast-féle oschatzi kosok által folytatott keresztezés igen szerencsésnek bizonyult. Ily irányban folytatták a tenyésztést tiszta merinó vérben, a rokonyesztés lehető mellőzésével és kellő időben alkalmazott vérfelfrissítéssel,

mint a tökéletes magyar fésűs gyapjura nézve oly anyagot állítsanak elő, mely mostohabb viszonyok mellett is hasznos és megfelelő legyen. A jelenleg 4000 drb-ból álló tiszta magyar fésűs állomány ennek folytán egészséges és edzett, az elhullás igen csekély perzentet tesz ki, erős és nagytestű úgy, hogy 2¹/₂ éves korukban az ürök páronként a 110 kg. átlagsúlyt könnyen elérik. 10 éves átlaga háton mosott állapotban egyedenként a gyapjunak 3 kg., külön kezelve s nem számítva a has- és lábgyapjut. A gyapjut külföldi czégek a legmagasabb árakon veszik meg. Tenyészkosokat is nevelnek, melyekért fedezőképes korban 200 K. átlagért értek el.

3. *Sztankovánseky János* kajdaci rambouillet juhászata.

A nyáját eredetileg a 40-es években a herceg Eszterházy-féle elektoral nyájából alapították s az 2000 anyából állott. A párisi kiállítás utáni évben Nieschwitzben az ottani törzsjuhászat feloszlása alkalmával 100 drb negretti anyát és

pécsi országos kiállításán állami ezüstéremmel, 1908-ban a tenyészállatvásáron II. kosdíjjal, 1909-ben a tenyészállatvásáron II. kosdíjjal, 1910-ben a tenyészállatvásáron II. kosdíjjal, 1912-ben a tenyészállatvásáron II. kosdíjjal és I. anyadíjjal.

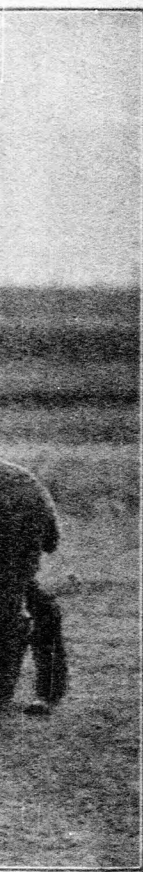
4. *A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia merino-precoa juhászata.*

Az 1876-ban alapított magyar fésűsgyapjas juhászatot újabb keresztezéssel akarták javítani. A keresztezési kísérletek közül az akadémia juhászatának a Nathusius-féle hundsburgi tenyésztehből beszerzett kosok vetették meg alapját. Ez az irány helyesnek bizonyulván, vérfelfrissítés szempontjából a leghiresebb külföldi tenyésztehből vásároltak hágó kosokat, 1908-ban pedig *Rodiczky Jenő* dr. szerzett franciaországi tanulmányutja alatt két darab kost a juhászat részére, melyek a francia irányú husmerinó birka tipikus képviselői voltak. Az egyik kos Japiot Leon nyájából, a másik Duschesne Gusz-

olyat, amelyet
al tüntettek ki
Igy alakították
set, amelyre az
3 drb deutsch-
Skublies Sándor
továbbtenyésztés-
János drezdai
nyáj kezelését,
ból Leuttewitz-

00 drb anya és
te 35—40 drb
súly szennyben
47 kg., kosok-
jutszenyisen

szállatvásárokon
között: 1879-
n diszoklevéllel,
ágos kiállításon
écsi kiállításon
redéves kiállítá-
ben a pozsonyi
el, 1907-ben a

rt hazai fésűs

i ezüstéremmel,
n II. kosdíjjal,
n II. kosdíjjal,
n II. kosdíjjal,
n II. kosdíjjal és

asági akadémia
zata.

ar fésűsgyapjas
el akarták javi-
közül az akadé-
éle hundsburgi
tették meg alap-
nyulván, vér-
esebb külföldi
eokat, 1908-ban
franciaországi
kóst a juhászat
nyu husmerinó
Az egyik kos
uschesne Gusz-

táv nyájából származott Norvy-sur-Oureq-ből. Ezekkel a kosokkal a juhászatot teljesen egyöntetűvé és kiegyenlítetté tették.

A f. évi budapesti tenyészállatvásáron a bíráló-bizottság a juhászatot háromszoros kitüntetésben részesítette. A kitüntetett 24 hónapos kos (193. ábra) méretei a következők: marmagasság 82 cm., törzhosszúság 94 cm., törzsmélység 32 cm., övméret 115 cm. Évenként 25—30 darab 1 éves kos kerül eladásra, melyek iránt a kereslet oly nagy, hogy azokat már az év elején lefoglalják.

Az állomány 100 darab anya, 25 darab 2 éves és 30 darab 1 éves jerke és 4 törzskos. Nagy előnye a nyájnak az, hogy szőrféreg, mételykor és a bárányok között vérhas sohasem jelentkezett. A juhok, még a toklyó kosok is, a szigorú téli hónapokat kivéve, állandóan legelőre járnak. A bárányozás ideje január elején van, hogy a bárányok és anyák takarmányozása oly költséges ne legyen. Így a hágtás augusztus hó első felére esik, amikor a nagy hőség miatt kora reggeli és késő esti órákban párosítanak kézről.

5. *Károlyi József gróf szaniszlói mangolicza sertésenyésztése.*

A tenyésztet a régi Károlyi György gróf-féle nyájából fejlesztették ki s miután ez a beltenyésztés folytán elfinomodott, Szulkovszky herceg-féle kanokat szereztek be rá. 1894-ben Almássy Dénes-félesarkadi, 1904-ben Wenckheim Géza gróf-féle mágori, 1908-ban Tisza Kálmán-féle csegöldi, 1911-ben Károlyi Gyula gróf-féle tiborszállási kanokat vásároltak azzal a céllal, hogy a nyajat folytonos vérfrissítés által ellenállóbbá tegyék s a tenyészirányban a faji jelleg és hizékonyság megtartása mellett erősebb csontozatot s nagyobb testet érjenek el.

A kanokat tenyésztésre 2, legfeljebb 3 évig használják, a kockáknak pedig 35%-át selejteznek ki évente. A kockák jelenlegi létszáma 200 drb. A kockák egyszer és pedig januárban malacoznak. Ha különös baj nincsen, a meddőség 3—4%, a szaporulat 1 drb után 5'5—6 drb. A malacokat 8—10 hetes korukban választják el. Zombékos, majd tarlólegelő mellett 0'5—1 kg. zuzott árpát iszapolt krétával, később 1'5 kg. tengerit kapnak s 1/4 éves korukban páron-

Felelet: A baromfikullancs vagy tyukpoloska irodalmi néven *óvantag* irtásáról lapunkban már többször rövidebb-hosszabb közleményeket adtunk s ez alkalommal a füsttel való irtás leírását mellőzzük s ehelyett *Szikla Géza* mérnök által kipróbált és ajánlott *szénkénegezést* fogjuk ismertetni azzal a kéréssel, hogy akik ezt az irtási módot kipróbálják, legyenek szivesek az elért eredményről lapunkat részletesen értesíteni, hogy a tapasztaltakat a köz érdekében nyilvánosságra hozzassuk.

A tyukpoloskát a tyukólból kiirtani ma már lehet anélkül, hogy az ólat földig le kellene rombolni, annak minden részét tüzevetni vagy elégetni és a hamut mélyen a föld alá ásni. Miután az ólnak ilyen lerombolása a baromfitenyésztőt érzékenyen sujtja, esetleg arra is bírhatja, hogy az egész baromfitenyésztést abbahagyja, talán nem végzünk fölösleges munkát, ha leírjuk a módját annak, hogy hogyan sikerült Szikla Gézának az óvantaggal teljesen el-lepett tyukólját gyökeresen kitisztítani, úgy hogy abban az óvantagnak, de még petéjének is hirmondója sem maradt s az ezután még 2 évig

192. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert rambouillet anyabirka *Szankovánszky János* kajdai juhászatából.

193. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert francia irányú kos a *keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia* juhászatából.

Különösen kiemelhető a juhállomány szaporasága, mert a kettős bárányozás száma 20—25%, sőt hármas bárányozás is előfordul. A kettős bárányok felnevelése nagyobb gondot igényel ugyan, de fejlődésben ezek lépést tartanak az egyes bárányokkal. A bárányok átlagsúlya ellés után 24 órával lemérve — beleértve a kettős bárányokat is — a kosbárányoknál 2'4 kg., a jerkebárányoknál 3'8 kg. Az elválasztás után (az ötödik hónapban) a kosbárányok 38 kg., a jerkebárányok 32 kg. átlagsúlyt érnek el.

Miután a juhok sem az usztatást, sem a mesterséges mosást nem bírják hátrány nélkül, így a gyapjút zsirban nyírják és adják el, q-ként 120—140 K.-ért. A nyírást megelőzi az osztályozás s ennek alapján osztják be az egyes anyákat a megfelelő tenyészkos alá. A nyírású súly öreg kosoknál átlagban 10'5 kg., toklyókosoknál 7 kg., anyáknál 6 kg., 1 éves jerkéknél 4'8 kg. A kosokat előszeretettel nevelik szarvakkal és a szép szarvakat kedvező jelenségnek tartják.

ként 140—150 kg. súlyban kerülnek eladásra, 70—80 drb eladó tenyészkan szokott lenni. Orbáncz ellen a malacokat rendszeresen és sikerrel ojtják, sertésvész az utóbbi 6 évben csak jelentéktelen mértékben lépett fel.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: *Hreblay Emil.*

Baromfipoloska újabb irtásának módja.

(Együttal felelet a *M. I. R. T.* alábbi kérdésére.)

Kérdés: Mi módon lehet a baromfikullancsral megtámadott baromfin segíteni, illetve miképpen kell a kullancs terjedése ellen védekezni? Mily eljárást kell követni, hogy a kullancsral ellepett baromfiólat véglegesen fertőtleníthessük?

használt tyukólból többé nyomát sem találta az óvantagnak.

Az utóbbi években kinos föltűnést keltett az, hogy a vasuti kocsikban, főképpen a párnázott és huzattal ellátott szakaszokban az utasok által behordott házipoloskák ijesztő mértékben elszaporodtak, amelyek aztán éjjelenként tömegesen ellepték a szunnyadó utasokat. Az államasutak igazgatósága a fölmerült panaszok folytán megbízta a vasuti vegyészeti laboratorium vezetőjét, hogy keressen módot a vasuti személykocsikban elszaporodott poloskák kiirtására. Az említett vegyészeti laboratorium azután hosszas kísérletezés és a külföldi vasutaknál alkalmazott erre vonatkozó eljárások tanulmányozása után reájött arra, hogy a poloskákat leggyorsabban és legbiztosabban *szénkénegezéssel* lehet kipusztítani, ugyanavval a folyadékkal, amelylyel a szőlőgyökereken élősködő filloxerát is pusztítják.

A szénkénegezéssel kétféleképpen lehet mindenféle férget kipusztítani, vagy úgy, hogy ezt a

gyorsan elpárolgó folyadékot nyitott edénybe kiteszik a tisztítandó helyiségbe, amikor azután a szénkéreg gőze, párája megöli a kipusztítandó férget, vagy pedig úgy, hogy a vasedénybe kiöntött szénkéreg meggyújtjuk, amikor az ekképpen fejlődő kéndioxidgáz öli meg a férget.

Az említett vegyészeti laboratórium főnöksége az utóbbi módot választotta, mert az előbbi módon elpárolgott szénkéreg gőze levegővel keveredve óriási erővel felrobban, ha valaki égő gyújtóval, gyertyával vagy lámpával az illető helyiségbe belép és ez a robbanás nemcsak hogy az illető helyiséget szétveti, hanem a belépő embert is megöli.

Ellenben a vasedénybe kiöntött szénkéreg minden baj nélkül épp úgy meglehet gyújtani, mint pl. a szesz, amire a szénkéreg szépen lassan kékes lánggal elég csak úgy mint a szesz; csak hogy a szénkéreg a kiöntés után azonnal meg kell gyújtani, nem pedig percek múlva, amikor már a gőze felszállt és a levegővel

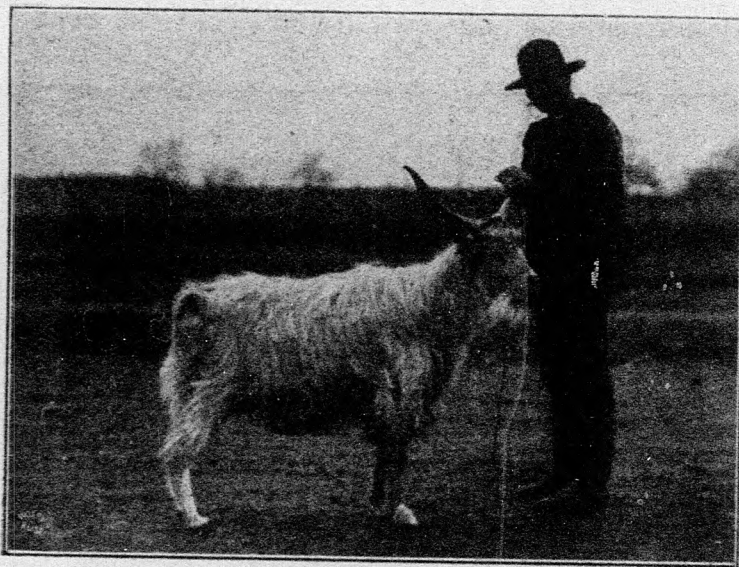
kal, a kisebb réseket pedig üvegesragacsral, azután kiszámította az ól térfogatát, úgy hogy hosszát, szélességét és magasságát összeszorozta ($2'60 \times 3'10 \times 2'40 = 19'344$), ami kerekben 20 köbméterre rugott. Miután az említett vegyészeti laboratórium megállapította, hogy 1 köbméter térfogatra (levegőre) 30 gramm szénkéreg kell alkalmazni, ennélfogva 600 gramm szénkéreg egy a tyukól közepére, a földre tett vaslábosba kiöntött s ezt azonnal meggyújtotta s az ólból rögtön kimenve, ajtóját betette, sőt szélein köröskörül több helyen le is szögezte, hogy az ajtó tökéletesen zárjon. Ezután a még megmaradt réseket üvegesragacsral köröskörül betömte. Az ajtó deszkái között volt réseket és a küszöb fölött mutatkozott rést már előbb lécczel elfodta. Ilyen állapotban maradt az ól elzárva másnap reggelig (közel 24 óráig), reggel azután kinyitotta az ajtót és még 2 nap és 1 éjjel át szellőztette lécczéből összeszögezett ideiglenes ráccsal zárva el az ólat, hogy abba a baromfi

szénkéreg tenni, ha annak tökéletesen el nem zárható részei vannak.

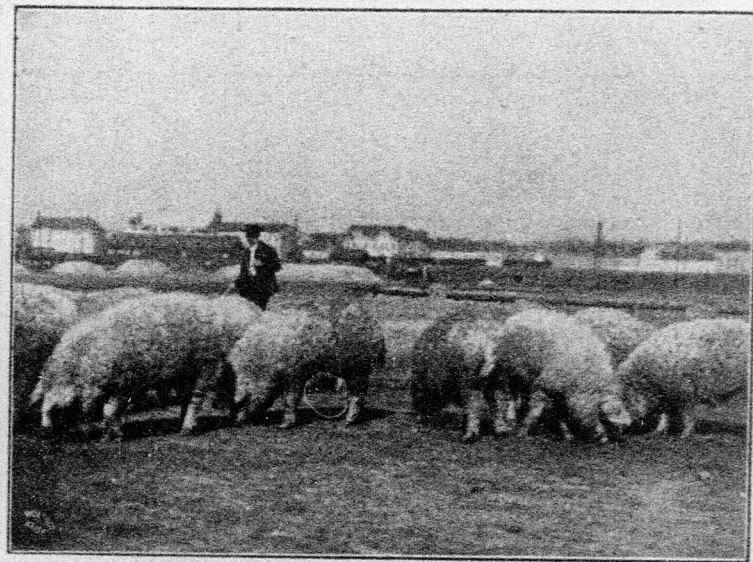
Végül hangsúlyozzuk, hogy a szénkéreg nagyon tűzveszélyes és mérges anyag; tűz közelébe nem szabad vinni; ha zárt helyen véletlenül kiomlik vagy kifolyik, akkor ott ablakot, ajtót kell nyitni s onnan mindenkinek ki kell menni, mert mint már említettük, a szénkéreg gőze mérges és levegővel keverve felrobban, de csak akkor, ha tűz ér hozzá. Értelmes ember egyébként minden baj nélkül kezelheti a leirt módon a szénkéreg.

Ajánljuk tehát, hogy a baromfityénésztők a leirt módon tisztítsák meg elférgesedett ólaikat s a siker nem fog elmaradni.

A fából készült ólakat is lehet az esetben szénkéreggel kitisztítani, ha az egész ólat kívülről papirossal beragasztjuk s azt úgy végezzük, hogy a ragasztás teljesen légmentes legyen. Ez bizonyára nagy munka, de ha az ól értékes, mégis kifizeti magát, mert az irtás eredménye feltétlenül biztos és több évre szóló. bl.

194. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert Szahmáry Pista és Laczi (Csorvás) kecskebakja.

195. ábra. A f. évi Országos Tenyészállatvásáron I. díjat nyert mangolicza kanok Károlyi József gróf szaniszlói tenyészetéből.

keveredett, mert ez a keverék már robbanást okozhat.

A MÁV. ezen az uton most már alaposan fertőtleníti a személykocsikat, sőt a mozdony- és vonatszemélyzetnek a forduló állomásokon létesített lakótanyáiban elszaporodott poloskákat is oly alaposan kiirtja, hogy azokból hirmondó sem marad, mert a kén-dioxid a legfinomabb és legmélyebb fal-, padozat és butorrészekbe, a legrejtettebb ágyneműránczokba is behatol és ez a mérges gáz föltétlenül biztonsággal megöli nemcsak mindenféle féreg kikelt példányait, hanem ezek tojásait, alezáit is.

Ezek az eredmények birták Szikla Géza mérnököt arra, hogy óvattal ellepert tyukólját szénkéreggel fertőtlenítsen, amit a következőképpen hajtott végre.

Mindenekelőtt jól bedugdosta a tyukól nagyobb részeit, szellőztetőnyílásait deszkalécczdarabok-

ez alatt bene mehessen, sőt még ezután is vagy 1 hétig (nyár lévén) ezzel a lécczajtóval zárta el éjjelre az ólat a rendes ajtó helyett, mert ez a mérges gáz úgy beveszi magát a falak és faneműek pórusaiba, hogy csak hetek múlva tűnik el a szaga teljesen.

A vaslábosat úgy kell az ól közepén elhelyezni, hogy a szénkéregnek 1—2 arasznyira fölsapó lángja fa vagy egyéb gyúlékony anyaghoz ne érjen. A tyukok ülőléceit természetesen bent kell hagyni az ólban, hogy a réseibe behúzódott férgek és ezek petéi is elpusztuljanak. A szénkéreg egy droguistánál kg.-ként 1 K. 50 f.-rel számított egységáron vettem, és így a 60 deka csak 90 fillérbe került.

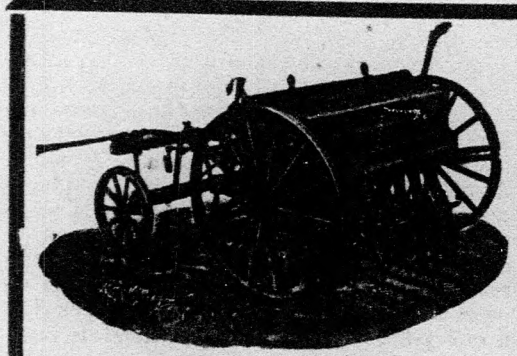
Ezt az eljárást természetesen főleg falazott ólban lehet sikeresen végrehajtani, mert a csupán deszkából összetákoltt szellős ólból a mérges gáz csakhamar kiszivárog. Sőt falazott ólba is czélszerű a megadott mennyiségnél több

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

Legujabb borjuszoptató készülék.

Mielőtt a nagyterjedelmű legelőket felosztották, felszántották, kora tavasszal kihajtották a gulyát a legelőre s az a pusztát járta késő őszig. Ekkor a borju is ott volt naphosszat az anyja mellett, szopott, mikor az neki jól esett. A nagy legelők felosztása után istállóra szorult a marha, a kisigényű gulyabeli marhát kiszorította az igényesebb, kényesebb, de jobban tejelő, gyorsabban fejlődő tarka marha. A modern gazdálkodás nem engedheti meg, hogy a borju egész nap az anyján lógjon, hanem csak bizonyos meghatározott időben engedhetik szopni. De a modern gazda bizonyos adott esetben kénytelen az ujszülött állattól megvonni

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Eosonzi mezőgazdasági gépgyár r.-társ. gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

az anyatejet, abban a formában, mint azt a természet nyújtotta, így pl. ha az anya beteg, magasfokú láz győtri vagy valamilyen ragadós betegségbe esik. Ilyenkor a borjút „dajkaságba” kell adni, ha lehet. Csak hogy nem akad mindig olyan tehén, amely elfogadja az idegen borjút, különösen akkor, ha száj- és körömfájás uralkodik valamilyen vidéken, amikor a józan gondolkodású gazda maga fertőzi be egész állományát, csak hogy minél előbb felszabaduljon a zariát alól. A szájfájós beteg tehén tejétől pedig okvetlen megbetegszik a borju, csak hogy minden esetben súlyosabban, mint az anyja, mert a helyi tüneteken kívül még súlyos jellegű gyomor- és bélgyulladás okoz, ezért pusztul annyi szopós állat szájfájásban.

Súlyosabb jellegű gümőkór esetén se ajánlatos a borjút az anyja alá bocsájtani. Az idén a száj- és körömfájás utókövetkezményeként gyakran fordulnak elő nem gümőkóros tőgydaganatok, amikor szintén nem engedhető meg, hogy a borju szopják, mert a folytonos lökdössel csak még jobban elmérgesedik a baj. A fájós tőgyet gyengéden, de teljesen kell kifejteni, nem lökdösvé, rángatva, mint ahogy a borju szopja s aztán ha már nem elég könnyen megy a dolog, otthagya, hogy a másik negyeden folytassa.

De a tejet a borjutól egészen megvonni mégsem lehet, a mesterséges táplálási kísérletek csak nagyon tiszta és gondos eljárás mellett sikerülnek s állandóan rettegni kell a bélihurutól, amely a mesterségesen táplált borjút rendszerint hevesebben támadja meg, mint az anyja tején élő. Az anya tejét pedig nem mindig lehet pótolni, mert nem mindig akad ugyanolyan idős fejős, amely elvállalja a dajkaságot.

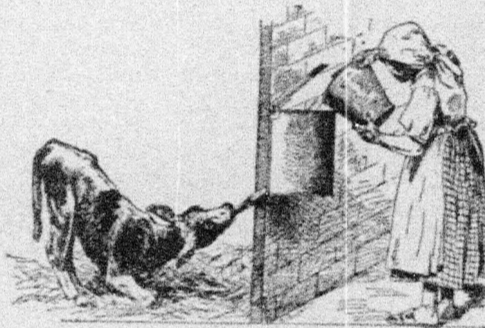
A gazdák ezért mindent elkövetnek, hogy a borju meghassa anyja tejét, még akkor is, ha nem szophatik. Tudjuk, hogy a forralás által minden kórokozó csira elpusztul. A nagyméretűben gümőkóros vagy szájfájós tehén tejét is veszély nélkül ihatja a borju, de forralva. Mindenesetre több fáradsággal jár a tej forralása és mesterséges etetése, mintha csak egyszerűen az anyja alá lehetne engedni a borjút, de még mindig kevesebb veszéllyel jár, mint a különféle mesterséges tápanyagok keverése, hígítása, kiméregtetése.

Némi nehézséget okoz a szopatási művelet. Eleinte megpróbálták sajtárba önteni a tejet s a borju elé tenni, hogy az úgy igya, mint a vizet. Ennek az eljárásnak vannak nagy előnyei és nagy hátrányai. Előnye, hogy az istálló-edényt könnyebb tisztán tartani, mint holmi komplikált készüléket. Hátránya az, hogy a tej nagyon hamar kihül benne s hogy az állatot nehéz megtanítani arra, hogy úgy igyék, mint egy idősebb állat, azonfelül könnyen ki is borítja. Megpróbálták az itatópilit megfurni s egy csőre huzott gummiszopókával ellátni, csak hogy ez sem felelt meg teljesen a célnak, mert a nyugtalan borju a falraakasztott edényt leverte s szopás közben is ide-oda ugrált, ami éppen nem vált előnyére. Leghelyesebbnek mutatkozott, ha a borju természetes helyzetben szophatott.

Angelius Beuthien földbirtokos a következőképpen oldotta meg a problémát: Az istállóban folyosót készített, még pedig olyanformán, hogy

egy m. magas deszkafalat emelt. Azután meghatározta, milyen magasságig ér a térdelve szopó borju szája s ott — ez körülbelül 70 cm.-nyi magasságban lesz — a folyosóról indulva lefelé és befelé részatosan futó lyukat furatott a szopatókészülék csőve számára. Maga a szopatókészülék nagyon egyszerű. Csak egy fafedéllel ellátott zománczozott edényből áll, amelynek alsó végére kurta cső van szerelve, erre egy fadugó segítségével lesz ráerősítve a gummiszopóka. Ily módon a borju kénytelen térdelve szopni s nem ugrálhat ide-oda. A nyugodtan felvett táplálék pedig hihetetlen módon fokozza a fejlődést.

A készülék kezelése nagyon egyszerű, mindössze csak a tisztántartására kell ügyelni. A zománczozott edény tisztogatása pedig könnyű. A fafalba karikát kell erősíteni s ahhoz kötni a borjút, míg megszokta a helyét. Szopatás előtt a tehenes egy vödör állott vízzel és egy kefével felszerelve, a kellő hőfokra lehűtött, átszűrt forralt tejet kimérve magával viszi. A gummiszopókát s a levezető csövet a kefével megtisztítja s belülről a csövön átoltja a gummiszopókát és megerősíti az arra szolgáló fadugóval, majd belönti az edénybe a tejet s a borjút helyére kötve, tovább megy. Mire végzett a dolgával — ha több szopatókészüléket lát el — az első borju rendszerint végére jár a részére kiosztott tejnek. Nehogy az üres szopókat rán-

196. Ábra. Legújabb borjuszopató készülék.

gassa és szaggassa, a tehenes $\frac{1}{2}$ liter állott vizet önt az edénybe. A borju rögtön észreveszi a változást s ott hagyja a szopókat. A készüléket a berlini Hauptner cég gyártja, de azt Budapesten Geitner és Rausehnál is kapni, ára körülbelül 11 korona, bővebb felvilágosítást ez a cím nyújthat (Andrássy-ut 8.).

Nem megvetendő előnye a készüléknek, hogy mindenkor pontosan meg lehet szabni a tej mennyiségét, tehát az állat nem koplal s mivel az edényt sem felborítani nem tudja, sem a tejet kilocsolni, nincs is rá ok, hogy az ápolószemélyzet bántsa s így szelidebb lesz, nem vadul el, ami pedig más eljárásnál nagyon hamar megtörténik. A borju ezenfelül csak meghatározott időben jut a pontosan lemért élelemhez, gyomra tehát nem lesz túlterhelve s rá ér az emésztésre, nem lesz folyton beléje tömött új adaggal zavarva s így nem kell félni emésztési zavaroktól sem. Kukuljevič József dr.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Anyagi fogyások és változások a szénává száradó fűben.

I.

Fleischmann 1908—9-ben oly behatóan tanulmányozta azokat a veszteségeket és anyagi változásokat, melyek a szénává száradó fűvet érik, mint előtte senki más. A német szaklapok már 1909. nov. havában foglalkoztak e tanulmány néhány eredményének rövid ismertetésével és Kellner fel is használta azokat híres takarmányozásának ötödik kiadásában, de Fleischmann csak most adta ki tanulmányát teljes egészében. Miután e tanulmánynak gyakorlati értéke igen nagy, a következőkben közöljük a gazdát érdeklő eredményeit.

Azelőtt semmit sem tudtunk annak a veszteségnek nagyságáról, mely a lekasált fűvet azáltal éri, hogy a még rövidebb vagy hosszabb ideig élő sejtek folyton szénsavat lehelnek ki. Azonkívül a mikroorganizmusok által okozott kárt tulbecsültük és még nagyobb mértékben tulbecsültük azokat a lugzasi veszteségeket, melyek a száradó rendek megázásával járnak. Türelőbben csak arról a veszteségről voltunk tájékozva, mely a száradó rendek forgatása és gyűjtése alkalmával elszóródás által következik be, de Fleischmann ezt nem vonta tanulmánya körébe, hanem csakis a sejtek lélegzése, továbbá a mikroorganizmusok működése és az eső lugzása által okozott veszteségek pontos megállapítására szoritkozott és azonkívül azokat a változásokat határozta meg, melyek a száradó fű egyes anyagcsoportjaiban (fehérje, zsír stb.) következnek be.

Lássuk először azt, hogy meddig lélegzenek a sejtek. Ennek megtudása végett addig lett a száradó fű szárazanyag-tartalma ismételve meghatározva, míg abszolút mennyisége többé nem csökkent, mert ez a lélegzés megszűnését jelenti. Így kitudódott, hogy a sejtek akkor halnak el, ha az eredetileg körülbelül 80% vizet tartalmazó fű viztartalma mintegy 38% ra apadt. A lélegzés tehát a fű teljes megszáradása előtt szűnik meg, mert a száraz fű, illetőleg most már széna viztartalma 15% körül mozog.

További kérdés az, hogy a lélekző sejtek mennyi szárazanyagot semmisítenek meg a fűben. Ennek megtudása végett különféle viszonyok között lett a fű megszáritva.

1. Száraz, meleg napsütötte időben, midőn a harmat felszáradása után kaszált fű oly gyorsan szárad, hogy a sejtek már néhány óra múlva halnak el, semmi veszteséget sem szenved a szárazanyag, sőt asszimiláció folytán még csekély mértékben szaporodik is. Három kísérletnél a sejtek valószínűen 7, 5 és 3 óra múlva haltak el s a szárazanyag 5,0, 4,1 és 2,3%-kal szaporodott.

2. Napsütötte, de fülledt levegőn több napig is élnek a sejtek és élettartamuk, valamint a

*) Veränderungen, welche bei der Dürrebereitung im Grase vor sich gehen. Von Dr. Fritz Fleischmann Akademie-lehrer in Weihenstephan. Megjelent „Die landwirtschaftliche Versuchsanstalten“ 1912. évi III-VI. füzetében 237—439. lapjain.

KEMNA
SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnökdoktor hírneves
füstcső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J.

Budapest, VI. ker., Váci-körut 51. sz.

Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST.

Telefon: 91-21.

levegő hőmérséke és páratartalma szerint eltérő mennyiségű szárazanyagot semmisítenek meg. Ez a következő négy kísérletből látható.

Kísérlet:	1.	2.	3.	4.
0° hőmérséklet 1. nap	18.2	20.5	17.3	23.2
" 2. "	15.9	17.3	20.1	21.5
" 3. "	—	20.3	23.6	17.7
% páratartalom 1. "	50	57	66	58
" 2. "	63	78	58	69
" 3. "	—	67	41	84
a sejtek valószínű élet-tartama óra	18	48	48	48
vesztés a száraz-anyagban %	1.4	4.4	4.6	11.8

Az első kísérletnél a délben kaszált fű kissé hűvösebb időben már másnap reggel megszünt lélegzeni s ezért kevés szárazanyagot veszített, míg ellenben a többi kísérletnél csak harmadnap szünet meg a lélegzés s a veszteség a hőmérsék nagyságával s a levegő páratartalmával arányosan mindig több és több volt.

Ugyanígy fülledt levegőn, de árnyékban, pl. fák alatt lassabban szárad a fű, mint a napon. Öt kísérletnél a sejtek valószínű élettartama 2, 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4¹/₂ nap, a szárazanyagvesztés pedig 5.8, 18.9, 5.0, 9.8 és 14.6% volt. A veszteség, amint látjuk, nem áll szoros összefüggésben a sejtek élettartamával, hanem a levegő hőmérsékétől is függ s általában annál nagyobb, minél hosszabb ideig élnek a sejtek s minél melegebb az idő. Az ezen s a következő kísérletek alkalmával napról-napra megállapított hőmérséklet és a levegő páratartalmát illetőleg forrásmunkánkra utalunk, mert terünk nem engedi, hogy mindegyik kísérleti csoportnál oly számszerű kimutatást közöljünk, mint ahogy azt előbb tettük.

3. Borus, hűvös időben igen lassan szárad a fű, különösen ha a rendek vastagok; a sejtek tehát sokáig élnek, de a hűvös idő mérsékli a lélegzést. Nyolcz kísérletnél a sejtek valószínű élettartama 2¹/₄, 2²/₃, 3, 4³/₄, 6³/₄, 8 és 10 nap volt, a szárazanyagbéli veszteség pedig 8.4, 4.3, 7.0, 7.5, 8.3, 12.0, 9.2 és 12.6%-ot tett ki.

A megbeszéltek három kísérleti csoport azt mutatja, hogy a sejtek lélegzése nagyon eltérően károsítja a fűvet, mert míg a gyors száradás semmi lélegzési veszteséggel sem jár, addig a lassu száradás néhány százaléktól 18.9%-ig terjedő veszteséget von maga után. Minden, ami a rendek száradását késlelteti, fokozza a lélegzési veszteséget; ilyen a rendek vastagsága, továbbá a borus idő, a fülledt levegő, a harmat és az eső. A veszteség nagysága viszonyban áll a késleltetés tartamával és az idő hőmérsékével, vagyis késleltetett száradáskor a meleg idő sokkal rosszabb, mint a hűvös idő, pl. meleg időben károsabb a nedves levegő, a harmat és eső, mint hűvös időben.

Ezekből az a tanulság, hogy minél gyorsabban szárad a fű, annál több és jobb szénát kapunk. Gyorsan akkor szárad a fű, ha a napnak és szélnek nagyon ki van téve és ha rendeket gyakran forgatjuk. Első nap már délben czélszerű a rendeket megforgatni, a következő napokon pedig naponta többször is.

Miután a harmat is késlelteti a száradást, esténként czélszerű a rendeket petrencékbe öszvevonnai és reggel csak a tarló felszáradása után újra széttergetni. Ez a sok bolygatás nem tesz a fűnél a levelek elszoródásában nagy kárt, mert a fű nem olyan, mint a here, luczerna stb., melyeknél a rendek bolygatása nagyon fokozza az elszoródást. További tanulság pedig az, hogy a rendek vékonyak legyenek, vagy ha a kasza vastag rendeket ad, szőrjük azokat szét. A herét, luczernát stb. lóbrokon is szőrjük, de a takarmányt csak a sejtek elhalása után rakjuk a lóbrokra, mert egy-egy lóbron néha 100 kg. széna is készül, a takarmány tehát vastagon fekszik rajta, mi miatt az elevenen felrakott sejtek tovább élnek, mintha a here renden száradna. Ez amit most mondtunk, nincs ugyan *Fleischmann* tanulmányában, de mi czélszerűnek véltük tanácsainkat hozzáfűzni. Most pedig térjünk a tanulmányhoz vissza s lássuk a mikroorganizmusoknak a száradó fűre gyakorolt hatását.

A mikroorganizmusok hatása következőképp tanulmányoztatott. Bizonyos fűmennyiség három részre osztva oly viszonyok között tartatott, hogy csak 8 nap alatt száradhasson meg. Az első fűrésztlet magára hagyatott, a második részlet azonban naponta egyszer vízzel permeteztetett, de napról-napra kevésbé, mert máskülönb 8 nap alatt nem száradt volna meg, a harmadik részlet pedig az első napon szénakivonattal és penészkulturával inficiáltatott és a következő napokon hasonlóan permeteztetett vízzel, mint a második részlet. Mind a három fűrésztlet 8 nap alatt száradt meg és szárazanyagvesztésük 9.17, 11.23 és 13.28% volt. Az első fűrésztlet mikroorganizmusmentes maradt; a 9.17% tehát csak lélegzési veszteség, míg ellenben a második részletben a permetezés a mikroorganizmusok megtelepedését lehetővé tette s ez a fű 2%-kal, az inficiált fű pedig 4%-kal többet veszített, mint az első részlet.

Még egy kísérletet említünk, mely a gyakorlatot nem érinti ugyan, de az előbbi kísérlet-hez magyarázatul szolgál. Ugyanis bizonyos fűmennyiség egy óráig kloroformgőzöknek tétetett ki s azután egy órára a levegőn terítettett ki, hogy a kloroform elillanjon. A kloroform előli az élő sejteket, ami a kísérlet anyagát képező friss fűnek lankadtságán volt észrevehető. Ez a fű most épp oly elbánásban részesült, mint az előbbi kísérletnél a harmadik fűrésztlet és száradása is 8 napot vett igénybe. A szárazanyagvesztés itt 20.6% volt, amit csupán csak a mikroorganizmusok okoztak, mert ennek a holt fűnek nem volt lélegzési vesztesége.

E két kísérletből az következik, hogy a mikroorganizmusok romboló hatása akkor kezdődik, midőn a sejtek már elhaltak, mert az eleven sejtek erőlyesen ellentállnak a mikroorganizmusok támadásának. Miután azonban a sejtek halála csak akkor következik be, midőn a protoplazma víztartalma mintegy 38%-ra apadt s miután a víztartalom ezután is folyton fogy, legfeljebb csak akkor tehetnek a mikroorga-

nizmusok a száradó fűben nagyobb kárt, ha az elhalt fűvet tartós esők érik, míg ellenben szabályszerű időjárásakor vagy semmi, vagy csak jelentéktelen kárt okozhatnak benne. Nagyobb kárt okozhatnak a mikroorganizmusok a kazalozott nyers szénában, különösen ha nyirkosan kazalozzuk és ha a kazal oly nagy, hogy a belseje csak hosszú idő alatt szárad ki, de ezt a kérdést még senki sem tanulmányozta.

Cselkó István.

(Folyt. köv.)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

A száj- és körömfájás gyógyítása.

Évek során sokat szenvedtem a kezelésem alatt álló gazdaság a köröm- és szájfájástól és alkalmam volt sok próbát tenni a gyógyításával. Utoljára sikerült egyszerű szer által a legjobb eredményt elérni, mely a teheneknél, ugy az összes más jószágnál remekül bevált. A betegség a lehető legenyhébb lefolyású volt, amennyiben nyolcz nap után alig volt jószág, amelyiknek más, mint sebhelye volt.

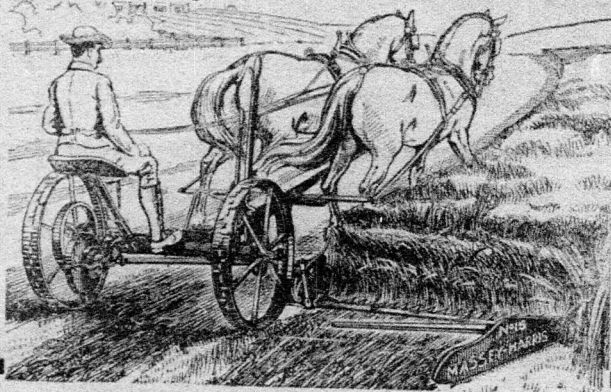
A köröm- és szájfájás megelőző tünetei a láz, a nyálazás és étvágytalanság. Midőn ezt észrevettem és már esetleg a fogínyen kisebb hólyagokat találtam, azonnal beojoztam az egész szarvasmarhaállományt és megkezdtem a kezelést. Minden esetben nagyon enyhe lefolyású volt a betegség és az egész eljárás nem sokba került.

Azt a jószágot, mely a majorban állott, a beojoítás után azonnal kezeltem naponta kétszeri 5% zöld és kreolinos fürdőben (2% rézgálicz, 2% kreolin) két percig darabját és pedig úgy, hogy minden istállóban leásattam egy olyan hosszú ládát, hogy az ökör mind a négy lábával elfért és ezen procedurát 6—7 napon át folytattam, a száját pedig 2%-os kreolinnal mosattam. Az eredmény meglepő volt, amennyiben a teheneknél a tőgy ugyszólván teljesen rendben maradt, 30 drb közül csupán kettőn volt néhány kiütés, illetőleg kis sebecskék, de egyébként a harmadik napon teljesen jóllaktak és nem romlottak le; még a hizóökröknél is csekély súlyvesztés volt. A legelőn levő jószágot úgy kezeltem, hogy mind a négy lábukat csülökig közönséges kátránnyal bekenettem, a száját pedig 4 napon át 2%-os kreolinnal irrigáltattam. Tovább nem volt reá szükség, de a 140 növendékből pár hónapra 1 drb elpusztult, amelyet a betegség oly hevesen támadott meg, aminőt 35 éves gyakorlatomban nem láttam.

Nyolcz nap után az összes jószágot szublimált (1:1000) lemosattam, az istállókat természetesen fertőtelenítettem. Sok évi tapasztalatom után ezt az eljárást legjobbnak és legbiztosabbnak találtam. Természetesen a tiszta és sok alomnak nem szabad hiányoznia.

Lesslauer Adolf.

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszáló- gépek és talajmivelő eszközök gyára.

A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

A világ legjobb gyártmányai.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T. Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A lótetű irtása.

Ismertetni akarok egy lótetű irtásmódot, amelyet eddig talán nem alkalmaztak.

A melegágyak a főfészkei a lótetűnek. Ha az itt elszaporodó lótetűket nem irtjuk a korai zöldségfélék betakarítása után, annyira elszaporodnak a lótetűk, hogy később aztán velük megbirkózni lehetetlenség.

Az első munka az, hogy a korai zöldségfélék beszüntetése, a melegágyak tökéletes szétzedése és a trágya tisztára való elhordása után a melegágyak területét szép tisztára seprjük. Most várunk, míg egy jó esőt kapunk, hogy az addig a földbe huzódott lótetű az eső kellemetlen hatására mozgolódni kezdjenek és turásokat csináljanak, mikor is a föld színén kis régi 4 krajezar nagyságu domborulatok keletkeznek.

Az eső után már kimehetünk a biztos vadászatra. Egy peneczilussal kezünkben keressük a régi melegágyak területén előforduló domborulatokat, amelyek akár száz számban is szemünkbe ötlenek némelyik esztendőben. Ezeket felpiszkalva egy kis nyílás ötlek szemünkbe, ami biztos jel arra, hogy ott lótetű tanyázik. Előbb egy kis vizet öntünk a nyílásba, hogy még jobban jól lakhassék vízzel a lótetű, majd a vizre olcsó faolajat öntünk, mire $\frac{1}{2}$ percznyi várakozás után a hatalmasan megnövekedett és meghízott lótetű napfényre kerül és az olaj hatásától 2-3 percznyi napfényen való tartózkodás után elpusztul. Így csináljuk mi azt egy egész délután s nem vetem el a sulykot, ha azt mondom, hogy 300-at fogtunk, jó eledelt szerevve a csirkéknek. *Zsivánovits Béla.*

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Spozon Pál.

A kenőolajok értékelése.

A technika fejlődése a mezőgazdaságban is érezteti hatását, amennyiben mindinkább kiszorítja az állati erőt s helyébe állítja a gépet. Ennek fogalmától meg elválaszthatatlan a kenőolaj s így nem lesz egészen hiábavaló arról az anyagról néhány felvilágosító szót szólni, annál is inkább, mert éppen ezen a téren uralkodik oly nagy zavar, hogy csakis szakemberek s ezek is csak hosszas gyakorlat után tudnak e téren eligazodni.

Minden gépnél vannak álló és mozgó részek; s ez a mozgás — legyen ez bármily természetű — abban áll, hogy az egyik géprész a másikon az előbbihez képest helyét változtatja; rendszerint két félfelület egymáson csuszlik. Ennek a következménye surlódás, melynek leküzdésére a gép mozgatására szánt erő egy bizonyos hányada fordítatik; természetesen érdekünkben

van, hogy ez a hányad minél kisebb legyen, mert annál több marad a hasznos munkára. A surlódás következménye, hogy a mozgási-energia egyrésze hővé változik át, olyannyira, hogy ez hibás kezelés esetén az érintkező felületek megolvastásáig vezethet (bemelegedés), ez a második ok, amiért igyekeznünk kell a surlódást csökkenteni. Végül előidézi az érintkező felületek kopását, ami szintén a gép tartósságának rovására megy. Hogy mindezeket a hátrányokat megszüntessük, illetve csökkentjük, alkalmazzuk a kenést, amelyre alkalmasak mindazok az anyagok, amelyeknek a fémekkel több-kevesebb tapadóképeségük van úgy, hogy az érintkező fémfelületek szabad szemmel nem is észrevehető egyenlenségeit kitöltse és ezeket egy folytonos réteggel vonják be, tehát megakadályozzák fémnek fémrel való érintkezését, továbbá hűtik az érintkező felületeket. Ilyen anyagokul használatosak az állati és növényi zsírok és olajok s újabb időben kizárólag az ásványolajok. Az ok, amiért ezek az előbbieket a használatból kiszorították egyrészt az olcsóságuk, másrészt az a körülmény, hogy az állati és növényi eredetű anyagok nyomás és hő hatása alatt glicerinre és szabad zsírsavakra bomlanak, amelyek a fémet megátadják, míg az ásványolajok mint szénhidrogének állandóbb vegyületek s nyomás vagy hő hatása folytán kémiailag nem változnak.

A kenőolajoknak, hogy a rendeltetési céljuknak megfelelően, bizonyos feltételeknek kell eleget tenniük, melyeket a kenés helyén szereplő hőfok, az ott uralkodó nyomás s végül a géprészek forgási sebessége szab meg. Más körülmények szerepelnek egy gőzgép gőzhengerében, ahol sokszor 300° C. feletti hőmérséklet van, mint valamely transzmisszió csapágyainál, ahol viszont a nyomás nagyságára kell tekintettel lennünk, vagy a szövőszékek orsójánál, ahol igen nagy fordulatszámok szerepelnek.

Ezeknek a követelményeknek a kenőolajok bizonyos tulajdonságaik alapján felelnek meg, melyek mértékül szolgálnak a kereskedelmi értékelésnél. Általánosságban elfogadott szokás a *kenőképesség* megítélésére a *viszkózitást* használni, amelyre hamarosan magyar kifejezést alig találunk. A viszkózitás függvénye a kenőolajok belső viszkózitás, tehát a kenőképesség is. Egységül a víz viszkózitását 20° C.-nál szokás venni s erre vonatkoztatjuk az olaj viszkózitását. Meghatározása az Engler-féle viszkózimeterben történik s a nagyságát Engler-féle fokokban fejezik ki. Olyan géprészeknél, ahol nem nagy a sebesség s a normális hőfoktól nem igen eltérő hőmérséklet uralkodik, oly kenőolajokat lehet használni, melyek viszkózitása 50° C.-nál 6° Engler fok. Ha a fordulatszám igen nagy, akkor inkább kisebb viszkózitású olajok használata ajánlatos; ezekből a fogyasztás ugyan nagyobb, azonban minthogy a belső surlódásuk kisebb s így az ezáltal okozott ellenállás, melynek leküzdésére a hajtóerő egyrésze fordítatik, is kisebb lesz s a gép ökonómiaja javul. A mezőgazdaságokban használt gépekhez a 4-6 viszkózitású olajok ajánlatosak.

Második fontos tulajdonságuk az olajoknak, melyre tekintettel kell lennünk, a *gyulladás hőfok*, vagyis az a hőfok, amelyre az illető olajat fel kell melegíteni, hogy belőle meggyulladó gázok keletkezzenek. Minél magasabb ez, annál kevésbé tűzveszélyes az olaj, továbbá támpontot nyújt az olajok elgőzölgesének megítélésére. A gőzgépek s az explóziós motorok hengereinek kenésére oly olajokat kell használnunk, melyek gyulladási hőfoka az ott uralkodó hőfoknál magasabb s ezért kell sulyt helyezni arra, hogy a hengerolajok gyulladási hőfoka 280-300° C. körül legyen. Közönséges kenőolajokat itt nem használhatunk, mivel ezek gyulladási pontja a 180-200° C-t nem igen haladja meg, másrészt ezek viszkozitása az itt uralkodó hőfoknál igen minimális lenne, továbbá nagy volna az elgőzölges is s az olajok tetemes része gázzá változna át.

Figyelemmel kell lennünk az olajoknak *hidegben való viselkedésére*, evégből határozzák meg az olajok fagypontját, azaz azt a hőfokot, melynél az illető olaj megmerevedik, megdermed. Különösen vigyáznunk kell oly gépeknél, melyek a külső hőváltozásoknak vannak kitéve. Ha az olaj fagypontja a 0 C. fölött van, megsejlik, hogy hűvös időjárásnál, vagy pláne télen az olaj az olajozókészülékekben megfagy, a gép kenés nélkül szalad, berágódik, begyullad. S hogy mit jelent ez, tudja mindenki, akinél az ilyen baj előfordul. Ha valaki olajat vesz, ne feledje el a 0° C. alatti fagyási hőfok garantálását kérni, természetesen oly gépek kenésére, melyek az ilyen hőfokoknak kitéve lehetnek. Ahol ezen körülmény nem szerepel, ott a fagypontot nem kell tekintetbe venni, mert a kenőképesség szempontjából lényeges szerepet nem játszik.

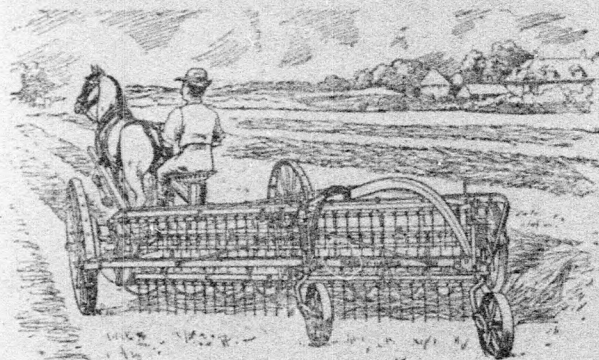
Könnyen megállapítható az olajok külseje. A szín nem fontos s téves felfogás, ha a világosabb olajat, természetesen feltéve, hogy a többi fontos tulajdonságokban egyeznek, drágábban fizetjük, mint a sötét olajat. Ez mindig attól függ, milyen a nyersolaj, melyből az illető kenőolajat előállították.

Pontos az olaj tisztasága. Szilárd alkatrészeket, apró kövecskéket, szénzemeckét, port stb. nem szabad tartalmaznia. Ha az olajat felmelegítjük s magas hengeralku edényben hosszabb ideig állni hagyjuk, minden idegen alkatrész leülepedik. Fenékre száll akkor esetleg, ha nagyobb kvantumban van jelen, a víz is s a lugos emulzió. Mindezek jelenlétét természetesen kifogásolni kell. *Az olajnak sem lugot, sem savat tartalmaznia nem szabad,* különösen ez utóbbi ártalmas, amennyiben kémiailag megtámadja a fémrészeket. Néha előfordul, hogy vizes olajat vettünk át s bizonyos idő múlva az olaj teljesen megzavarodik. Ez a gyártási folyamat alkalmával elkövetett hibára vezethető vissza, amennyiben az olajban tartalmazott kén-savas sók kiválnak hosszabb állás után,

*) Például szélmotoroknál. *Rv.*
**) Szabad sav jelenlétéről oly módon győződhetünk meg, hogy kőmészben a kérdéses olajat desztillált vízzel összekeverjük, felmelegítjük s neutrális lakmusoldatot öntünk hozzá. A lakmus megvörösödése szabad sav jelenlétét mutatja.

Massey-Harris Co. R.-T.

északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszáló és talajmivelő eszközök gyára.

!! Két gép egyben !!

!! Kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgatógép !!

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T., Budapest, Alkotmány-u. 23.

miről könnyen meggyőződhetünk, ha a zavaros olajat megsűrjük s a szűrőn maradt részt kén-savra vizsgáljuk.

Már ebből a néhány sorból világos, hogy a kenőolajok beszerzésénél a lehető legnagyobb elővigyázattal kell lennünk s nem ajánlható eléggé, hogy ha bizonyos áldozatokkal jár, csakis hozzáértő szakértő u'ján fedezzük ebbeli szükségletünket.

Balázs Jenő.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Egyről-másról	Oldal
	1477
Gazdasági üzemtan.	
A tehenészetek jóvelmőzősége	1478
Nővénytermesztés és műtrágyázás.	
Kísérletek a Campbell-féle talajműveléssel	1481
Juhászat és gyapjaisme.	
A XXVIII. Országos Tenyésztéstudományi kitüntetés juhai	1482
Baromfi-tenyésztés.	
Baromfi-poloska újabb irtásának módja	1483
Állattenyésztés.	
Legújabb borjuszoptató készülék	1484
Takarmányozás.	
Anyagi fogyasztások és változások a szénává száradó fűben	1485
Állategészségügy.	
A száj- és körömfájás gyógyítása	1486
Gazdasági rovartan.	
A lótetű irtása	1487
Gazdasági gépészet.	
A kenőolajok értékelése	1487
Tárca.	
Vérrózsák a havon	1478
Vegyések	1488
A „Köztelek” legközelebbi száma. — A szőlősgazdák közgyűlése. — Somogyvármegye és az OMGE. — Felhívás a Szolnok-Dobokamegyei károsultak segélyezésére. — A kolozsvári V. méhészeti kongresszus. — Jégverés mindenfelé. — Komlótermesztők figyelmébe. — Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület évkönyve. — Gyógy-nővénygyűjtők tanfolyama Kolozsvárott. — Ungmegyei gazdák tanulmányutja Brassóba. — Tenyészszarvasmarhadíjazások. — Borkészítés Lőcsén. — Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület alakulása Korényen. — Kártavók irtása.	
Kereskedelem, tőzsde	1490
Szerkesztői üzenetek	1492

A „Köztelek” legközelebbi száma június hó elsején (szombaton) fog megjelenni.

A szőlősgazdák közgyűlése. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” f. hó 21-én tartotta meg évi rendes közgyűlést Zselénski Róbert gróf elnöklésével. A földművelésügyi minisztert Lónyay Ferencz miniszteri tanácsos képviselte. Zselénski Róbert gróf elnöki meg-

nyitó beszédében röviden kitér az időszerű szőlészeti és borászati kérdésekre. A mai borárakat megfelelőeknek tartja, azonban nagy aggodalommal szemléli az egyre szaporodó szőlőbetegségeket és a munkabérek fokozatos emelkedését. Hangoztatván a konyakhamisítási törvény hiányát, a bortörvénysérthetetlen fönntartását kívánja s ezzel kapcsolatban utal annak kívánatos voltára, hogy az osztrák bortermelőket karöltve, a meg nem felelő osztrák bortörvény egyes paragrafusait előnyösen megváltoztassák. Rámutat ezután a szőlővel beültetett területek szaporodására, holott jó lenne szerinte egyelőre a telepítéssel szünetelni, nehogy túltermelés legyen a tőkebefektetés eredménye. Ismételtlen kéri a földművelésügyi kormányt, szüntesse be szőlőültetvénytelepnek működését és az itt lekötött erőt és tőkét a borértékesítés körül érvényesítse. A napirend tárgyalása során Lőherer Andor javaslatára az egyesület igazgató-választmányába Czeiner Nándort, Esterházy Gyula grófot, Hammersberg Jenőt, Istvánfi Gyula dr.-t, Jálies Gézát, Kállay Zoltán dr.-t, Kosutány Tamás dr.-t, Kosinszky Viktort, Lónyay Ferencz dr.-t, Molnár Lajost, Oppenheim Heriket, Perczel Ferenczet, Polgár József dr.-t, Rohonczy Gidát, Rubinek Gyulát, Széchenyi Domokos grófot, Vimmer Károlyt és Drucker Jenőt, a számvizsgáló-bizottságba pedig Eörssy Ferenczet, Gáspár Jánost, Krenedits Ödönt, Szabó Józsefet és Teleki Andort választották be. Elfogadta a közgyűlés Drucker Jenő igazgató előadása alapján a múltévi működésről szóló jelentést, melynek jóváhagyása után Lőherer Andor, Koppély Géza és Hammersberg Jenő általános helyeslés közben az osztrák bortörvény revízióját sürgették. Foglalkoztak a számvizsgáló-bizottság jelentésével, majd az 1912. évi költség-előirányzatot megállapítván, Polgár József dr. indítványára jegyzőkönyvi köszönetet mondott a közgyűlés Zselénski Róbert gróf elnöknek és az egyesület igazgatójának a szőlősgazdák ügyeinek meleg pártfogásáért. Drucker Jenő kir. tanácsos, igazgató tartott ezután előadást borászatiunk közgazdasági jelentőségéről. Rámutatván a hazai szőlőművelés fontosságára, a borforgalom realitása és helyesebb mederbe való terelése céljából szükségesnek tartja, hogy az évi bortermelésről szóló, megyék és törvényhatósági városok szerint összesített kimutatás legközelebbi év február végéig megjelenjen s ennek adatait a legszőkebb körben ismertessék. A régi borkészletről, valamint a bel-földi fogyasztásról évenként legalább kétszer és pedig először a szüreti adatok közzétételkor (február végéig), másodsor pedig néhány héttel szüret előtt (szeptember elején) kimutatást közöljenek. Magyarország szőlészeti és borászatiára vonatkozó összes adatokat különálló munkában mielőbb dolgozzák fel és a borvidékekről térképeket adjanak ki, melyek tájékoztassák az érdeklődőket az összes bortermelő költségekről, borkereskedelmi gócpontokról és közlekedési vonalokról. Ilyen értelemben határozati javaslatot nyújt be, amelyet a közgyűlés egyhangulag magáévá tett. Végül Liptai Albert

ismertette az „Országos Mértékletességi Szövetség” célját és feladatait és a Szövetség ügyeinek támogatására hívja fel a szőlősgazdákat.

Somogyvármegye és az OMGE. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága Kaposváron folyó hó 6-án tartott évnegyedes közgyűlésén Somssich Andor törvényhatósági bizottsági tag indítványára egyhangulag a következő határozatot hozta: „A törvényhatóság ismerve és méltányolva azt a munkát, amelyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a magyar mezőgazdaság érdekeinek előmozdítására s védelmére, továbbá mezőgazdasági termelésünk s ezzel kapcsolatos állattenyésztésünk fokozására, színvonalának emelésére kifejt — de nem kevésbé méltányolva az eredményt, amely e nemzetgazdaságilag hasznos munka nyomában jár: határozatilag kimondja, hogy Somogy vármegye törvényhatósága 500 koronás alapítvánnyal belép az OMGE. tagjai sorába”. Örömmel adunk hírt erről a szép és valóban jóleső elismerésről, amelynek immár az ország harminczhat törvényhatósága adott kifejezést csatlakozásával. Együttal pedig nem mulaszthatjuk el őszinte köszönetünk nyilvánítását ama buzgó tagtársainkkal szemben, akiknek indítványa és lelkes közbenjárása nyomán e törvényhatósági határozatok keletkeztek s remélhetőleg még a jövőben is keletkezni fognak.

Felhívás a szolnok-dobokamegyei károsultak segélyezésére. Mint ismeretes, Szolnok-Doboka vármegyének elemi csapások által oly gyakran sújtott lakosságát és területét egy eddig az európai kontinensen is páratlan és magában álló pusztító csapás érte, május hó 13-án a délutáni órákban ciklonszerű pusztító orkán vonult végig a vármegye délkeleti részén, amely útjában rövid 2—3 percz leforgása alatt falvakat söpört el és ugyszólván pillanatok alatt földönfutó hajléktalanokká tette a lakosság százait. A vész sújtotta Bálványosváralja, Csaba-ujfalu, Ketel, Magyarborzás, Vicze, Bód, Szentmáté községek segélyezése céljából Bethlen Balázs gróf főispán felhívást intéz a magyar társadalomhoz és annak adományait kéri a nagy nyomor enyhítésére. Az adományokat Szolnok-Doboka vármegye alispánjához (Dés, vármegyház) kéri eljuttatni, aki gyűjtőleveket is készségeggel küld.

A kolozsvári V. méhészeti kongresszus. Az 1907. év augusztus hónapjában Pécsen tartott IV. országos méhészeti kongresszus határozata értelmében az V. országos méhészeti kongresszust augusztus 18. és 19. napján tartják meg Kolozsváron, melynek érdekes és tanulságos része lesz az augusztus hónap 18—24. napjain rendezendő mézvásárral egybekötött országos méhészeti kiállítás. A kongresszus és kiállítás előkészítő munkálatait már megindították s az „Erdélyi Méhész-Egyesület” minden lehető megtesz a siker érdekében. Nővika Gábor báró elnök és Balázs Ferencz dr. főtitkár vezetik a rendezőbizottság által kijelölt munkát és közbenjárásukra a kolozsvári méhésznapi fővédnöki tiszt-ségét Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter vállalta el, ki együttal jóváhagyta az egye-

==== **Az eredeti amerikai** ====

„Johnston”

**fűkaszaló-, szénagyűjtő- és forgató-
gépek a legtökéletesebb, legtartó-
sabb és lepszolidabb gyártmányok.**

Arjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

sület részéről előterjesztett programot is. Tárgyalni fognak eszerint a kongresszuson a méhlegelő javításáról, a kaptárkérdésről, a méhészeti törvény megalkotásáról, a méhbetegségekről, az erdélyi részek különleges méhészeti viszonyairól és a méhtermékek értékesítéséről. A kongresszusra és kiállításra vonatkozó részletes programot a rendező-bizottság később közli, addig is azonban mindennemű fölvilágosításért az „Erdélyi Méhész-Egyesület” titkári hivatalához (Kolozsvár) kell fordulni. A kiállítási bejelentő ivatek kívánatra már most megküldik.

Jégverés mindenfelé. Az idén, valószínűleg a kedvezőtlen időjárás következtében, igen sokan halasztgatták biztosításaiknak jégkár ellen való feladását s ez a halasztgatás a legtöbb helyen nagyon megbosszulta magát. A jég ugyanis az idén hamarabb jelentkezett, mint máskor és egész vidékeket tett tönkre. Mint értesülünk, legutóbb Komárom vármegyében volt hatalmas jégverés, melynek pusztítása annál lesújtóbb, mert igen sokan még nem biztosították terményeiket, pedig díjfértés tekintetében egészen mindegy, hogy a gazda márciusban vagy májusban adja-e fel terményét biztosításra, ellenben nemzetgazdaságilag nagy csapás az országra nézve, ha a gazda terménye biztosítatlan és jégverés éri. A komárommegyei jégkár több százezer koronára rug s a gazdatársaknak e nem várt nagy károsodása intelmül szolgáljon arra, hogy a biztosítással ne késedelmeskedjünk, hanem mielőbb biztosítsunk a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.

Komlótermesztők figyelmébe. *Abraham Lajos* a következőkre hívja fel komlótermesztő gazdátársai figyelmét: Alig bujt ki a komló a földből, máris mozgolódnak a komlókereskedők és elővételeket igyekeznek kötni a komlóra. Igazán örvendetes hallani, hogy a komlótermelők az idén sokkal elővigyázatosabbak s nem egykönnyen mennek bele abba, hogy komlóikat már elővételek útján odaadják. Azt már most látjuk, hogy bármennyire jó lesz az 1912. évi komlótermési eredmény, olcsó komlóárakkal az idén sem szabad számolnunk. Régi komlókészletek ugyanis nincsenek s ezért a sörfőző és komlókereskedő egyaránt örvendeni fog, ha az új üzemidő beálltáig komlószükségletét valamiképp fedezheti. Korai komló iránt nagy lesz a kereslet, az 1912. évi komlónak gyors eladásával tehát senki se siessen. Közvetlen a szedésig nem is tanácsos eladni, ekkor már megfelelő áttekintés nyerhető. A komlót tulajdonképpen csak szedés után kellene eladni. Ez volna az igazi eljárás. A középeurópai komlótermelő egyesületek ujonnan alapított központja is óva int a komló előre eladásoktól.

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület évkönyve. Egy 166 oldalra terjedő könyv alakjában adta ki az Aradmegyei Gazdasági Egyesület multévi működéséről szóló jelentését, amely részletesen beszámol e nagy arányokban fejlődő egyesületnek a mezőgazdasági téren kifejtett egy esztendei munkásságáról. Az évkönyv 6 fejezetre oszlik s különös figyelmet érdemel annak az 1. fejezete, amely igen érdekes és

tanulságos statisztikai adatokat foglal magában a vármegye mezőgazdaságáról és állattenyésztéséről, több évre visszamenőleg. A 2. fejezet a gazdasági szakismeretek terjesztésére, a 3. fejezet a szövetkezetek szervezésére és fejlesztésére, a 4. fejezet pedig az állattenyésztés fellendítésére irányuló mozgalmakról számol be. Az 5. fejezet a gazdaközönségnek az egyesület által teljesített érdekképviseletét, a 6. fejezet pedig az egyesület beléletét tárgyalja, mely utóbbi részből kitűnik, hogy az egyesület tagjainak száma a mult év folyamán ismét 280-nal szaporodott ugy, hogy 1911. évi december hó 31-én az egyesületnek összesen 2138 tagja volt. Az évkönyvet *Ipolyi-Keller Iván* ügyvezető-titkár szerkesztette.

Gyógynövénygyűjtők tanfolyama Kolozsvárott. Julius 29-től augusztus 6-ig a kolozsvári gazdasági akadémiában lelkészek és tanítók számára a gyógynövényeszedés módozatainak elsajátítása céljából nyolcnapos tanfolyamot rendeznek. A résztvevők ingyen lakást és 64 korona általányt kapnak. Mindössze husz hallgatót vesznek föl. Előnyben részesülnek azok, akik a hegyvidéki, felvidéki vagy erdélyrészi miniszteri kirendeltség területén működnek s akiket valamelyik miniszteri kirendeltség felvételre ajánl. A főlvételi kérvényeket június 15-ig, vagy a kolozsvári gazdasági akadémiához, vagy a miniszteri kirendeltségekhez kell küldeni. Miniszteri engedellyel esetleg olyanokat is felvesznek, akik állami segítséget nem óhajtanak igénybevenni.

Ungmegyei gazdák tanulmányutja Brassóba. Az Ungvármegyei Gazdasági Egyesület *Nitsmann Jenő* gazdasági egyesületi titkár vezetésével gazdasági tanulmányi kirándulást rendezett a Brassóban tartott országos állat- és gépkiallításra, valamint Brassóföldvára a népies gazdaságok megtekintésére. Részt vettek a kiránduláson *Minay István* ungvári járási főszolgabíró, *Tomecsányi István* szobránczi járási főszolgabíró, *Zboray Bertalan* kir. gazdasági felügyelő, továbbá *Tiba* és *Porosztó* község körjegyzője, a *Tiba*, *Porosztó* és *Kapás* községi állami tanítók, valamint az ungvári, perecsenyi, nagybereznai, szobránczi, nagykaposi járásból összesen 73 kigazda. 18-án a reggeli órákban Brassóföldvára vonultak ki a kirándulók és a földmivessiskolát tekintették meg *dr. Wilhelm Stephani* igazgató szakszerű magyarázata mellett. Ez az iskola kiváló kísérleti telepével tűnik fel, melyhez hasonlót az országban keveset látni. A földmivessiskola megtekintése után a községi tulajdont képező szakszerűen berendezett tenyésztő-állattartókat szemlélte meg a társaság, mely után 10, 20, 50, 100 és 200 kat. hold földdel bíró gazdák belsősegeit és a czélszerűen berendezett istállóit, pajtáit járták be a kirándulók.

Tenyészszarvasmarhadíjazások. Heves megyében a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület június hó 2-án *Fecsőtárkány*, június hó 9-én *Tiszvárs* községekben tenyészszarvasmarhadíjazást rendez, a díjazásra felhajtathók nyugati és hazai tájfajták.

Borkiállítás Lőcsén. A „Növénygazdasági Lapok” szerkesztősége június hó 2-án Lőcsén borkiállítást és ingyen borkóstolótrendez a Deimel-féle vendéglőben, amelyen bemutatásra kerülnek az ország legjobb borai.

Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület alakulása Kerényen. A Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület főkját képező *Kerényi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület* alapszabályait most hagyta jóvá a földművelésügyi minisztérium. A tenyésztő egyesület még a mult évben Bajorországban 2 drb tisztavérű szimmentáli tenyészbikát vásárolt és nyolcz darab tenyészbika részére az egészségügyi és szakkövetelményeknek teljesen megfelelő modern istálló építését határozta el. A közgyűlés *Inhoff József*nek, a vármegyei gazdasági egyesület ügyvezető-titkárnak ez irányban előterjesztett tervezetét elfogadta, ugyszintén a választmánynak a telekvásárlásra vonatkozó javaslatát is. Elhatározta, hogy minden tag részére istálló-könyvet ad ki, amelyben az alap- és házszabályok és az összes, a törzkönyvezésre vonatkozó adatok bennfoglaltatnak. Az egyesület 1913. tavaszán fejt versenyt, 1913. január 1-től próbafejéseket rendez, a Magyar Kőlesönös Állatbiztosító Társaság mint szövetkezet kebelében helyi fiókot létesít.

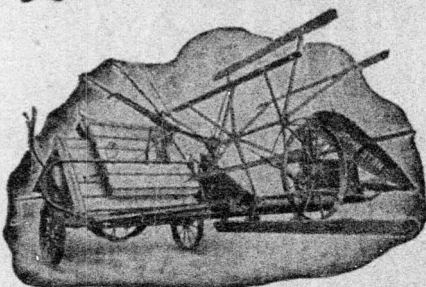
Kártevők irtása. Most, amidőn annyi sok szó esik a különböző mezőgazdasági kártevők irtásáról, *Vogel Józsefné* (Borsosgyőr) hozzánk intézett levelében felhívja a gazdák figyelmét, hogy a kártevő rovarok és kukacok egyik legjobb és legolcsóbb irtója: a baromfi. E czélból olyan házikó összeállítását ajánlja, amilyent a vándorkomédiások rendeznek, belül ülőrudakkal ellátva. Ezt a házikót meg kell tölteni baromfiakkal, főleg pulykákkal és kivinni arra a táblára, amelyet szántanak. Az eke után a baromfi fölcsedi a különböző felszínre kerülő kártevőket és pedig sokkal olcsóbban, mint később a napszamosok.

Lapunk mai számához mellékelve van az *Első magyar pamut-, teveszőr és balatahajó-szgyár*, Pozsony, prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki sulyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön kertüli teendőit ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akar egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szivesen ad felvilágosítást.

AZ EREDETI AMERIKAI

„Johnston” marokrakó- és kévekötöző aratógépek

tökéletes munkájuknál, mint tartós és egyszerű szerkezetüknél fogva, minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Abrás leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF – MELICHÄR FERENCZ
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**
BUDAPEST, VI. KERULET, NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.“

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát“.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60 füzetből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve.

Az első évfolyamban megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserhádi Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovácsy Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adóörvény alapján irta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket természetesen a kiszagda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Az igásló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dornier Béla. Kapasnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kiszagda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Spornon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Méhészet. Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-hizlalás. Irta: Cselkó István. A gazda mint üzletember. Irta: Seyfried Károly dr. Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél. Irta: Lukács Aladár. A kiszagda kecsketenyésztése. Irta: Rodiczky Jenő dr. Kiszagdaságok berendezése. Irta: Matlaszkovszki Tádé. Az erdő. Irta: Földes János. Kiszagdaságok számvitel. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Patria“ r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

K. MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtár“ következő évfolyamaira:

Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére	5	koronával
A II. 1910. „	5	„
A III. 1911. „	5	„
A IV. 1912. „	5	„
Az V. 1913. „	5	„

Összesen _____ koronával, mely összeget egyidejűleg postautalványgyal küldöm.

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

(A nem kívántak törlendők.)

A Karolium minden fák, cserjék, bokrok és bármiféle ültetvényeknek *megmentője*, mert teljesen kipisztítja azokat férgesít. Ugyint: fakukacozot, vértetűt, pajzstetűt, földkukacozot és molykukacozot olyannyira kiöli, hogy azon ültetvényeken, melyek *Karoliummal* lettek permetezve, férgek soha nem lesznek. Megrendelhető a Hangya Fogyasztási Szövetkezetenél, Mauthner Ödönnél, Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél és a gyárosnál, Mészöly Oszkár vegyészeti gyár Budapest, Váci-körut 15.

NYILTTÉR.

8 rovatban foglaltakról a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Patkány- és egérintőbacillus.

„Rattin“ (mezel egér, hőség és ürgeknek is) fertőző betegséget pántal ködített és teljesen kipisztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektusát ingyen küldi a „Rattin“ Bakteriológiai Laboratorium vezérképviselője.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 3-án veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály-Gyapjuárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Magyar Villanyerőre Berendezett

Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár

Budapest, V., Váci-ut 32. sz.

Ajánlja legjobb minőségű **vizmentes ponyvát**, valamint minden minőségű **zsákokat, gazdasági pokróczokat, abrakos tarisznyákat**, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legjutányosabban vállaljuk.

Téli gyógyhely

LUSSINPICCOLO - CIGALE.

STRAND-HOTEL és pensió BELLEVUE-CIGALE. Minden kényelmét biztosító elsőrangú otthon. Prospektus. 4661

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1912 május 22.

A betegség neve	Fertőző volt		Mult heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	224	243	217	229	192	208
Veszétség	197	212	190	206	247	254
Takonykór	46	58	47	55	59	66
Száj- és körömfájás	15	39	9	11	1224	5810
Juhhimlő	20	36	21	43	28	40
Ivorsz. hóly. kiütés	57	150	52	139	58	116
Rühkór	309	505	328	535	325	674
Bivalyvász	1	1	—	—	7	7
Sertésorbáncz	266	607	238	529	173	314
Sertésvész	828	2624	733	2191	353	753

Ausztriában 1912. év május 15-én fertőző volt: veszétséggel 40 k. 41 u., takonykórral 4 k. 8 u., rag. száj- és körömfájással 154 k. 363 u., sertésvészszel 113 k. 421 u.

Németországban 1912. év április 30-án fertőző volt: takonykórral 13 k. 16 u., rag. száj- és körömfájással 345 k. 1917 u., sertésvészszel 630 k. 856 u., rag. tödőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM. TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeéről. 1912 május 24.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyájának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Elkelt 8000 q buza változatlan árák mellett. Rossban az üzlet szilárd és Budapest paritásban 21:30 koronát fizettek. Takarmányárpában alig volt üzlet. Budapest paritásban 21:20—21:40 koronát fizettek. Zabban üzlet változatlanul szilárd maradt. Budapest paritásában 21:10—21:40 koronát fizettek. Tengeriből az üzlet kissé ellanyhult és a határidő-üzlet hatása alatt állott. Budapest paritásában 18:20—18:40 koronát fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 k. 24:00 K., 100 mm. 81 k. 24:50 K., 800 mm. 81 k. 24:50 K., 500 mm. 81 k. 24:45 K., 150 mm. 81 k. 24:30 K. felső, 1000 mm. 80:5 k. 24:05 K., 4500 mm. 80:5 k. 24:60 K. jun. 1. fele, 100 mm. 80:7 k. 24:45 K. felső, 500 mm. 80:5 k. 24:20 K., 100 mm. 80 k. 24:25 K. felső.

Fejérmegyei: 600 mm. 79 k. 24— K. Pestvidéki: 150 mm. 80 k. 24:30 K., 200 mm. 80 k. 24:25 K., 300 mm. 80 k. 24:25 K., 100 mm. 78 k. 23:80 K.

Bánsági: 5000 mm. 79 k. 24:45 K. jun. 2. fele. Felsőmagyarországi: 100 mm. 81 k. 24:30 K. Bácskai: 100 mm. 80 k. 23:9 K. Dunaföldvári: 975 mm. 79:7 k. 24:20 K., 925 mm. 78:5 k. 23:90 K. Hartai: 1300 mm. 80 k. 24:40 K. Dunai: 143 mm. 78 k. 22:50 K. úszkös. Rozs: 100 mm. 21— K. ppar. keverék. Zab: 200 mm. 21:70 K. ppar.

TAKARMÁNYRÉPAMAG UTÁNVETÉSRE.

Oly vidékekre, hol rovarkár miatt, vagy más okból újlagos vetés vált szükségessé, szállíthatok még impregnált és nem impregnált eredeti északnémetországi takarmányrépamagot és pedig: **sárga oberndorfít, sárga olajbogyóalakut, sárga Vauriacot, sárga elefántot, vörös Mammuthot.**

MAUTHNER ÖDÖN CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDESE **= BUDAPEST. =**

Tengeri: 100 mm. 1840 K. kocsi, 100 mm. 1850 K. vagonba.

Határidőárak.
(Déli zárlat.)

Buza 1912 májusra	23.72 K.
Buza 1912 októberre	23.02 "
Rozs 1912 októberre	19.20 "
Zab 1912 októberre	18.54 "
Tengeri 1912 májusra	18.06 "
Tengeri 1912 júliusra	18.28 "
Tengeri 1912 augusztusra	18.40 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. körlet, Mester-u. 1912. máj. hó 24-én. A székesszéki városigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 85 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 14 szekér alomszalma, szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 14 szekér egyéb takarmány (lóhera, luczerna, zabosbüköny), 200 szák szeecska.

A forgalom lanyha
Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 960—1200, réti széna II. r. 700—900, réti széna oszmagolásra 540—600, muhar 1100—1300, zsupszalma 400—500, alomszalma 300—380, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány 600—700, zabosbüköny 1100—1360, lóhera —, luczerna 840—900, köles —, sarju —, szalma-szeecska 400—500 Összes koccsizám 125 Összes súly 162,000 kg.

Szeeszűzlet.

A szeeszűzletben a forgalom e héten gyérebb volt és a szeeszárak nagyobb kínálatok dacára a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárlatnak.

Elkelt finomított szesz adózá nagyban 220—221— K.-ig, adózatlanul 81—82— K.-ig, míg ellenben prompt tartányárú másodkézből olcsóbb árban kelt el.

Denaturált szesz 70—70.50 K.-ig kelt el hordóval együtt kötszre, Tartányárú olcsóbb árban volt ajánlva.

Mezőgazdasági szeeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás folyó termelési idejére 72—72.50 K. fix árban, új termelési idejére 2—2.50 koronáig jegyzésen alól kelt el.

Budapest a kontingens nyersszesz ára 75—76 K.

Budapesti jegyzés

Kontingens nyersszesz	nagyban	koronákban
Finomított szesz adózá	220—	221—
" " adózatlan	81—	82—
Élesztőszesz adózá	219.50—	220.50
Nyersszesz adózá	218—	219—
Denaturált szesz	70—	70.50

(Az adózott szesz 20 K. pótladával együtt értendő.)

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malomok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, szákostul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	33.60	33.20	32.80	32.40	32—	31.60	30.80	30—
		7 1/2	7 3/4	8				
		28.40	25.20	19.60				

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	29.60	29—	28.20	27.40	26—	25—	24—

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom búzakarpa azonnali szállításra	16.40—16.50
Goromba búzakarpa azonnali szállításra	16.50—16.60
Finom korpa 1912 májusi száll.	19.10—16.20
Goromba korpa 1912 májusi száll.	18.30—16.40
Rozskarpa	16.20—16.30
Árpada és árpaderozo	16.50—17—
Malomkonkoly	16.10—16.20
Budapesti gyári repceporogácsa	16.50—16.60
Kinosem melasse ab Selyp	18.50—13.50
Lacta melassit ab Selyp	14—14.50
Szárított moslék szák nélkül ab Budapest	18—18.50
Szárított répaszelet szák nélkül ab cukor-gyár	16—16.50
Malátacsira	16—16—
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	12—12.50

Budapesti lóvásár.

1912 május 23.

Főlhajtatott:	Árak
Jobb minőségű hátsó	15 drb 280—450
Könnyű kocsi (jukker)	76 " 410—800
Nehéz (hintós)	10 " 798—1141
Igás kocsi (nyugati vér)	88 " 216—400
" könnyű	30 " 126—210
Fuvaroslovak	60 " 220—320
Parasztlovak	210 " 96—200
Alárendelt minőség	648 " 30—100
Összesen	1137 drb

Eladatlan maradt — 543 drb

Irányzat: közép. Székesszéki város lovágásra vásárolt 170 drb 104—119 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

1912 május 20.

Főlhajtatott:	Árak
Magyarországból	332 drb juh — drb kecske
Szerbiából	— drb juh — drb kecske
Összesen	332 drb juh — drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh — drb kecske

Á r a k

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Hízott ürü	drb	kg.	páronként
Feljavított juhok	—	—	61—68 kor.
Kiverő juhok (anya)	—	—	—
Kisorsolt éves kosok	—	—	—

Irányzat: lanyha, az árak 2—3 fillérrel csökkentek kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavásár.

1912 május 21.

Főlhajtatott:	Árak
Magyarországból élő borjú 1449 db	120—130 110—119
" rugott " 8 " 92—108	—
" növ. " 4 " —	—
Austriából élő borjú 33 " —	—

Nemzetközi gabonapiac 1912 május 17-től 1912 május 24-ig.

	Kelet	Effektív árak									Határidő	Határidős árak						
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres		Odesza	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	23	23.90**	22.37*	25.70	25.40	28.86	29.66	22.90	—	17.48	—	Május	23.78	19.66 ²	27.04	28.70 ¹	21.08	22.42
	16	23.90**	22.42*	25.60	25.60	29.45	29.28	22.58	—	18.47	20.49	Július	22.90 ²	20.07	26.44	25.80	21.44	20.52
Rozs	23	21.60	—	23—	24.20	25.03	22.72	—	—	—	—	Május	—	—	23.20	22.24 ¹	—	—
	16	21.40	—	23—	24—	25.33	22.72	—	—	—	15.79	Július	19.32 ²	—	23.06	19.14	—	—
Zab	23	21.30	—	23.80	22.90	26.21	—	—	—	—	—	Május	22.18	—	23.52	—	—	—
	16	21.50	—	23.50	22.70	26.21	—	—	—	—	—	Július	18.50 ²	—	23.04	—	—	—
Tengeri	23	18.60	18.58	19.90	21.50	21.79	—	—	—	10.50	—	Május	18.26	—	20.60	—	—	16.24
	16	18.80	17.69	20.30	22—	22.08	—	—	—	—	—	Július	18.36	—	18.92	—	—	—
Árpa	23	21—	—	23.50	22—	27.09	—	—	—	—	—	Május	18.52	19.50 ²	—	—	—	15.20
	16	21—	—	23.50	22—	27.09	—	—	—	—	—	Július	18.46	14.77	—	—	—	—

Jegyzet: *) Red winter II.   2) Okt.
**) 79 kg. tisztavideki.

McCormick tárcsásboronák

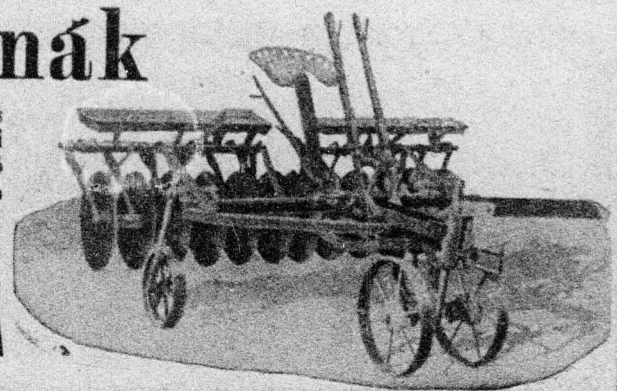
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legerterjedtebbek. Tavasz szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

Árak:
kor. árakban páronként

Magyarországból 615 bányá 278 drb	13-18
„ leászrt „	„
„ gödölye „	„
Ausziából „	„
Galicziából rugott borju „	„
Ausziából 615 borju „	„
Összesen	1772 drb

Eladatlan maradt 26 drb 615 borju, 5 drb rugott borju, 48 drb 615 bányá, — drb leászrt bányá.
Irányzat: élénk, az árak 8-10 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 május 23.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj felhajtás	2142 drb	Elsőrendű hisott	536 drb
Mult vásárról visszamaradt	—	Másodrendű	1487 „
Összeg	2142 drb	Alárendelt minőség	13 „
Eladatlan maradt	—	Növendékmarha	75 „
		Bivaly	31 „
		Összeg	2142 drb

Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredeti	1202 drb	Bika	356 drb
Magyar tarka	940 „	Ökör	1260 „
Magyar bivaly	—	Tehén	526 „
Horvátors. marhák	—	Növendék-bivaly	—
Összeg	2142 drb	Összeg	2142 drb

Á r a k

(100 kg.-ként 615súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1912 május 9.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hisott ökör	90-102	74-88	60-72
Tarka hisott ökör	96-112	78-94	60-76
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	84-92	70-82	56-68
Bika	88-94	74-86	60-72
Növendékmarha	—	56-88	—
Bivaly	—	50-76	—

Irányzat: és az árak változatlanok.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 május 23.

Heti felhajtás összege	Értékesített vagon	Értékesített összesen darab	Eladatlan	Eladatlannal maradt
május 17-151	233	9054	8563	1248
május 23-ig				

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehézsúlyú páronként 280-350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fejta
1) május 17.	—	—	—	—	—
május 23.	—	—	—	—	—
2) május 17.	136-144	144-167	150-176	160-180	—
május 23.	128-136	144-159	152-172	152-176	—

1) Az árak 615súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak 615súlyban páronként 45 kg. 615súly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár közepes, az árak 2-4 fillérrel hanyatlottak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzem telephelyének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. 6let 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	—	fillérig
Óreg közép	300-400 kg.	—
Fiatl nehéz	320 kg. felüli súly	154-—
Fiatl közép	250-300 kg.	158-162
Fiatl könnyű	250 kg.-ig	—

A hizott sertésüzem irányzata lanya.

Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1912 május 21.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszén átment	80-100	140-130
„	100-120	136-130
„	120-160	130-128
„	160-200	128-126
Sertésveszén át nem ment	60-100	100-104
„	100-120	104-108
„	120-160	108-110
„	160-200	110-116

Árak 615súlyban kilogrammonként 4% engedmény.

Irányzat: lanya.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 május hó 23.

Felhajtás:

Magyarországból	Árak:	fillér
533	Angol husos ürök	—
—	Első. hizl. ürü	72-80
—	Gyapjas	—
—	Középm. hizl. ürü	60-64
Összesen	III-ad rendű	56-58

Irányzat: szilárd, a kis felhajtás gyorsan kolt el.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 május 7.

Felhajtás:

Magyarországból	Árak:	fillér
—	Magyarországból	1200
—	Magyarországból	—
—	Zsirterés	4681
—	Hussertés	12237
Összesen	—	16918

Eladatlan maradt — 360
Összesen — 16918

Árak: (kilogrammonként 615súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	139-142 kiv.
Középsertés	135-140
Óreg sertés	128-134
Könnnyű és szedett sertés	126-132
Süldő (lengyel, erdélyi)	104-140 kiv.

Irányzat: a mult héthez viszonyított kisebb felhajtásnál fogva szilárd s prima minőségű zsirsertés 2-3 fillérrel, összes többi minőség 4-5 fillérrel drágább. Hussertésnél a multéhoz viszonyított nagyobb felhajtás dacára összes minőség 6-8 fillérrel drágább. Az üzlet menete zsirsertésnél vontatott, hussertésnél élénk.

Bécsi szurómarhavásár.

1912 május hó 23.

Felhozatal:

Magyarországból	Árak	fillér
615 borju	(kg.-ként fillérekben)	—
—	I. oszt.	—
—	II. oszt.	—
Ausziából 615 borju	520	170-176 152-168
„ leölt „	1481	100-152 156-—
Ausziából 615 borju	3406	170-176 152-168
„ leölt „	—	—
Magyarországból 615 bányá	—	K. párja
Ausziából 615 „	—	K. párja
Magyarországból leölt „	418	47-54 K. párja
Ausziából leölt „	220	K. párja
Magyarországból leölt sertés	6	152-156 zsirsert.
Ausziából „	2056	140-160 hussertés
Magyarországból leölt juh	49	48-54
Ausziából „	100	48-54

Összesen: 8256 drb

Irányzat: élénk, prima minőségű borju 4-8 fillérrel, összes többi minőség 6-10 fillérrel drágább. Hussertés 2-6 fillérrel drágább. Zsirsertés mint multéban, ugyszintén juh is. Bányá 2-4 koronával drágább.

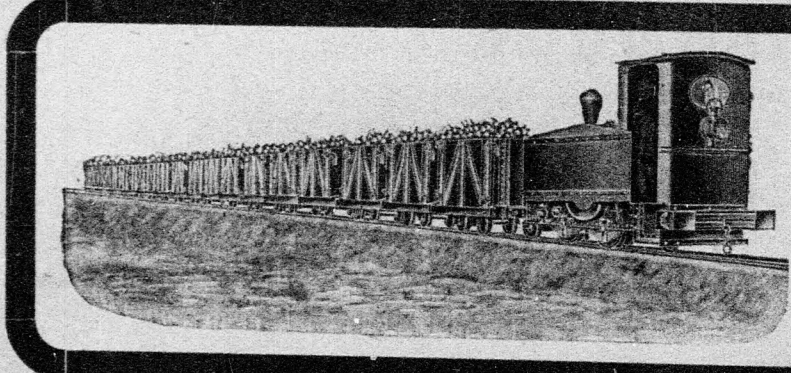
Szerkesztői üzenetek.

M. M. Mészla. A hároméves gyermeket ért baleset folytán felmerült kórházi költségek önt nem terbelik, csak a házikezelés költsége terhelné önt a család törvény 28. §-a alapján, a kórházi költségekre nézve azonban az 1898. évi XXI. t.-cz. 5. §-a az irányadó, ezen szakasz szerint pedig a kórházi költségeket a gazda csak a szolgáltatásban álló személy után tartozik viselni, annak családtagjai után már nem. Önt legfeljebb az kötelezhetné a költségek viselésére, ha a baleset előidézése körül valami mulasztás terhelné, amiről itt szó sem lehet. Ebben az esetben is kötelezettség csak a sérülttel szemben állana fenn, a kórházzal szemben már nem. A nagyszülők felelőssége komplikált magánjogi kérdés, nézetünk szerint ezeket is csak akkor lehetne a költségekért felelőssé tenni, ha nyilvánvaló mulasztásuk szolgáltatott volna a baleset következtére okot. Végül a családsegélypénztár sem tartozik baleseti segélyt adni, mert az 1900. évi XVI. t.-cz. és az 1902. évi XIV. t.-cz. erre nem nyújtanak alapot. Segély csak akkor jár, ha baleset magát a pénztári tagot érinti, vagy a rendkívüli tag gyaránt biztosított gazdasági családot. A segélyezés sohasem terjed ki a pénztári tag családtagjaira, ezek csak a tag halála esetén tarthatnak segélyre igényt a törvényben meghatározott esetekben. Ilyen körülmények között a kórházi költségeket minden valószínűség szerint a sérültnek illetőségi községe fogja viselni. Sz. F.

T. V. R. T. Budapest. A kérdés lényege az, hogy a kőbányai szárított sertésragyának, melyben időközönként sok dohánypor találtatott, visszatér-e ezzel értékében, vagyis hogy a dohánypornak van-e annyi értéke, mint a szárított sertésragyának. Így, a keverékanyag közlebbi ismerete nélkül, bajos biztos feleletet adni. Ha tényleg dohánypor (vagyis a dohányraktárakban összegyűlt szemét, por, föld, apró dohányszemcsék) van a sertésragyához keverve, akkor ennek értéke a tiszta sertésragyánál feltétlenül kisebb, mert a dohánypornak nevezett szemétnél a szerves anyag, továbbá a káli, foszfor és nitrogén feltétlenül kevesebb, mint a tiszta sertésragyában. Ha ellenben a nikotin kivonása (tbanaton gyártása) céljából visszamaradt dohányszemcsékről lenne szó, ez nem csökkentené a szárított sertésragya értékét, amár ebben az esetben is kérdéses, van-e joga az eladónak ilyen idegen anyagot keverni a szárított sertésragyához anélkül, hogy erről a vevőt előbb tájékoztassa. En azt hiszem különben, hogy jelen esetben nem utóbb említett dohányszemcsék, hanem a jóval értéktelenebb dohányszemcsépor kevertetett a sertésragyához. K. K.

B. Z. A. felmondás helyes és érvényes, mert az 1900. évi XXVII. t.-cz. 15. §-ának második bekezdése szerint nem okleveles ispánnal szemben a felmondás határidejét szabadon korlátozhatták a szerződésben másfél hónapra; a felmondás formailag is törvényszerűen történt és így annak visszautasítása nem jogos. Sz. F.

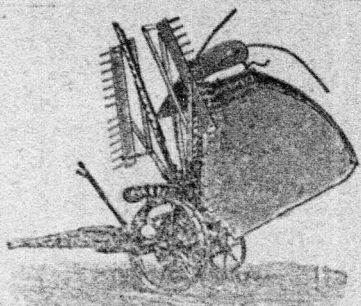
G. J. Tiszacsépe. Ezidén a székfűvirágot 70-100 K. árak mellett veszik. Legelőnyösebb árakat fizet: 1. Bednár József tanító (aki a privigei gyár bevásárlója) Nyitra-szecsényban, u. p. Belaudvarnok. 2. Rohr Jakab kereskedő Szeged (Árpád-utca 5.). P. B. dr.

Répaszállító benzin-motor vasutak.
A beálló répa- benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idejnyre ajánlunk is alkalmasak. ::
Oberurseli motorgyár r.-t.
Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. sz.
Költségvetések díjmentesen.

Utóérhetően teljesítésben és könnyű járásban!
Szé...
Uj...
UM...
G6...
HO...
Akin...
F. S. F...
F. A...
G...
Cs. G...
H. B...
C. S...
ozim...
anyag...
tásk...
SZ...
cz...
Buda...
POSZ...
A...
Utól...
Kivaló...
Ch...
A...
Mind...
G6...

Utólérhetetlen teljesítesben és könnyű járásban!

**Uj gabona-
aratógép
„Handy“**

Szénaforgatók & Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling“ külvonoz minden tulajdonságának, erőldább a amerikai gyármányoké

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozdonyok 2000 HP-ig.

„Kulatór“

szobrász- és építő- kész művészi síremlékek állandó kiállítására. Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz. Iroda BLUM LAJOS sírkörfaktórában. Telefon 9-7

SZŐLŐMOLY védekezésére ajánlok legújabb eredményes rendszer szerint, pontos utasítással:

Krudol-por ... 5 kiló K 3.-, 25 kiló K 12.-, 100 kiló K 40.-
Krudol Naftalin-por ... 5 kiló K 3.50, 25 kiló K 15.-, 100 kiló K 55.-
Szénkátrány ... 100 kiló K 11.50. **Vasgálicz** ... 100 kiló K 8.-

Peronoszpóra, oidium és fusicladium védekezésére ajánlok szavatolt legjobb minőségben

Rézszéport (bordói por) 5 kiló K 3.50, 25 kiló K 15.-, 100 kiló K 55.-
Rézszéport ... 5 kiló K 3.-, 25 kiló K 12.-, 100 kiló K 40.-

azonnali vagy későbbi megrendelésre szállítva. Más gyümölcsfabetegség vagy rovarkárak védekezése ellen pontos utasítást adok és a szükséges készítményt szintén szállítom. Chlorbaryum I. a. jegecz ... 100 kiló K 22.-

Mezőgazdasági vegyi laboratórium.
Detsinyi Frigyes, Budapest, V., Váci-körút 6. szám.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
F. 3. Formák és szerkesztések eszméssélt beton-
árak előállításához.
F. A. 1. Kézi Baumre berendezett betontégla-
és alagsógyártás.
Cs. G. 4. Kézi Baumre berendezett cement-
csörépgyártás.
H. B. Az öreges optikók (betonblokkok) gyártása.
C. S. 1. A cement- és moxalklapok gyártása

SZÁNTÓ és BECK mérnök

czementipari gépek gyártása. Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Bérlét lejáratára miatt eladó

14 HP gőzeke, 3 drb 10 HP cséplő-garnitúra, 1 Shuttleworth-féle szalmakötélfontógép, 5 vetógép, löhereszórógépek, szecskavágógépek, járgányok, ekék, boronák, gyűrűs hengerek, szekerek, hintók, Kultivátorok stb. Megkeresések „W. F. 7252“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetés irodájába Budapest, V., Nádor-utca kéretnek. 5838

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.

Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiárucsarnok a Rákóczi-utú raktárát Athelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Arjegyzéket kívánatra bérmertve küld. 1404

Ócskavasat

és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett

vásárolok

ABELES EMIL

Budapest, V., Váci-ut 14.

Telefon 24-41. Sürgőzozim: Barsel, Budapest. 5158

3 cséplőgarnitúra

10. léerezű, Clayton & Shuttleworth és M. A. V. gyártmányu, nagyon jó és teljesen használható karban levők, bérlét felhagyása miatt

eladó.

Megkeresések „W. E. 7251“ jelige alatt Mosse Rudolf hirdetés irodájába, Budapest, V., Nádor-utca kéretnek. 5837

POSZTÓ

Uri és női divatszöveteket ajánl a kivált ház ...
SKORKOVSKY Prokop és Tin Humpoleco, Csehország.
Minták bérn. Legjutányosabb árak. Kivánatra az urí díjnyókat el is készítetjük.

ZEFIR

A világ legjobb gőzekéje!

Utólérhetetlen munkaképesség! Kiváló, elsőrendű angol anyagból szerkesztve! Felülmulhatatlan tartósság! Ezek jellemzik az 52 év tapasztalatai alapján

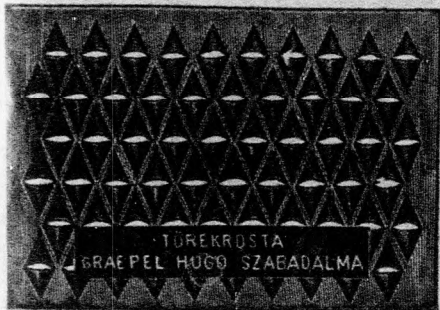
Charles BURRELL et Sons Limited Thetford, Norfolk Anglia

által függőleges kötélorzóval gyártott gőzekét. Költségvetéssel, szakszerű felvilágosítással szolgál Magyarország és a Balkánállamok vezérképvisellete:

A „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.“ parcellázó osztálya
BUDAPEST, V., GIZELLA-TER I. (Haas-palota.)

Mindenemü kiváló osiraképességü eredeti quedlinburgi répamagvak. Parcellázásra alkalmas birtokokat veszünk.

Gőzekemiveléseket arra alkalmas területeken, úgy szántást, rigolirozást és mindenféle talajmivelést is elvállalunk.

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, Marshall Sons & Co. Ltd. vezérigazgatójára
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 40-46. sz.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörökrostait

bármely rendszerü cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törökrostánál. Magvesztéséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan használathban. Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmertve.

Elsőrendű gyártmány! Kevés égőanyagfogyasztás!

Teljes jótállás!
Kedvező részletfizetés!!
Mérnök-látogatás díjtalan!

Szállítunk: benzín-, nyersolajmotor és gőz-
cséplőszerevényeket, magánjáró motorokat,
mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket,
mérlegeket, malom-, szeszgyár- és tégla-
gyárberendezéseket, elvállaljuk ezek tervezé-
sét és felépítését legolcsóbb árak mellett.

Központi Gépforgalmi Vállalat
Kerschbaum és Társai
Budapest, VIII., József-körút 43. sz.
Raktár IX., Soroksári-út 51. szám.
Kérje előnyárjegyzékünket. 546

SÜRGÖNY-
CZIM-
WALSER
CSÁNGÓUTCZA
BUDAPEST

TELEFON-
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ
CÉGTELJESÍTŐK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖFFI
TÜZOLTÁSSZEREK-és SZIVATTYÚK-GYÁRA
HARANG-és FÉMONTÓDE
BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCZA 6.
VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCZIÚT,
A RÉGI VAM
KÖZELÉBEN.

Zuchtvieh-Etablissement
Baró Wintersperg Egon,
Laxenburg bei Wien.

Szállítok legjobb minőségű
tenyésztés- és haszonállatot,
ugyszintén lovakat, juhokat,
kecskéket és mindenféle
fajú sertést. Szpecialista mindenféle angol faj: **Shor-
thorn, Lincolnshire, Hereford, Sussex, stb.**,
ugyszintén az összes altípi fajok (**Ostfries, Weser,
Wiltser stb.**) bevitelében. Kivétel és bebozatala az
összes belföldi alpi fajnak (**simmenthall, svájci,
montafoni pinzgau stb.**). Számítalan elismerőlevéllel
rendelkezem. Szállítottam Ausztria, Magyarország, ugy-
szintén a külföld legnagyobb uradalmainak. 5018

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártótelepe.
BUDAPEST, VII. Őka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Villamos világítás
saját teleppel
nyersolajmotor-üzemre
gazdaságok, kastélyok stb. részére.
Szivattyutelepek. 478
Olesó árak. Gyors szállítás.
Legolcsóbb üzem.

ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő. -I.
Budapest, VI., Gyár-utca 11/K.

C. Richter's
Adler-Apotheke
Wels (Felső-Ausztria)
orvosi, drogéria- és egészségügyi
Nagyban. Kicsinyben.
Állatorvosi szerek különleges üzlete.

Alánja az állatorvos uraknak bizományba a legjobbnak
elismert, valódi angol állatorvosi készítményeket
William Stevens állatorvostól, London,
(az angol udvar szállítója) különbözően
Ointment, Radian, Durai, Stevens, White Embraceion stb.
Ezenkívül az összes állatorvosi szerek és állat-
orvosi szükségleti tárgyakak, mint születés elősegítő, dr.
Keller Károly tanár úr, garatcsövek, előesési kötele-
keknek bevezetési forrása is. 5797

Az összes steril-oidátok borsalatti befuszkodására, a
különböző laboratóriumok összes organikus és vera-
preparátumai, Merck Ex. erög Darmstadt, minden állat-
orvosi preparátuma, az összes vegytiszta reagáló és
utonsilák vegyi és mikroszkópos vizsgálatához. Eszet-
savas Tonerde-paszillák (Slatin). 5797

Eladási helye:
Kreisler eredeti Bacillit-készítményeinek
Ritzer állatorvos ezertől,
Trommsdorff eredeti Bissulin-készítményeinek,
ugyszintén az összes fertőtlenítő szerek-
nek, készítményeknek, sebészeti és haszná-
lati tárgyakkal.

Mindennemű hatásos állatorvosi készítmények.
Állatorvosi házi gyógytárak berendezése.
LEGOLCSÓBB ÁRAK ÉS FELTÉTELEK!
Állatorvosi ártapaim,
ugyszintén nagy képes könyvtárgyamat az állat-
orvos uraknak mindenkor ingyen és bérmentve
rendelkezésükre áll.

Őszi trágyázás!
Valódi védjegyű
THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak
zsákban van
ólómzár van

Minden zsák
jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen
és eredeti
rajta.

tartalom-
van ellátva.

hamifitásoktól

5724

Kalmár Vilmos
a Thomassphosphabrikon Berlin, vezérképviseletje
Budapest, VI., Andrássy-út 49. szám.

TÖRLEY

A jövő építőanyaga!!
Bárki homokját jól értékesítheti, ha
cimentipari berendezéseimen
cimentcserepet, cementtéglát, cementcsövet,
övegüstömböt, színes folyosólapokat stb. gyárt.
Aszbeszt-palagárák berendezése. ::

A kontinens legnagyobb cementipari gépgyárának
vezérképviselete. Legrégibb vállalat-e szakmában:

KRISHABER GYULA
cimentipari és agyagágyára-
kat berendező műszaki vállalata 5809
Budapest, V., Lipót-körút 5.
Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan.
Cement napi áron nagyban eladása.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET,
minden egyéb gazdasági
gépalkatrészt,
kovácsolható lágyvasöntvényi, Temper-
széleöntvényi, ökörpatkót
a legjobb minőségben szállít a
**Hazai kovácsolható vas- és
széleöntvénygyár**
WERKNER ARTUR
UJPEST,
Váci-ut 39. szám.
TELEFON 85-20. 5597

A brüsszeli
kiállításán
GRAND PRIX

BRONS-MOTOR

Német-
országban
10.000 há-
tás elad. ill.

A Diesel-motor legtokéletesebb újítása.
A leggyorsabb és legkisebb motor.

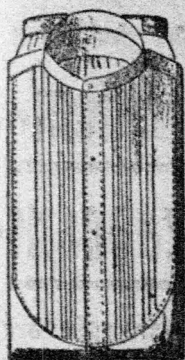

Minden pillanatban üzemre kész.
Nincsen gyújtó készüléke.
Nincsen légszivattyúja.

A leggyorsabb és legkisebb motor.
magas nyomású nersolajmotor.
4 lóerőtől kezdve minden nagyságban.

5428

LAURIN és KLEMENT R.T. BRONS-motorgyá-
nak vezérképviselete
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. sz.
Szombes az Andrássy-szoborral. TELEFON 175-30

Férfi fehérneműeket

készít és magánfeleknek is legolcsóbban szállít:

5704

WEISZ ÉS HEIMLER

vászon- és fehérnemű czég ipartelepe

„ Pozsonyban. „

Minták kívánatra bérmentve.

Ama megtisztelő bizalom, amely eddigi közvetítői minőségemben a nagyérdemű gazdaközönség részéről osztályrészemül juttatott, arra indítottak, hogy jövőben fenntartva közvetítési szolgálataimat; egyszersmind saját legelőmön állandóan járműökröt, tinót és borjúkat bizonyos mennyiségben készleten tartsak és így nemcsak közvetítés, hanem bizományi megbízás, csakugy fixeladással is szolgálatra lehessenek a tisztelt gazdaközönségnek. Amidőn ezen szives tudomásul vételét kérem, ajánlom magam a nagyérdemű vevőközönség jóakarátába, kérem teljes bizalommal ezután is hozzám fordulni, igérem, hogy minden tekintetben megelégedésükre leszek.

Kolozsvár, Fellegvári-ut 106. szám.

Teljes tisztelettel:

Bedőházi Pál.

5042

Istállók és magtárak részére

tűzmentes és valamint sodronybetétes üveg melegágyi üvegtábla minden vastagságban.

Állandóan raktáron van:

- Táblaüveg minden vastagságban.
- Tetőüveg (reczés, bordázott). 1440
- Angol ornamentüveg fehér és színes.
- Patent Falkonier üvegtábla.
- Tetőcserepek.
- Egyszerű és duplavastag foncsorozott tükör.
- Átlátszó tükörüveg.
- Üvegágó gyémántok.
- Ablaktapasz (kitt).

Árajánlattal és bővebb felvilágosítással szolgál: **IFJ. WEISS GYULA** tábla- és tükörüveg nagykereskedő: **Budapest, V., Vadász-u. 29.**

Eladó birtok!

Erdély kies vidékén, tizenegy holdas ős parkban, 9 szobás modern kastélyval s kellő melléképületekkel eladó. A birtok áll: 377 m. hold kaszáló, 18 m. h. szőlőhegy gyümölcsösrel, 10 m. h. fűrészmalomhely, 14 m. h. ős park, 36 m. h. erdő, összesen 457 m. h. A birtokon összesen 25 h. fiatal gyümölcsös van. Czím a kiadóhivatalban. 5803

AUTOMOBIL-tulajdonosok

figyelmébe ajánljuk a következő műveket:

Az automobil szerkezete, akkumulátor töltés, softör vizsgálat, rendőrségi rendeletek stb. Irta: Mihály Dénes. 70 ábrával. Kötve Kor. 2-50.

Az automobil és kezelése. Küster műve nyomán írták Hevesi Gyula és Roth Imre. 210 ábrával és műmelléklettel. Kötve Kor. 5-.

Az automobil vezetésének és jókarban tartásának technikája. A gép- és kocsialkatrészek ismertetése. Irta: Hevesi és Hegyesi mérnökök K -48

Megrendelhetők a "PÁTRIA" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!

Tavaszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utazattól!

A valódi THOMASSALAK

lóhera védjegyű a legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garanzálunk

Magyarországon 30 év óta

van legjobban bevezetve!

Minden szák ezen védjeggyel van ellátva!

Árajánlatok, szakiratok és minden nemű egyéb felvilágosításal készségesen szolgálunk!

László Marcell

Budapest, VI., Eötvös-u. 28.

a Caehors. Thomassalvek magyarors. vezérképv.

Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stassfurti kálisok és káinli legolcsóbb napi árban!

FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!

GŐZ mozdonyok lokomobilok gépek

GŐZ kazánok motorok

VÉTELE, ELADÁSA, BÉRLETE.

Sinek, kecsik, váltók, fordítókörögek, keskeny- és rendez nyomtávu vasutak számára (kölcsönhasználatra is). Keskeny-nyomtávu vasuti anyagok és közlőmű (transzmisszió) alkatrészek gyártása. 5189

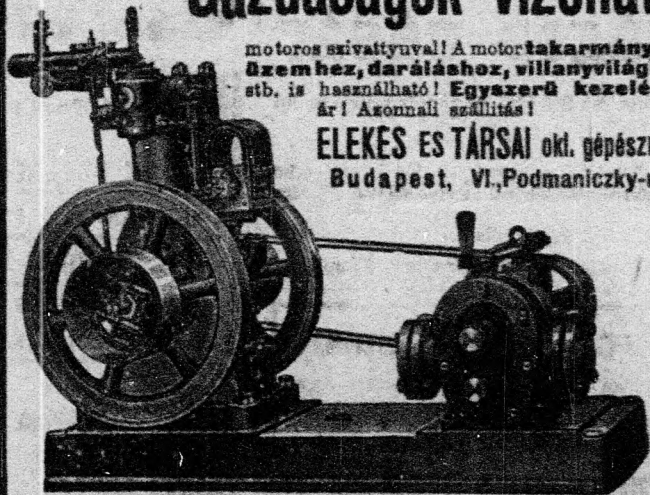
Schlesinger Alajos Gépgyára

Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon 102-24

ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ EGYESÜLET M. SZ.

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 28. SZAM, II. EMELET

SURGONYCZIM: ANIMALTO BUDAPEST TELEFON 140-59 SZ.

IGAZGATÓSÁG:

Elnök:	Tagok:
G. SZÉCHENYI EMIL földbirtokos	G. CZIRÁKY GYÖRGY földbirtokos,
Felügyelőbizottság:	EREKLY KÁROLY mérn., ügyv. igazg.
GALLASY LÁSZLÓ földbirtokos,	Dr. GYERTYÁNFFY LÁSZLÓ földb.
POLYAK ISTVAN földbirtokos.	TRUKA JÓZSEF pácsi püsp. főszéki.

Minden gazda megbízható módon értékesítheti és szeresheti be állatait az:

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

utján, ha egy levelezőlapon tudatja, hogy milyen állatai eladók vagy milyen állatokat akar vásárolni. Legtanácsosabb a levelezőlapon megadni az állatok darabszámát, árát, szállítási idejét, súlyát, minőségét, életkorát, átvészelttségét és a százalékos engedményeket. Nagyobb szállítmányok esetén a helyszínére utazunk.

Fa- és házigomba ellen
egyetlen biztos szer a **SERPULIT.** Fővilágosítást azóval és írásban ad a
SERPULIT R.-T. BUDAPEST, VII. Telefon: Damjanich-utca 12. 81-80.
Prospektus és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Telefon a marhavásártéren: 57-78.

A Budapesti Állatvásár-pénztár Részv.-Társaság

foglalkozik szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok, kecskék és sertések bizományi eladásával.
Előleget nyújt hatóságilag megállapított kamattalab mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények okmánya: **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a sertésvásártéren: 100-82.

Finom és goromba
buzakorpát, malom-
konkolyt, buzaocsut

franko bármely állomásra egész évi kötésre is a legutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND MAKÓ.

1900-1902-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100

SCHIDLOF zsebszótárak egy-egy nyelvhöz külön 60 fillér. — Megrendelhetők a „PATRIA” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

BENZIN
CSEPLŐKESZLETEKET

LEGMEGBIZHATÓBB SZERKEZETTEL
GYÁRT

BUDAPESTI GÉPMALOM és AUTO-
MOBILGYÁR RÉSZÉNYTÁRSASÁG
VI. VACZI-UT 141.
ÁRLEGYZÉKET INGYEN KÜLD

Fertőtlenítse

a 16. szarvasmarha-, sertés- és tyúkistállót, ugyszinté a tehenészet üzemi eszközeit, sajtygyárat és szesziföldöt

Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása kényelmes és gyors, hatása erős és biztos. 0000

Használati utasítások, próbák és árlapok bérkinek rendelkezésére állanak. 00000000

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7.

8065/1912. sz.

Temesvári vásárhirdetés.
Az idei temesvári pünkösdi

országos vásár

folyó évi május hó 30-ától bezárólag június hó 3-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 30-tól, esütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve

Temesvárott, 1912. évi április hó 25. 5815

A városi főkapitányságtól: **Beé Ferencz**, főkapitány.

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országiszerte méltán kedvelt elsőrendű baglyasajjal és jözséfaknai tömörzsenünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesült Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársaság
BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 29. SZ.

Herkules idomvasablak

Ujdonság: Ujdonság:

Készítik a „VICTORIA” gyárban és mindenféle gépeket és berendezéseket készítenek.

Herkes idomvasablak

letálló- és raktáráblak sodrony-üveggel.
... vasrámában ...

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában
Budapest, VI., Lehel-utca 10. 690
Bezereszhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Herkules idomvasablak

!!! Most jelent meg !!!

AZ ORSZÁGOS GAZDASÁGI
MUNKÁS- ÉS CSELÉDPÉNZTÁRRÓL
SZÓLÓ TÖRVÉNYEK
(1900: XVI., 1902: XIV. ÉS 1912: VIII. T.-CZ.) ÉS
VÉGREHAJTÁSI RENDELETEK

Ára 3 kor.

Kapható a „PATRIA” r.-t. gazd. könyvkereskedésében, BUDAPEST IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

„Mindennemű”
GAZDASÁGI GÉPEK,

szivógáz, benzín és nyersolajmotorok a legolcsóbb üzemi költséggel, kitérő gyártmányok, villanyberendezések, takarmányos kamarák, tervrajzok és költségvetések ingyen

Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHARTZ ISTVÁN
magánmérnök, műszaki iroda, Epest, Podmanilozky-utca 75. Telefon 148-71. 5102

LUDWIG HINTERSCHWEIGER,
ADOLF BLEICHERT & CO.
G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Wels O.-Oe.

Tégla gyártó-gépek

szállítómű és transzmissziós berendezések a legmodernebb építkezések különleges gyára.

Képviselő Magyarország és Erdély részére:
Magyar Károly
Budapest, IX. ker., Mester-utca 4. 5287

RUBEROID 16 év óta
bevált !!

tetőfedő- és szigetelőanyag.
Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképesség.
Nincs utólagos mázolás.

Legegyszerűbb alkalmazás.
Prospektusok, bizonylatok stb. rendelkezésre állnak.

AVENARIUS-MÜVER LIGETFALU,
Pozsony melletti

LEVÉLPAPIROK és BORITÉKOK

a legutányosabb árak mellett kaphatók a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYAR R.-T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSURGÓI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gazdasági tejtételeket, tejcarnokokat és tejszövetkezeteket. Gyárt: sütőipari cikkeket. Vállal: önozást, ölmazást és a szakba vágó javítást. Tervezésekkel, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva
világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig
Megbízható, olcsó üzem! Ujdonság!

Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Üzemeltetés 1/2 állér.
Pénzügyért ellenőrzés nincsen.

Kedvező részletfizetés. Teljes jótállás.
Használt gépek, motorok beszerelnek.

Külön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-
motoroséplőkészletekről.

Képes díszárjegyzéket bérmentve küld.

LANDLER ÖDÖN
MOTORTELEPE, BUDAPEST
I., LOVAG-UTCZA 2. SZ.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes kiépítését és hozzátartozó anyagok szállítását

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban !!

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 115-50.
115-51.

Gazdasági nyomtatványok

legelőnyösebben beszerezhetők a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.) Árjegyzéket kívánságra készséggel küldünk.

Az összes

GÉPEK és FORMÁK HOMOKÉRTÉRESÍTÉSRE

u. m. falazótéglagyártógépek, ürtömgépek, tetőcserepgyártógépek.

Prések: csementburkolólapok előállítá-
sára. Habarcs és betonkeverők.

Formák: kerítésoszlopok, léposók, eső-
vek stb. előállítására.
Kötőrök, komorszolók,
kavicsmosógépek.

Dr. GASPARY & Co. gépgyára
MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett (Németország).
262. sz. Árjegyzék díjmentesen.
Kérjük gyárunkat meglátogatni!

Patkányok

és szerek elpusztításának birtokhelyeken kívül „Bonyos Virág” alkalmazása esetén, melyet a párisi „Pastor Institutum” találtak fel. Más állatokra és emberre ártalmatlan. 1 tubus K 150, 5 tubus K 10. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Önműködő növénypermetező

vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa- és burgonyapermetezésre gyári áron szállít 15

IG. HELLER

BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse 1.

Sok bort szeretelhet, ha idejében permetez

a valódi javított brixeni KRISTÁLY AZURIN-nal mely legmegbízhatóbb védőszer. Kapható mindenütt. Képviselek kerestetnek. Csomagonként 1 liter vízhez 80 fillér.

MOLNÁR M. és TÁRSAI

Budapest, VI. ker., Révai-u. 14/l.

Rézkepor permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbban. 5550

A Könyvpiacz szenzációja

OLCSÓ JÓKAI

Egy-egy szám ára 40 fillér.

A nagy költő legszebb alkotásait bámulatosan olcsó árért, de tetszőes kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az új kiadás, mely a magyar irodalmi legértékesebb drágaköveit juttatja el az olvasóközönség legszélesebb rétegeibe.

Most jelent meg:

51. Anekdotakönyv. I. sor.	40 K
52. Kalandos históriák	40
53. A jó öreg asszony	40
54-55. Három királyok csillaga	80
56-60. Egetvívő asszonyszöv.	200

Eddig megjelent:

1. Az egyhuszasos leány. — A nagyapó várkastélya.	40 K
2. A dögöl torony. — Bosszu a tulvilágon	40
3-4. A sárga rózsza	80
5. Az ezerkettedik éjszaka	40
6-8. Péter Péter	120
9. Ne hagyj magad	40
10. A fekete sereg	40
11-12. A szigánybárá	80
13. Fárhaj Istennel. — Az utolsó kacaj	40
14. A vén emberek nyara. — A terebély	40
15-16. Az apja fia	80
17-20. Bálványos vár	160
21. Még sem lesz belőle tekintetes asszony	40
22. A csigák regénye	40
23. A fránya hadnagy	40
24-25. Rendkívüli nők	80
26-30. Egy játékos, a ki nyer	200
31-43. A löcsel fehérasszony	520
44-46. Az északi pólusig	120
47. A jedikulai rab. — Vanderguld ur	40
48. Az utolsó mór királyok	40
49. Kassari Dániel	40
50. Száz leány egy rakáson. — Két lég-hajós	40

HAVONTA 10 SZÁM JELENIK MEG.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

MUNKÁCSY GYULA BUDAPEST

ROZSA-UTCA 39.

KÉRJEN ÁR JEGYZÉKET.

ZSÁKOT, PONYVAT,

manilát, kévekötelet, lópokróczot

vásároljunk a 30 év óta leg-
megbízhatóbbnak elismert

5720

FISCHER-FÉLE ZSÁK ÉS
PONYVAGYÁRÁBAN

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCZA 31/33.

 Ponyvakölcsönző-intézet.

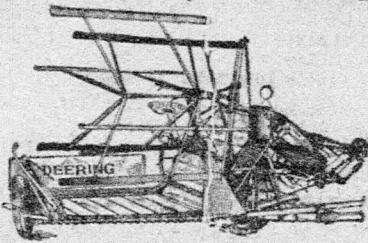
PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-hírt 52.

nagy választékban és előnyös áron
kaphatók lényeges javításokkal ellátott

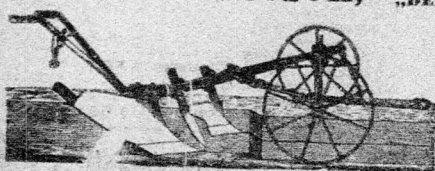
 DEERING-féle eredeti amerikai

aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek,

„DEERING”-féle kéveköteletgép.

továbbá a valódi „Sack”-féle
ekék, vetőgépek,
grubberek, boro-
nák, valamint kitűnő szőlő-
mivelési eszközök,

Valódi „SACK”-féle eczéleke.

szalmakötélfonógépek

tárcsásboronák,

amerikai

WEEDER

kukoriczagyomláló-gépek,

„DEERING”-féle fűkaszalógép.

„APOLLO”

meszelő- és per-
metezőgépek,

és mindenféle egyéb legelsőrendű
gépek és eszközök.

Minden gazdának beszerzésre ajánljuk

enesei **Dorner Béla**

most megjelent

Kaszáló- és legelőjavítás

czimű hézagpótló művét.

Dorner Béla legújabb könyve méltó feltűnést kelt a szakirodalomban egy tárgyánál, mint rendkívül tartalmas, érdekes és hasznos voltánál fogva. Már magának az írónak a neve a legjobb ajánlólevél annak a könyvnek, amely azt a czimlappján viseli, de egyuttal a legnagyobb biztosíték is arra nézve, hogy aki azt a könyvet elolvassa, abból nem fáradtsággal, hanem élvezettel a hasznos tudniyalók egész tömegét szerzheti meg. Ennek a könyvnek az olvasása tehát nemcsak a szakembernek, hanem a gyakorlati gazdának is, sőt talán ennek leginkább szerezhet hasznos szórakozást, amelyből tudást, Kaszáló- és legelőjavítási, Kezelési munkálataiban biztos tanácsokat merithet.

Szerző a mű bevezetésében a külföldi államok legelőgazdálkodásának rövid ismertetése után a magyar mezőjavítás történetét ismerteti.

A könyv I-5 fejezetében a mezősségi (ideérti a kaszálókat és legelőket, szóval az összes fütermő helyeket) növények kimerítő ismertetésével, azoknak természetével, talaj és éghajlat iránti igényeivel, természetével, értékével, alkalmazhatóságával foglalkozik.

A II-ik fejezetben a mezősségjavítási előmunkálatokat tárja elénk, amelyeket telkesítési munkálatokra és telekvédelmi munkálatokra oszt.

A III-ik fejezetben a mezősség trágyázását, a természetes és műtrágyákat, a trágyázás helyes keresztülvitelét, az a körül elkövethető hibákat, a trágyázás hasznát, a kosarazást, a delettetéssel való trágyázást ismerteti kimerítően és a legszakszerűbben.

A IV-ik fejezetben azokat a munkákat ismerteti, amelyek a talaj fizikai és kémiai tulajdonságainak a javítását, termőképessé vagy termőképesebbé változtatását czélozzák.

Az V-ik fejezetben érdekesen tárgyalja az új mezők létesítésének és a régiéek felújításának munkálatait.

Végül a VI-ik s utolsó fejezetben a kultúrmezők rendszeres használatáról, a szakaszos legeltetésről, a legelő kihasználásáról az egyes állatnemek szerint, a pányvás legeltetésről, a kaszáló legeltetéséről és a legelő kaszálásáról, a legeltetés idejéről, nyári istállók, akliok építéséről, itatóberendezések szakszerű létesítéséről, a különféle berendezések méreteiről és költségeiről szól szakszerűen.

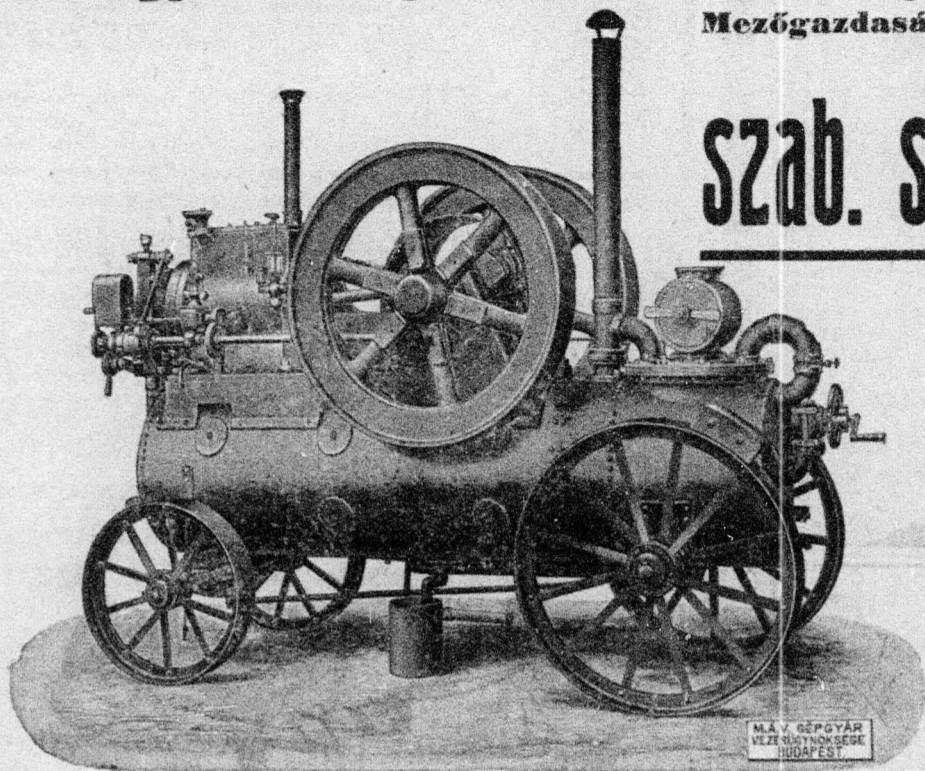
Ára füzve . . . . 9 kor. 80 fill.

tartós vászonkötésben 11 kor. 50 fill.

Megrendelhető a „Pátria” r.-t. gazd. Könyv-
Kereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

UJDONSÁG:**A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának gyártmánya**

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű**szab. szivógázlokomobil****ELŐNYÖK**

Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás.
Óránként és lóerőnként 480–500 gramm faszén
(kb. 3 fillér értékben) fogyaszt. ○○○○○○

Sokoldalú használhatóság.

Cséplőgépek és más gazdasági gépek, malmok
és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

Könnyű kezelés.

Robbanás és tűzveszély kizárva.

Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

**Bakokra helyezve stabilmotor-
ként használható.**

Az eddigi szivógáztelepeknél alkal-
mazott csővezeték teljesen elmarad.

Araánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest.**Raktár:**

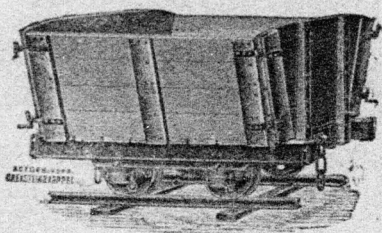
gazdasági szekérek
és teljesen megvasalt
szekerekből

Steiner Ármin
vaskereskedőnél, Galgóc, Nyitra megye.

Mezei vasutak gyára

ORENSTEIN és KOPPEL, BUDAPEST.

Iroda: Andrásy-ut 102. Gyár: Pa-Szt-Lőrincz nyar. Budapest mellett.

szállítanak és gyártanakvágányokat, váltókat, fordítókorongokat, répszál-
lító- és vasbillenő-Kocsikat, mozdonyokat. ○○○○**Vállalnak:** mezőgazdasági és szabványos csatla-
kozó vágánytervezést és teljes építést.Állandó raktár használt
anyagokban.Költségvetések
díjmentesen.**Eladó mangalicza tenyészkánok.**

70 drb elsőrendű 13 hónapos mangalicza kan eladó **Stein**
Testvérek csobaji gazdaságában. Ugyanitt 80 drb
13 hónapos **tenyészkocza** is kapható. Vasútállomás:
Tarozal. Posta: **Csobaj** (Szabolcs megye). 5513

Gazdaságok
villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral
végezhető. ::

Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés!

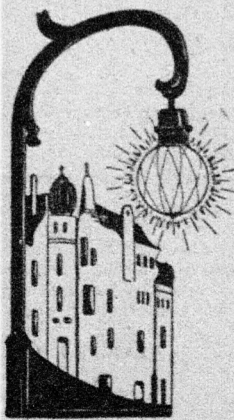
Azonnali szállítás.**Elekes és Társai**

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

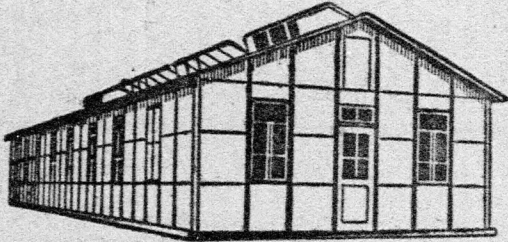

„HERKULES“ ÉPÍTŐ ÉS MŰSZAKI BETÉTI TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.

TELEFON 126-41.

TELEFON 126-41.

Épít széjjel-szedhető és szállítható vasvázás lakóházakat, járványkórházakat raktárakat, műhelyeket, vadászatiak és egyéb épületeket saját rendszerük szerint gyönyörű és olcsó kivitelben.

Rajzok és költségvetések bárhova díjmentesen rendelkezésre állanak
A budapesti vas- és fémipari kiállításon a nagy állami aranyéremmel kitüntetve.

Új és használt ZSÁK

zsinegáru, ponyva legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).

Telefon 45-26.

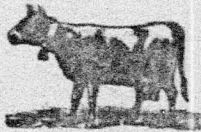
Alapított 1878.

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

5478

Miután Hollandiából zárlat miatt állatot nem lehet kivinni, ajánlunk Németországból,

ahol nem szükséges a m. kir. minisztérium behozatali engedélye, és pedig

elsőrendű: Ostfriesi, Oldenburgi, Clevelandi (Alsórajnavidek) és Wilstermarsch

szarvasmarhákat mindenféle fajtában és pedig hasas teheneket, hasas üszöket, ugyisint hágóképes bikákat Magyarország bármely vasuti állomására fuvar- és vámmentesen a vasuti kocsiból való kiszállítás után kilőszámra adatik el.

Ez év őszén a következő szállításokat eszközöltük:

gróf Serényi uradalmá, Vác-Duka, már ötödikben. Ujhelyi Imre a magyaróvári gazdasági iskola igazgatója, a gazdasági iskola uradalmá részére. Dr. Barna Balázs a magyaróvári gazdasági iskola tanára, Somogyi Dezső ur mintagazdasága részére, Rónafő, u. p. Magyaróvár. Bárány Hatvan mintagazdasága, Hatvan (igazgató Minarek). Lamm B. és Fiai mintagazdasága, Felsőnyék, u. p. Fürge, másodizben. Magyarország körülbelül 600 legelső uradalmának és nagybirtokosának.

D. STOPPELMANN & H. VAN ZAND, WINSCHOTEN-ből (Hollandia).

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák alapítanak burgonyaszárító-berendezést és gyártsanak burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hízoló takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál.

Schein Gyula
magánmérnök
Budapest, IX. ker.
Lónyay-utca 25.

Néhány száz koronával fölbel vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel! Trágyalészivattyúk, trágyaléosztók és trágyalékördők.

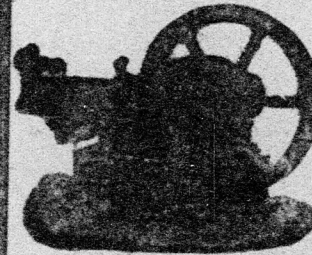
ugyszintén minden fajú szivattyukat, vízvezetékeket a legkiválóbb szerkezettel készít

ANT. KUNZ

cs. és kir. udvari szállító

M. Weisskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezetők és szivattyúk speciális gyára. 5530

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra

WARHALOWSKI J. motorgyár

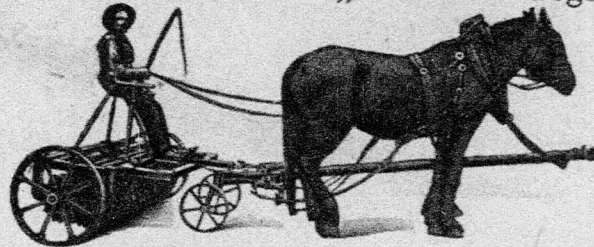
magyarországi főkéje

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár: Wien, III., Paulugasse 3.

Előrendű szőlő kivétel. Legrégibb speciális motorgyár 3000 motorunk üzemben! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magasnyomású nyersolajmotorok. 5244

Kiváló ujdonság a föld belterjes műveléséhez!!
a szabadalmazott „Herkules” rögapritó.

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen rögapritót az eddig létező legkiválóbb és leghasználatosabb földmegtisztító gépek jelentette ki, amely elősegíti a belterjes gazdasági és nagyban előmozdítja a föld termékpénés-

gének kihasználását. A „Herkules” rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, s minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kell kikelnie. A „Herkules” rögapritó egy fogatos állat után, mint gézke után való alkalmazásra többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságáért teljes azavatosságot vállalunk és amennyiben országaink mag nem felelne, úgy azt készséggel visszavesszük. A „Herkules” rögapritó lemerítésével díjtalanul szolgál a magyarországi egyedülist. 1498

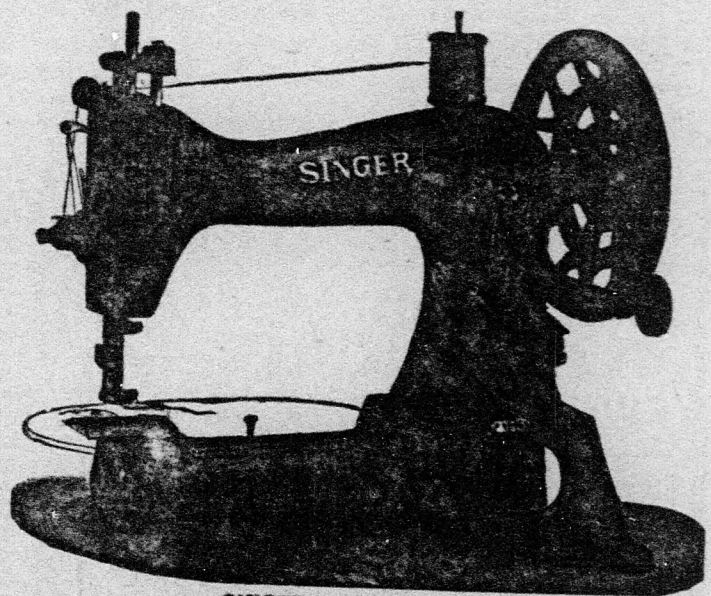
Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég

Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Raktártelep VI., Agyag-u. 11 2

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, . . .

a zsákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER zsáktömő gép.

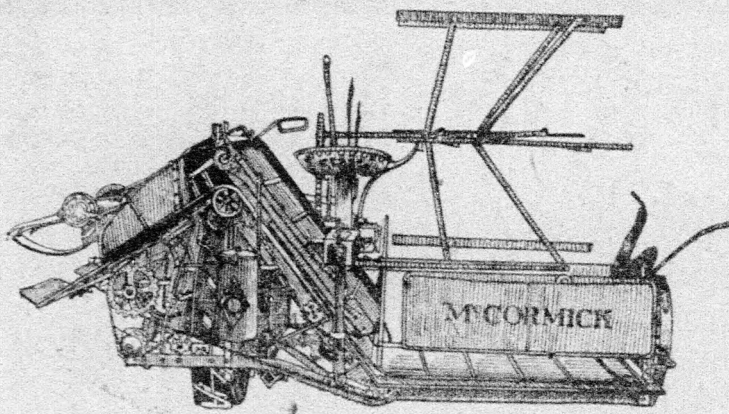
Elektromotorok és erőüzem-berendezések a legújabb és legkiválóbb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

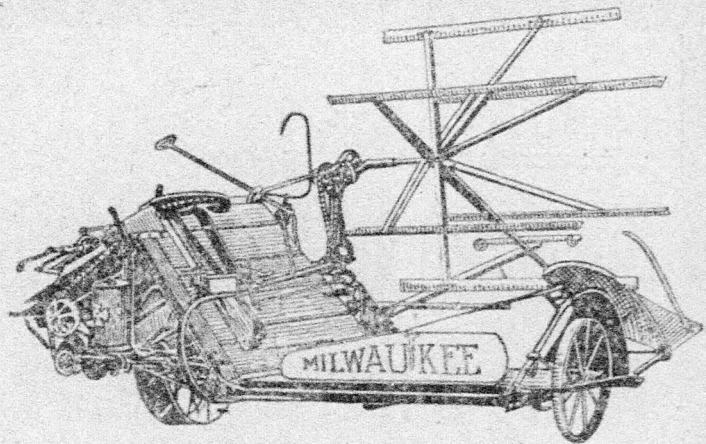
Főüzlet: Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám.

FIÓKOK MINDENÜTT!

FIÓKOK MINDENÜTT!

„McCormick“
Kéveköto az **„aratógépek királya“**
nemcsak Magyarország, de az egész világ legerősebb gépe.
Erős szerkezetéről, könnyű vontatásáról, valamint tartóságáról
gazdaközönségünk már rég meggyőződött, mivel ezek hazánk min-
den nagyobb gazdaságában már évek óta működésben vannak.

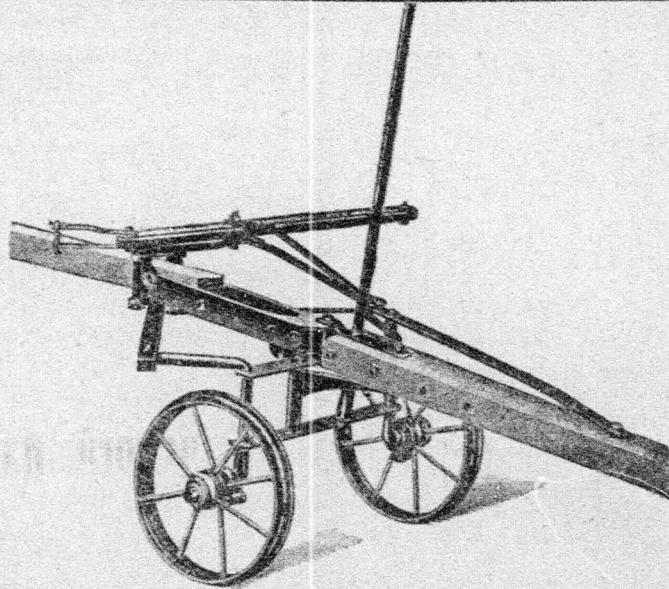

„Milwaukee“ Kéveköto egyszerű szerkezete és
könnyű vontatása következtében rövid idő alatt Magyarországon
nagyon megkedveltetett. A legmostohább körülmények között,
hosszu és összekuszált gabonában is könnyűséggel dolgozik.

Mind a négy fajta arató-
géphez ezen kiváló, leg-
újabb kétkerekű

auto-rudhordó- Készülék

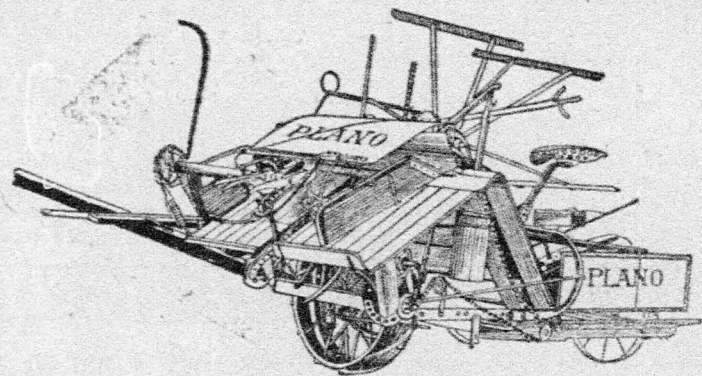
szállítjuk, mely a mozgó
rudra van erősítve és
a lovakkal egyidőben a
vonóirányban automa-
tikusan fordul. A gép-
maga csak azután kö-

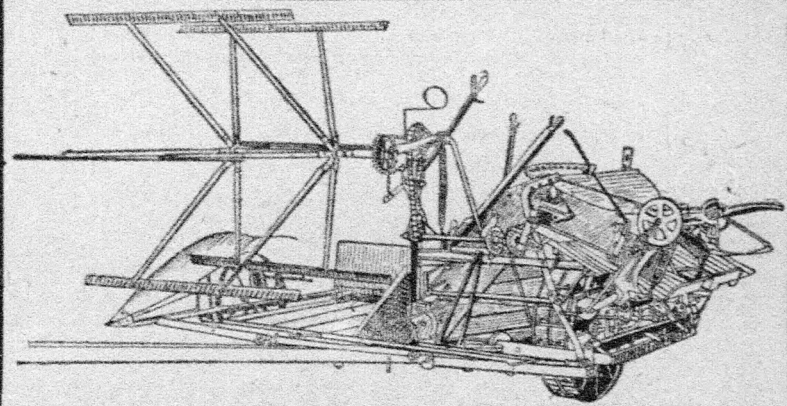
veti ezen irányt, úgy
hogy az

auto-rudhordó- Készülék

használatánál óriási elő-
nyünk van a fordulás-
nál más szerkezetű rud-
hordókkal szemben.
Óvakodjunk utáztatok-
tól és igyekezzünk az
eredeti auto-rudhordót
beszerezni.

„Plano“ Kévekötoők a legkiválóbb anyagból készülnek
és úgy vannak szerkesztve, hogy a hosszú és rövid gabonát egy-
formán jól learatják. Könnyű kezelésük és szilárd szerkezetük a
legelső gépek közé emelik.

„Champion“ Kévekötoők az egész világon be vannak
vezetve. Hengeres és golyós csapágyaik kiválóak. Elevátorjaik a
gabona minőségéhez alkalmazkodnak, úgy hogy a leghosszabb és
legösszekuszáltabb gabonát akadálytalanul a kötoőszerszéhoz
továbbítják.

Kérjen katalógust és ajánlatot kévekötoőkre, fű-
kaszálókra, szénagyűjtőkre és szénaforgatókra, az

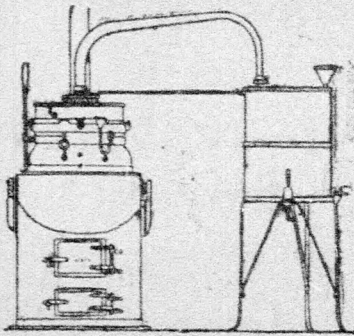
International Harvester Company of America

cégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

Új használt és egyszer **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,**
kézi, manilla aratógép kévekötözők kartellen kívül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim **NAGELA.**
::: Telefon 35—92. :::

Pálinkafőző-üstök.

Szeszgyári berendezések.
Borszűrőgépek és hordogzőzők
stb.

Jutányos árak! 5833
Kedvező fizetési feltételek!!

Magyar Rézműárugyár
részénytársaság
Ujpest, Gyár-u. 15. f.

Eladó birtokok!

Felsőmagyarországon kb. 4000 m. hold erdőbirtok, melyből kb. 600 hold mezőgazdasági terület, a többi erdő. Gyorsvonatmegállótól egy órányira. Szép belsőség. Szeszgyár.

Pest közelében 6 szobából, verandából, összes melléképítményekből álló kastély, mely 3 holdas parkban fekszik, gyümölcsösökkel és szőlővel. Fürdőszobában vízvezeték, egész házban magnézia világítás. Vasútállomástól 4 kilométernyire, csinált uton. Az ingatlan igen szép és ügynyaralónak, mint évi lakóhelynek is igen megfelelő.

Hövebb felvilágosítást csakis közvetlen érdeklődőknek ad

röjtöki **BAUER ANTAL**

főadóközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

Telefon: 166—66.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

A MEZŐGAZDASÁG ÖSSZES ÁGAIT TÁRGYALÓ ILLUSZTRÁLT
HAVI FOLYÓIRAT A MAGYAR AGRÁRKULTURA TERJESZTÉSÉRE

SZAKKESZITIK: ORSZÁGI DORNER BÉLA s. k. RÖSZLER KÁROLY

XXXXXX XXX. évfolyam XXXXXX

A művelt magyar gazdaközönség kedvelt szakfolyóirata.

Előfizetési díj egy évre 12 Korona

Mutatványszámot küld a Kiadóhivatal XXXXX

ARAD, Gróf Apponyi-utca 12. szám

Egyszerű gazdasági számtartástán

Irta: **Ormándy János**, gazdasági akadémiai tanár.

Ára vászonkötésben . . . 8 korona.

Ezen munka a gyakorlatban bevált és legjobban elterjedt számtartási rendszerek alapján van kidolgozva, melynek következtében a gyakorlati élet különféle viszonyaihoz és követelményeihez tökéletesen hozzájárul; a vagyonban történő változások számtartására, ellenőrzésére, a tiszta jövedelem kimutatására teljes mértékben alkalmas. A különböző viszonyok közt élő gazdaságok számtartásának a berendezésére, a vezetés módjainak a megértésére a munka egy gazdaság átvezetett számadásával van kiegészítve. E munkában ismertetett számtartási rendszer egyszerűség, áttekinthetőség és kevés munkával járó vezetés tekintetében az eddig ismert összes hasonló rendszereket fölülmulja.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.

Idegen országokban

is ismerik „**WECK**” berendezés és üvegek előnyeit. Ezekben nemcsak gyümölcs, az eredeti „**WECK**” hanem főzelék, hus stb. oly sikerrel konzerválható, hogy az évekig eláll anélkül, hogy ízéből veszítene. Az 1912. évi bécsi szakácsművészeti kiállításon egyedül a „**Weck**” konzervüvegek lettek aranyéremmel kitüntetve.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő:

Geittner és Rausch

főhercegi udvari szállító

Budapest, VI., **Andrássy-ut 5K.**

Ha „Forhin“-nal permetez,

I-SZÖT
kevesebb
a gond,
II-SZÖT
kevesebb
a munka,
III-SZÖT
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a **bordói keverék**

kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
Bármily harminál permetezhet vele. — Semmi
kártevő nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett

rézkénport és bordói port is.

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

**„FORHIN“ gyártól, Budapest,
VI., Váci-ut 93.**

TEJ Tejszinhab-nak

szállítás a magas nyári hónapokban
veszélyes, **tejozon**-nal
csakis tartja
magát minden tej a legnagyobb hőség-
ben is, anélkül, hogy elromlana és meg-
savanyodna, a legtávolabbi helyekre
is szállítható, a legkisebb mennyiség
5 kiló 9 korona ab Wien, utárvét
mellett, kevesebbet nem szállítok, ugy-
szinte mintát sem küldök, használati
utasítás mellékeltek.

a legjobb konzerváló szere a

Sahnol

minden tejszinhab 3-4 napig eláll,
anélkül, hogy az összesne és meg-
savanyodna, 1 próbadoz 1 kiló
10 korona utárvét mellett, használati
utasítás mellékeltek, kevesebbet
nem szállítok. 5880

Grünbaum M.,

Wien, II., Lichtenauergasse 6.

Kérem németül írni, levelezőlap is elegendő.

39322/1912—X. szám.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi méneshirtok 1912. évi szükségletét képező
alább felsorolt tűzifafelések beszerzése céljából 1912. évi június hó 17-ikén
délután 11 órakor a méneshirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt
írásbeli ajánlatok alapján nyilvános versenyfárgyalás fog tartatni.

Beszerzésre kerül: 30 vagon (3000 q.) elsőrendű egészséges száraz bükk
hasábfá és 50 vagon (5000 q.) egészséges száraz kemény éorongfa.

Ajánlattevők felhívtnak, hogy az egykoronás bélyeggel és a feltételek-
ben kitüntetett bántópenzzel ellátott, sajátkezüleg aláírott ajánlatokat „Ajánlat
tűzifa szállítására“ felirással jelezve legkésőbb folyó évi június hó 17-én
délután feltizenegy óráig a mezőhegyesi méneshirtok igazgatóságánál nyújtsák
be. később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlat tehető nemcsak az egész kiírott mennyiségre, hanem annak
egy részletére is. A részletes szállítási feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap
a vezetésem alatt álló minisztériumban a gazdasági főigazgatónál (I. em. 54.)
és a mezőhegyesi méneshirtok igazgatóságánál megszerezhetők, kívánatra
megküldetnek.

Kelt Budapesten, 1912. évi május hó 17-én.

5838

M. kir. földmívelésügyi miniszter,

A kész szőlővédelmi porok közt legrégibbek és ma is leg- általánosabban el vannak terjedve:

a dr. ASCHENBRANDT-félék és pedig a

BORDÓI POR

A LEVELEK ÉS VESSZŐK PERONOSPORAJA ÉS A

RÉZKÉNPOR

A FÜRT PERONOSPORA ÉS A LISZTHARMAT ELLEN.

Ezen utóbbi szer segélyével évenként sikerül sok ezer hold szőlő termését
teljesen megmenteni.

A **bordói por** ára kilogrammonként, 50 kg.-os zsákokban 64 fillér, kisebb
zsákokban 68 fillér, a **rézkénpor** ára kilogrammonként, 50 kg.-os zsákokban
45 fillér, kisebb zsákokban 49 fillér.

Vezérképviselőt a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Porok azonkívül kaphatók a

„Hangyá“-hoz tartozó összes fogyasztási szövetkezeteknél s számos kereskedőnél.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1912 május hó 1-től.

Vonatok indulása Budapestről.

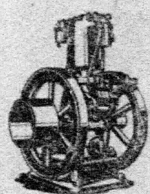
Vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról			
vonat-szám	óra	perc	vonat-nemű	vonat-szám	óra	perc	vonat-nemű
1110	5:40		szv.	154	5:05		szv.
310	5:50		szv.	152	5:15		szv.
302	6:25		gyv.	194	5:25		szv.
22	6:30		szv.	713	5:40		szv.
8	6:40		szv.	4108	6:00		szv.
1502	6:45		gyv.	150	6:20		szv.
1512	6:55		szv.	3502	6:35		szv.
1002	7:00		gyv.	102	6:50		k. ost. exprv.
602	7:05		szv.	506	7:00		gyv.
905	7:10		szv.	1402	7:05		szv.
402	7:20		szv.	104	7:55		szv.
1802	7:25		szv.	158	8:00		szv.
312	7:30		szv.	738	8:10		gyv.
908	7:45		szv.	712	8:40		szv.
6:8	7:50		szv.	134	8:45		szv.
1102	8:05		gyv.	4104	9:05		szv.
405	8:10		szv.	114	9:15		szv.
508	8:20		szv.	180	9:40		szv.
1006	8:25		szv.	162	11:00		szv.
305	8:35		szv.	3504	11:10		szv.
1706	8:55		szv.	116	12:00		szv.
3	9:30		gyv.	Déliután			
22a	9:30		szv.	184	12:10		szv.
1508	9:35		gyv.	714	12:10		szv.
918	10:00		szv.	1404	12:20		gyv.
520	10:05		szv.	138	12:35		szv.
54	11:55		szv.	4106	12:30		szv.
314a	12:00		szv.	185	1:00		szv.
612	12:20		szv.	108	1:30		szv.
1008	12:20		szv.	4108	1:50		szv.
314	12:30		szv.	106	2:00		gyv.
10	12:35		szv.	504	2:05		szv.
9:4	12:45		szv.	125	2:10		szv.
24a	1:00		szv.	170	2:15		szv.
1504	1:30		gyv.	4110	2:20		szv.
316	1:30		szv.	108	2:30		gyv.
1504	1:40		gyv.	180	2:35		szv.
604	2:00		szv.	704	2:40		gyv.
4	2:05		szv.	722	2:45		szv.
404	2:10		szv.	3506	2:50		szv.
916	2:15		szv.	172	3:10		szv.
504	2:20		gyv.	140	3:55		szv.
318	2:25		szv.	174	4:10		szv.
320	2:30		szv.	174	4:10		szv.
28	2:30		szv.	110	5:15		gyv.
512	2:40		szv.	142	5:20		szv.
1202	2:45		gyv.	724	6:00		szv.
1902	2:50		szv.	128	6:00		szv.
904	3:20		szv.	724a	6:10		szv.
5121a	3:25		szv.	144	6:15		szv.
1010	3:30		szv.	724	6:35		szv.
18	4:25		szv.	4114	6:40		szv.
322	4:25		szv.	726	6:45		szv.
606	5:00		gyv.	1406	6:50		gyv.
410	5:10		szv.	130	6:55		szv.
8	5:15		szv.	178	7:10		szv.
324	5:20		szv.	180	7:20		szv.
514	5:30		szv.	710	8:05		szv.
308	5:35		szv.	182	8:10		szv.
920	6:05		szv.	182	8:30		szv.
1:04	6:15		gyv.	1408	9:30		szv.
510	6:15		szv.	118	9:35		gyv.
326	6:25		szv.	502	10:00		szv.
828	6:40		szv.	184	10:00		szv.
920a	6:45		szv.	706	10:15		gyv.
28	7:00		szv.	790	10:50		szv.
516	7:15		szv.	1116	11:10		szv.
16	7:20		szv.	902	11:20		k. ost. exprv.
332	7:35		szv.	146	11:55		szv.
1006	7:40		gyv.	702a	11:50		k. ost. exprv.
1708	7:45		szv.	1) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól közlekedik. 2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik. 3) Vasár- és ünnepnap előtti hét-köznapokon közlekedik. 4) Vasár- és ünnepnapokon május 18-tól bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. 5) Minden kedden, csütörtökön pénteken és vasárnapon közlekedik. 6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.			
1514	8:00		szv.				
910	8:00		szv.				
1908	8:25		szv.				
834	8:40		szv.				
518a	9:00		szv.				
1806	9:15		szv.				
610	9:30		szv.				
1506	10:00		gyv.				
336	10:05		szv.				
912	10:10		szv.				
1010	10:25		szv.				
408	10:35		szv.				
12	10:55		szv.				
838	11:10		szv.				
614	11:25		szv.				
422	11:35		szv.				

A vonatok indulása és érkezése Budapest—Józsefvárosra.

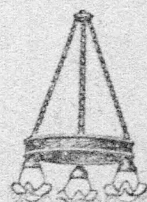
Indulás		Érkezés	
680	7:05	517	4:40
		511	5:05
		311	5:50
		917	6:17

A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra			
vonat-szám	óra	perc	vonat-nemű	vonat-szám	óra	perc	vonat-nemű
339	5:10		szv.	149	8:51		szv.
645	5:20		szv.	151	9:05		szv.
309	5:30		szv.	723	9:25		szv.
1905	5:30		szv.	725	9:35		szv.
600	5:45		szv.	1108	9:50		szv.
909	5:45		szv.	133	9:55		szv.
19	5:55		szv.	725a	9:50		szv.
313	6:00		szv.	153	9:55		szv.
17	6:05		szv.	6507	9:50		szv.
1707	6:15		szv.	721	9:50		szv.
11	6:25		szv.	9011	9:50		k. ost. exprv.
1505	6:30		gyv.	7017	9:50		szv.
407	6:30		szv.	135	9:55		szv.
1007	6:50		szv.	1407	9:40		szv.
315	7:00		szv.	4105	7:10		szv.
1305	7:10		szv.	709	7:15		szv.
509	7:20		szv.	125	7:20		szv.
917a	7:25		szv.	727	7:25		szv.
317	7:30		szv.	501	7:30		gyv.
319	7:40		szv.	155	7:35		szv.
21	7:45		szv.	157	7:40		szv.
1003	8:00		gyv.	2601	7:50		szv.
911	8:10		szv.	127	8:05		szv.
1513	8:15		szv.	4107	8:15		szv.
1015	8:20		szv.	113	8:20		szv.
613	8:35		szv.	719	8:40		szv.
321	8:45		szv.	129	8:45		szv.
13	9:25		szv.	159	9:10		szv.
307	9:35		szv.	705	9:20		gyv.
1005	9:35		szv.	1401	9:40		szv.
913	9:55		szv.	4109	9:55		szv.
5	10:05		szv.	151	10:25		szv.
409	10:20		szv.	715	10:45		szv.
31	10:45		szv.	119	11:15		szv.
606	11:30		gyv.	183	11:50		szv.
Déliután				Déliután			
322	12:10		szv.	165	12:50		szv.
611	12:30		szv.	137	1:20		szv.
901	12:30		gyv.	703	1:45		gyv.
903	1:00		szv.	108	1:40		szv.
40	1:05		szv.	503	1:50		szv.
7	1:20		szv.	187	1:55		szv.
601	1:25		gyv.	4111	2:05		szv.
1	1:40		szv.	169	2:40		szv.
1201	1:40		szv.	171	3:00		szv.
1901	1:55		szv.	308	3:40		szv.
1301	2:10		szv.	170	4:00		szv.
825	2:15		szv.	4118	5:05		szv.
1501	2:30		szv.	176	5:45		szv.
619	2:30		szv.	121	5:45		szv.
33a	3:00		szv.	4103	5:55		szv.
519	3:10		szv.	403	6:20		gyv.
327	3:20		szv.	177	6:30		szv.
329	3:25		szv.	707	6:35		gyv.
507	3:35		szv.	105	6:40		szv.
15	6:20		szv.	107	7:10		szv.
1607	6:25		gyv.	711	7:45		szv.
3	6:35		szv.	179	8:00		szv.
1705	7:00		szv.	141	8:10		szv.
907	7:20		szv.	4117a	8:15		szv.
607	7:25		szv.	143	8:20		szv.
421	7:35		szv.	131	8:55		szv.
908	7:45		szv.	109	9:00		gyv.
25	7:50		szv.	720	9:20		szv.
1109	8:05		szv.	110	9:25		szv.
60711	8:10		szv.	3505	9:30		szv.
1909	8:15		szv.	181	9:35		szv.
405	8:20		szv.	1405	9:45		gyv.
329a	8:35		szv.	508	9:55		szv.
1511	8:50		szv.	4115	10:00		szv.
27	9:00		szv.	189	10:15		szv.
331	9:10		szv.	145	10:25		szv.
1907	9:15		szv.	113	10:30		szv.
603	9:20		gyv.	717	10:35		szv.
250	9:25		szv.	101	11:05		k. ost. exprv.
303	9:20		gyv.	135	11:25		szv.
1001	9:35		szv.	123	11:50		szv.
915	9:45		szv.	7) Érkezik minden			

SIGNER F. ÉS R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca I. szám (Szabadság-
tér sarkán).
Telefon: 63—01. Sörgönczim: „Konnektor”. Alapítva 1903-ban.

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli
és szivattyutelepek gaz-
daságok és kastélyok szá-
mára, „Bavaria” és „Refor-
mátor” motorok benzin-,
szivógáz- és nyersolajüzemre.

Méhány referenzia:

Turonyi Biedermann Ottóné, Mozsón,
Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőczön és
Kárászon 5 berendezés.
Gr. Tisza István, Geszten. Gyantén, Sarkad-
Keresztúron és Varsányhelyen 4 berend.
Lovag dr. FlechReyhersberg Alfréd Gődön
és Szódrákoson 4 berendezés.
Vaozi püspöki uradalom, Magyaroson és
Cselőtén 3 berendezés.
Csáki Géza Gyula, Csákon 2 berendezés.
Kállay Bénié, Nógrádbercel.
Gróf Almásy Dénes, Sarkad.
Bleuer Jenő, Ibrány.

Dr. visontai Kovács László, Vámosgyörk.
Zuckermann Arnold, Nyírlövő.
Gróf Dessewffy Miklós, Vencsellő.
Bezerédi Bezerédi Andor, Ménfő.
Gróf Bréda Viktor, Lőkősháza.
Ibrányi Mihály, Galgagyörk.
Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
Bajcsai Beliczay Tibor, Fiter-pusztá.
H. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
Segesváry Odón, Domony.
Kakuci Lieber József, Inárcakapus.
Baró Bohus László, Lussinpicnole.
Nadányi Miklós, Feketegyörös.

Szánt, csépel, vontat

a modern gazdálkodás
univerzális hajtóereje

Lux magánjáró

szerkezete, kezelése egyszerű,
üzeme megbízható, olcsó,
munkája kifogástalan. :::

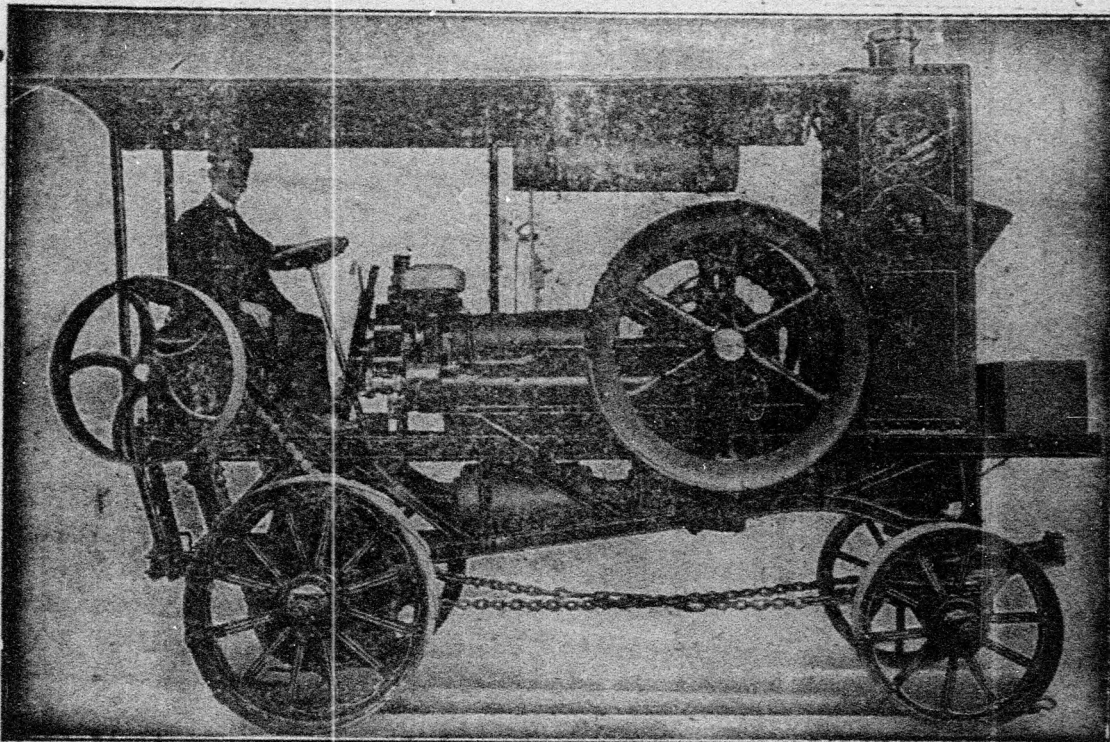
Számos referenzia!

Kényelmes fizetési feltételek!
A vételár törlesztése az üzem-
megtakarítás összegével történik.

Teljes szavatosság!

Benzin-lokomobilok, stabil-motorok

nyersolaj-, szivó-
gáz-, benzinüzemre.

KORÁNYI VIKTOR CZÉG Budapest, VI. kerület,
Liszt Ferenc-tér 9. sz.

Alaptőke
3 millió kor.

A Budapesti Kereskedők Bankja Motorvállalata.

Alaptőke
3 millió kor.

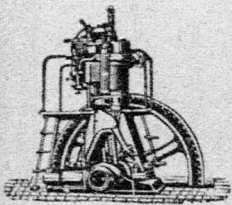
ÁLTALÁNOS SZEKÉRGYÁR, GALGÓCZ

Gazdasági szekér és szekérkerék osztálya.

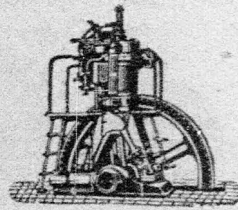
Készítmények: Gazdasági szekerek
és szekérkerékek. Legjobb anyag.

Legelsőrendű kivitel ::: Legolcsóbb
árak. Azonnali szállítás

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál a
Szekérgyári Vezérképviselő
Budapest, VIII., Német-utca 45.

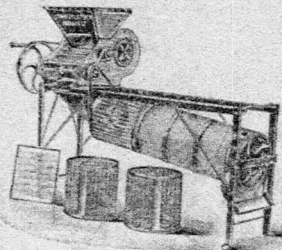
LANGEN és WOLF **EREDETI**
BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59. OTTÓ MOTOROK

A legutóbbi budapesti gépkiallításán motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve

Bérlevelek

magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

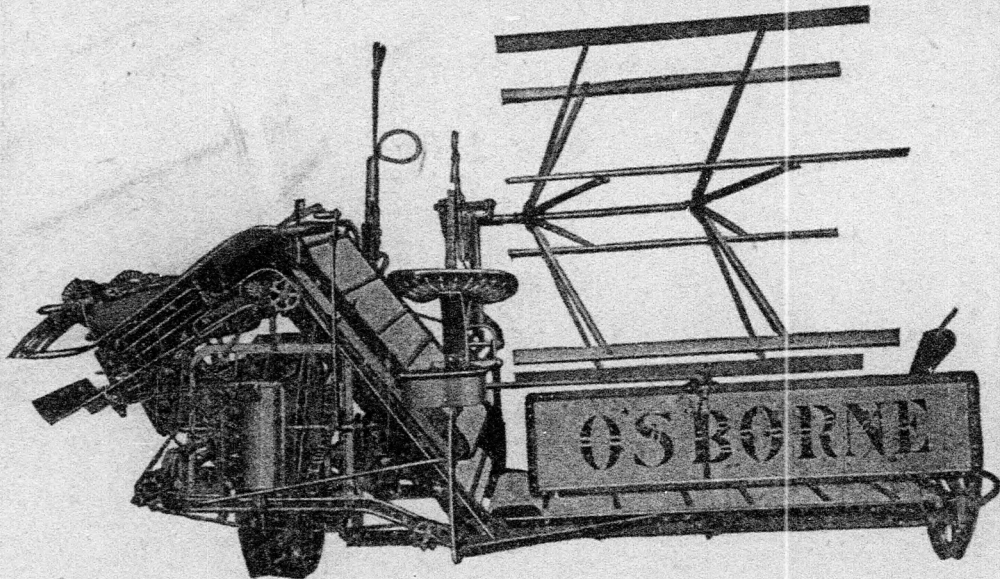
STAHEL és LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTOGYÁR
**BUDAPEST, VI., ANGYAL-
 FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.**

AJÁNLUJUK: Trieurjeinket, marott vagy sajtolt hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. :: 5 kg. nyerstermény beki-
 dőse mellett különleges trieurt készítünk.

Tőrekrosták és mindenféle gőzeséplőgép-
 szíták, zink-, vas- vagy acél-lemezből.
 Trieur-javítások mindenkor azonnal és
 legolcsóbb árak mellett eszközöltenek

OSBORNE

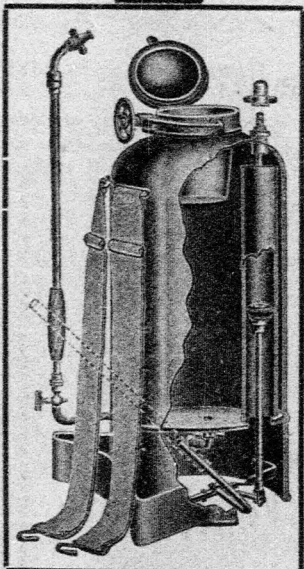
elsőrendű amerikai Kéve-
 Kötő és marokrakó

Aratógépeket
 Fűkaszalógépeket
 Szénaforgatókat

4 vasu hántóékeket, tárcsás
 : boronákat stb. szállít : :

„KÜHNE” Mezőgazdasági
 gépgyár r.-t.
MOSONBAN.

Uj gyártási ág: Mótorhajtású cséplőkészletek 3-20 lóerőig. FŐRAKTÁR: Budapest, Váci-körút 57/a.

Weiss Manfred világhírű tölténygyárában készül a

„COLUMBUS” egyetemes permetező,

lényeges javításokkal és szabadalmazott új szerkezetű légsűrítővel.
 Peremartoni Nagy Ákos és Hilibi Haller Ödön szabadalma.

A „Columbus” az összes állami telepeken, a magyarországi cukorgyárak területein és termelőink körében sok ezer példányban már negyedik éve működik. Nagyszámu elismerő-levelek!

KITÜNTETÉSEK:

1908. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
 1908. ezüstérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
 1910. állami aranyérem nemzetközi kertészeti kiállítás Budapest.
 1910. állami érem nemzetközi szőlészeti és borászati kiállítás Wien.
 1910. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Nyíregyháza.
 1911. állami aranyérem vilákiállítás Turin.

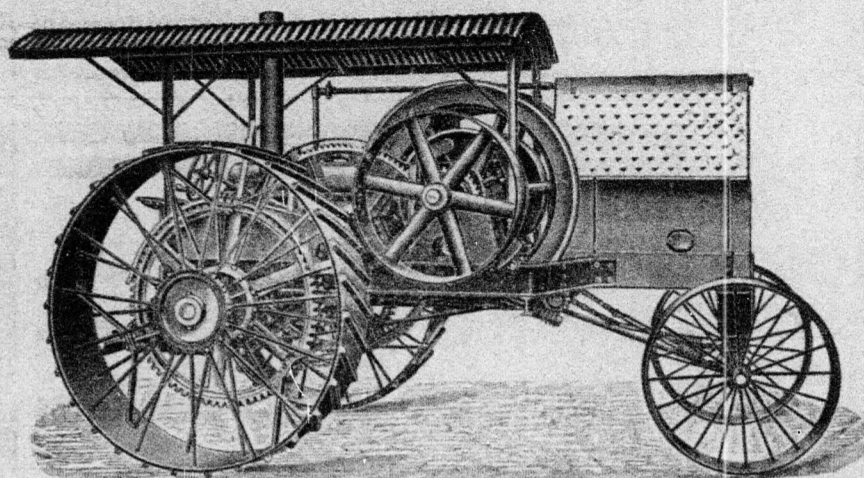
A „Columbus” ára felszerelve és ládába csomagolva utánvétellel 46 kor.
 A rügyfakadás előtt való gyümölcsfák permetezésére szolgáló bambusz-
 rudak beépített rézcsővel 1 1/2, 2, 3, 4 és 5 méter hosszúságban vannak raktáron.

Arjegyzéket és leírást ingyen küld!

Haller Ödön irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 11.

„REKORD“ benzintraktor

Világhírű amerikai gyártmány!

Szánt, csépel, vontat!

25—40 lóerő nagyságban szánt 4-vasu ekével.

60—70 lóerő nagyságban szánt 10-vasu ekével.

Középbirtokok részére az egyedül megfelelő szántógép!

5659

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővíz-fogyasztása csekély!

Ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. ... FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁCZI-UT 80.

Vetőmageladás!

Az Alföldön jól bevált Putyi tengeri, kitűnő buza-féleségek: igen korai elveteménylisztkukoricza, május 20-ig biztos sikerrel vethető. Csalamádénak kiváló s 18 hüvelykes kapás fehérezüst lófogu és Champion Illinoi lófogu tengeri vetőmagvak kaphatók, míg a készlet tart. rostáltan, vevő zsákjaiban, vasútra szállítva 100 kg-ként 24 koronáért. Jankamajori gazdaság, u. p. Hisszállás, Bács megye. 5800

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar oszár. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati orvosiállású orvosi szakképzésű, kerületi gyógyszerész Kornuburgban, Wien mellett.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

Egy liter ára K 2-80. Az udvari istállóban és versenyistállóban több mint 50 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtújításra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID alnevezés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógy-szertára Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26. sz.

„RAPID“

kézi műtrágyaszóró készülék

szabályozható szórókanállal. 41715. sz. szab.

A „RAPID“ műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakszerű kísérletezés után találta fel. A kézzel való szórással szemben a „RAPID“-nak előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben a „RAPID“-előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s az, hogy a „RAPID“-dal egy ember naponként 7—8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. További előnye a „RAPID“-nak, hogy az esőtől felázott talajon is lehet vele dolgozni, míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső után a talajra menni. A „RAPID“ beállítható szórókanállal az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ár Budapesten darabonként K 48—korona. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és mindennemű műtrágyákat, szuperfoszfátot, chilisalétromot, 40%-os kálitrágyasót stb. a legolcsóbb napi áron ajánl.

WEISZ JAKAB

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet és a szabadkai műtrágyagyár képviselője.

Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42—78.

Több millió korona

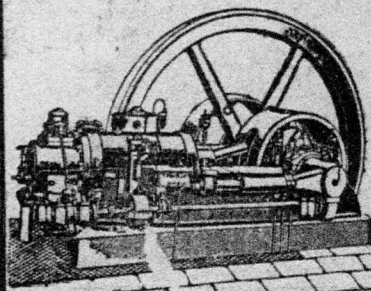
áll most rendelkezésünkre előkelő pénzintézettől földbirtokosok részére

első helyű törlesztéses kölcsönök czéljaira. A pénzintézet szakembere által a helyszínen megállapított valódi becsérték 2/3 részéig lesz a kölcsön megszavazva és bekebelezés után azonnal folyósítva.

Feltételek oly kedvezőek, mint jó pénzügyviszonyok mellett. Szükséges okmányok: Hiteles telekkönyvi másolatok és kataszteri birtoklevelek. Részletesebb felvilágosításra érdekelteknek készséggel és díjmentesen szolgálunk.

FRANKL ADOLF banküzlete, Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (sz. saját ház). Telefon: 25—40.

5721

Traul & Co. Bécs, IV 2.

Magyarországi FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Nagyütemű egyenymású nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egyszerűsített és javított Diesel-rendszer szerinti működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára. 5488

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb leggyorsabb, legtükrösebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemköltség óránként és tényleges lóerőnként 1—1 1/2 fillér.

Lokomobil és félistabil gépek szerkesztésével és kezelésével legérősebben Jaiszevitsky most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdaság a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy érekeny kárt ne szenvedjen s így csak ajánlhatjuk a könyv beszerzését. Ára 10 korona, mely árát bérmentve szállítja a „Páris“ könyvkereskedés, Budapest, IX., Köztelek.

... Mérnöki és műszaki iroda ...

Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvényszéki hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.**

1125

ELSŐ MAGYAR GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. ez.

Juhtenyésztő gazdák és gyapjakereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Negyvennegyedik üzemév!

Különösen az ideai gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

Nyersgyapjubizományi osztályunk

Elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG
5696

HOFHERR-SCHRANTZ ÉS CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.

Budapest, VI., Váci-körút 57.

A „WOOD“ kéveköto-aratógép auto-rudhordóval

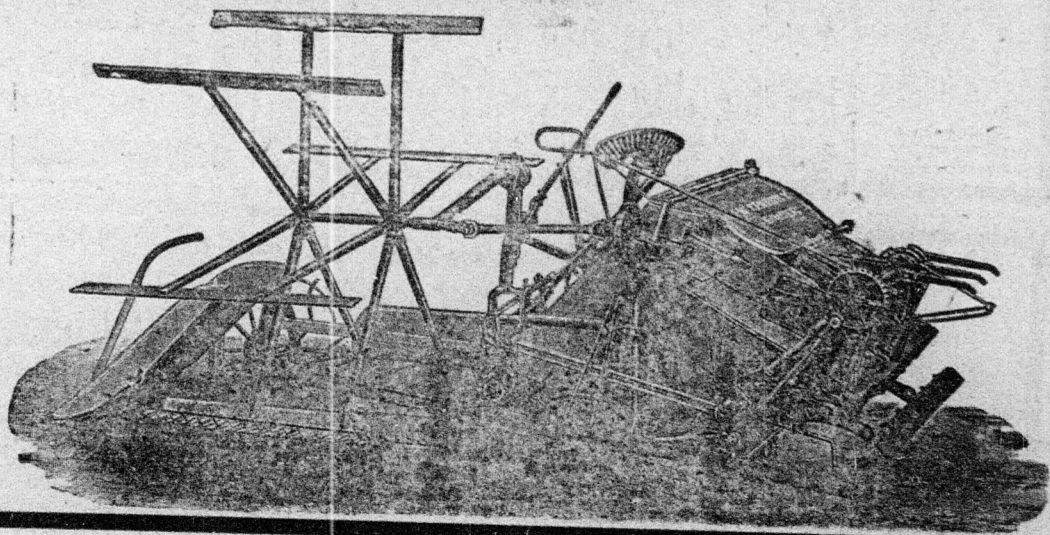
rendkívül tartós, könnyen kezelhető és minden más kéveköto-gépnél könnyebben vontatható; megbízható, tiszta munkát végez, kétségkívül a

legjobb kéveköto.

A „Wood“-féle

marokrakó aratógép, fűkaszáló

szintén elismert, legkitünőbb gyártmányok, melyek kizárólag fenti cégénél kaphatók. Részletes leírással és árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Lovak keheessége azonnal gyógyítható „Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sínok, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutasztály

Budapest, V., Váci-körút 32.

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

behonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméstöbbletek is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitenően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában **felülmulhatatlan talajművelőgép.**

Referenciák: Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyan, Rakovszky Antal Kocsócz, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendréd, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főapátság Kis-megyer, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla

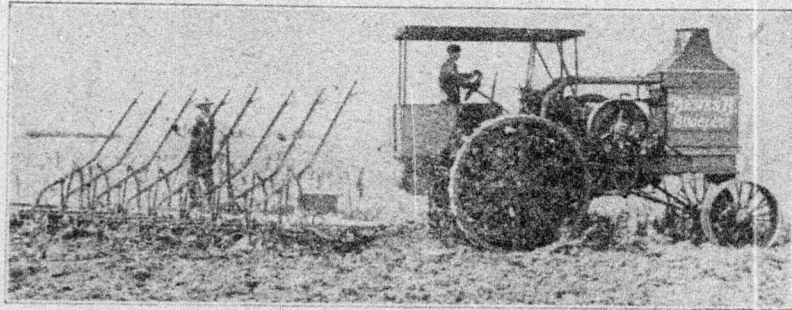
Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami méneshirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.

Német-, Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártási engedély adva **Heinrich Lanz** cégnek, Mannheim.

814

 Minden gazdasági munkát jól, olcsón és hamar elvégez
eredeti amerikai

magánjáró benzinlokomobilunk

Ne mulassza el egy gazda sem!

saját érdekében árjegyzéket és szakszerű felvilágosítást kérni **eredeti amerikai magánjáró benzinlokomobiljainkról**, melyekkel gazdaságában minden munkát, melyhez erő szükséges, **olcsóbban, alaposabban** és jóval **rövidebb idő alatt** elvégezhet. Szánthat, arathat, boronálhat, csépelhet, gabonáját, takarmányát behordhatja, malmát és takarmánykamráját meghajthatja.

Szakszerű felvilágosítások és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁG, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZ.

Minden répa- és burgonyatermelőnek nélkülözhetlen a
HAIZLER-féle „TEMPUS” permeszórócső,

mely minden házi permetezőre alkalmazható és amellett egy **százakba kerülő fogatos permetező beszerzését feleslegessé teszi.** Egyszerre 8 sort lehet vele permetezni s így egy munkás játszva elvégez **egy nap 5 holdat.**

Ára csak 18 korona!

Anyagot nem pazarol!

Megrendeléseket elfogad a

Borászati Lapok szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Kapható azonkívül a

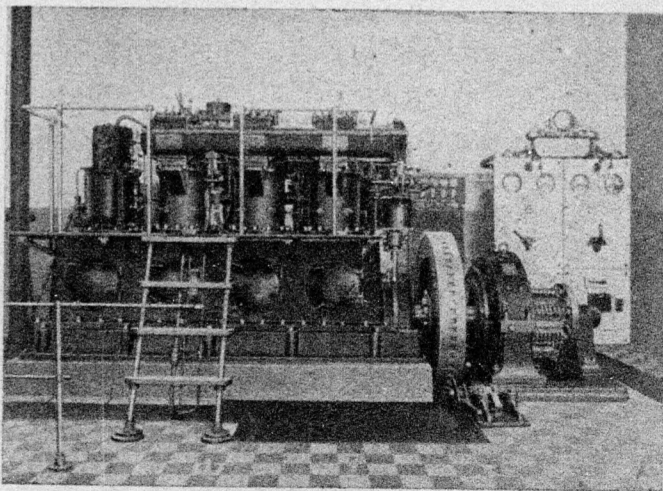
**Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.
és számos vidéki vaskereskedőnél.**

5820

Telefonszám: 72-46.

Sürgőnyezim: Alternó.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI R.-T.
BUDAPEST, II., LÖVŐHÁZ-U. 39.
VÁROSI ÜZLET: IV., KORONAHERCZEG-U. 5.

Kis és nagy elektromos központi berendezések.
Nyersolajmotorral vagy gáz-
motorral hajtott generátorok.
Elektromos erőátviteli berendezések.
Elektromos vasutak.
Gazdaságok és ipartelepek teljes elektromos
erőátviteli és világítási berendezése.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS

**gép-, waggon- és hajó-
gyár részvénytársaság**
Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

5878

TRAUZZL & COMP.

Wien, IV2., Wiedner Gürtel 2.

Magyarországi vezérképviselő:

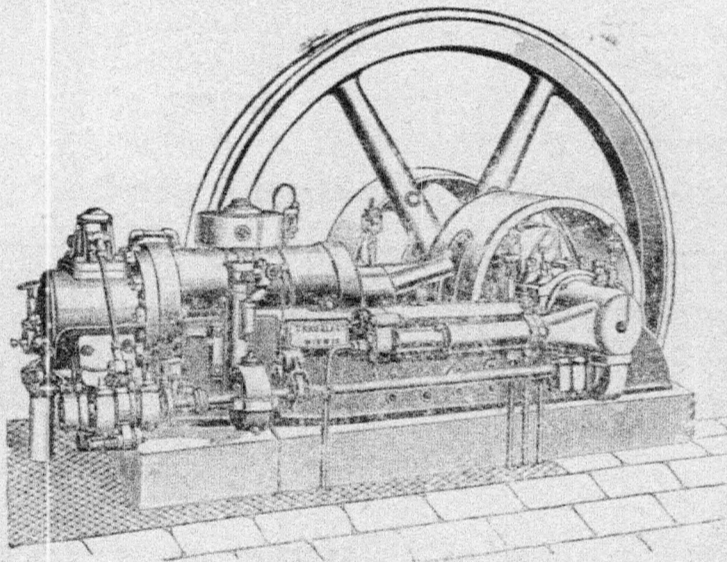
FARKAS BÉLA okleveles gépészmérnök, BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 8. SZÁM.

Négyütemű egyennyomású nyersolajmotorok fekvő elrendezéssel

Egyszerűsített és javított, DIESEL-RENDSZER szerint működő motorok, nehezen gyuló, olcsó olajok számára.

ELŐNYÖK: A jelenkor legbiztosabb, legegyszerűbb, legtökéletesebb szerkezete. Porlasztókészülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővizszüksége kicsiny.

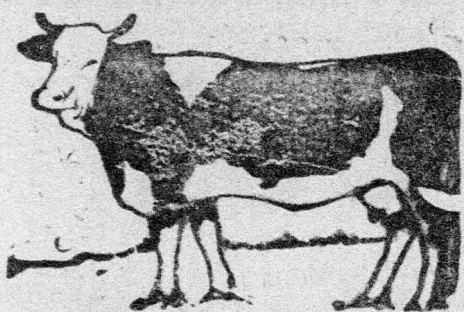
Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható

Üzemköltség óránként és tényleges lóerőnként 1-1½ fillér.

DIESEL-RENDSZERŰ nyersolajmotoraink számos ipartelepen láthatók üzemben; így többek között:

Báró Vécsey Miklós uradalom, Nyirácsád .. 40 HP	Roth László, malom, Csaólcz (Szatmár) 50 HP
SCHMIEDT JÁNOS, malom, Hírdén	Hortváth Mihály, kőbánya, Nagyharsány .. 60 „
(Baranya) .. .. . 40 „	Kevermesi malomtársaság, Kevermes .. .. 80 „
Szinyérváraljai motormalom (Szatmár) .. .. 40 „	Özv. Molnár Istvánné, Vásárosnamény .. .. 60 „
Méray és Messes, malom, Pusztamérges .. 50 „	Lungu Péter, malom, Felsővarsány .. .. 35 „
Ökrész Ádám, malom, Temerin (Bácska) 60 „	Báró és Ratkovic, malom, Maradía .. .. 30 „
Klein János, malom, Nagyszílas (Temes) .. 50	Zwarec és Tai, malom, Dunagálos .. .. 20 „
Kopacz Lukács, téglagyár, Marosvásárhely 35 „	stb. stb.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Irodai telefon
16. szám.

nagybérli cég
Szatmár.

Gazdasági telefon
155. sz.

LEPTER JÁNOS

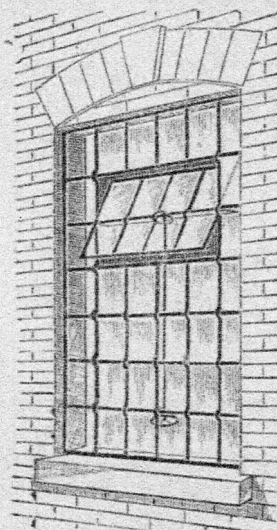
vasszerkezetek és lakatosárúk gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut. 16.

Alapítva 1885. Sörgönczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22

**A JELENKOR LEGTOKÉLE-
TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!

Ujdonság!

KÖPPLINGER
szabadalmazott
IDOMVASABLAK.

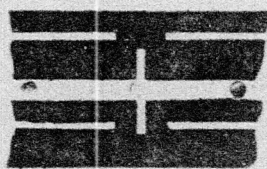
**14 MŰVELT AL-
LAMBAN SZA-
BADALMAZVA**

700

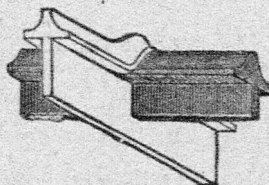
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
épületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer.

Köpplinger rendszer.

Megkeresésekre
költségvetéssel
készséggel szol-
gálok.

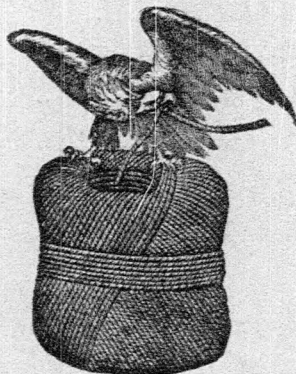

Az Egyesült Juta-Gyárak Budapest, V., Aulich-u. 8.

***** ajánlja a törvényileg védett *****

Eagle JUTA-GÉPKÉVEKÖTŐZSINEGÉT

Törvényesen védve.

EAGLE

Rendelések idejekorán kéretnek.

Az ezekkel való munka nagyon célszerű, mert a jutafonál

elasztikus

voltánál fogva az aratógép **finomabb részelt**
kíméli és a gyorsabb fűzést lehetővé teszi, mi

erő- és időmegtakarítást

jelent. Az „Eagle” gépkéveköötőzsineg már annival is
olcsóbb, mert a felhasznált anyag az uradalmakban min-
den más célra is alkalmazható.

Az „EAGLE” juta-gépkéveköötőzsineg kapható az Egyesült Juta-Gyáraknál,
Budapest, V., Aulich-u. 8. sz., valamint bizományi lerakataiban és pedig:

Berger Testvérek, Budapest, V., Aulich-utca 6. Eisinger
M. J. és Fiai, Budapest, V., Báthory-u. 6. Fischer J., Buda-
pest, V., Nádor-utca 31-33. Klinger Henrik, Budapest, V.,
Szabadság-tér II. Kohn & Stein, Budapest, V., Széchenyi-
utca 16. Taussig Sámuel és Fiai, Budapest, V., Bálvány-u. 22.
Pollak Sámuel, Szeged. Hatschek Mór és Fia, Győr.

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia
ajánl tölgy-talpfákat és kiterő-
fákat, mezei és ipari vasutak
létesítéséhez 1 métertől 140
nagyiságig. Árak megegyezés
szerint minden vasuti és hajó-
állomásra. 817

fényfesték
minden célra.

A legjobbnak elismert régi
gyártmány

Prospektust, mintamázolatot és bár-
mely felvilágosítást ad érdeklődőknek

LUTZ EDE ÉS TÁRSA
FESTÉKGYÁR
BUDAPEST, VII., ŐRNAGY-UTCZA 4.

**Az igen tisztelt
gazdaközönség**

M. sz. 0
Bellán Mátyás
kender- és kötél-
áru ipartelep
Dunacséb (Bácska).
1000 darab
Bellán-féle
kévekötel
1. szám
150 cm. hosszú

csak jól felfogott érdekét
védi, ha az olyan kéveköte-
leket, melyek lógóvégülá-
ján a Bellán név és a kötél
hossza feltüntetve nincs, nem
vásárolja, mivel azok legtöbb
esetben silány utánzatok, kö-
tés közben szakadnak s az
első aratásnál hasznavehetet-
lenné válnak. Elismert tény,
hogy az általam forgalomba
hozott kévekötelekkel a
munka gyors és biztos
s legalább 7 aratáson át hasz-

nálhatók. — Bizalommal vásárolhat továbbá
hámistráng, kötőfék, rudaló stb. gazda-
sági kötélárukat, hosszuszálú bácskai ken-
derből, tiszta kender, len- és juta gaba-
nás zsákokat. Ponyvákat vízmentes és
természetes állapotban minden célra. Szőlő-
kötözőfonalat, komió, dohány, zsák-
kötöző, cserkötő és szalmapréshez
alkalmas zsinegeket. Kender géptömi-
téshez, tiszta kőcsozt géptisztításhoz,
tőrekördőhálót, halászhalót, lóhálót,
hintaágyat, tornakészleteket, tenis
közép- és kerítőhálókat stb.

Arjegyüket ingyen és bérmentve küldök. Saját
kendertermelés, áztatás, gerebenezés és feldolgozás.
Sürgönyözim: Bellán, Dunacséb. Levelezim

Bellán Mátyás kötélgyár Dunacséb
(Bácska)

Kévekötel megrendelések későbbi
szállításra már most elfogadtanak.
Megyei és interurbán telefon: 3. 5774

Szőlőt
permetezzünk

köpenyekben,
Méhészek,
gazdászok,
mezei munkások
mindenfélé

munkaruhát, porköpenyt

kaphatnak.

Gutmann J. és Társa
Budapest, VII/7, Rakóczi-ut 16.

Arjegyüket és minták ingyen és bérmentve. 5777

A száj- és körömfájás elhárítására

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban.
Kérje az 1. számú prospektust

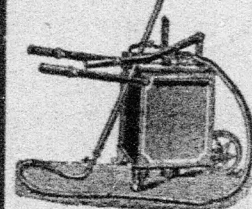
KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177. 718

:: Száritott ::

**CZUKORRÉPA-
SZELETET** szállítanak
legelősb-
ban

Steiner és Wallesz
Bécs, I. Schottenring 22. 5840

A Heller-féle
„KING”
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép. az eset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

Legnagyobb megtaka-
ritás időben, pénzben
és anyagban.

A „King” kiváló gyorsmeszelő
és fertőtlenítőgép sokoldalú
használatossága miatt egy me-
zőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyú teljesen 15-
méter magarából készülnek, ja-
vítások majdnem teljesen kizár-
tak. „King” tömlővezetékekkel
többet teljesít, mint 20 ember
munkával és mindenféle állványo-
kat és előmunkálatot felesle-
gessé tesz. Ezen gép egy nap
alatt kifertőtleníti.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető
golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák
permetezésére alkalmas két- vagy háromágu szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

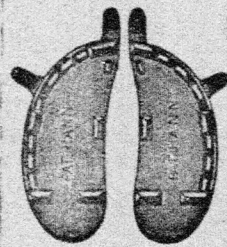
IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjessék leírását. 1045 Képviselek keresetnek.

ÖKÖRPA TKÓK

czélszerűek, tar-
tósak és olcsók.

„HANN” jeggyel! Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi
patkóink minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas

igás ökör részére.

Szabad. lópatkók

igás- és hátsólovak részére, első
díjjal kitüntetve és szakemberektől
legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,
csavarak, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE RAINFELD
a/d. GÖLSEN N. Ö.

Aszokhordók minden méretben czégléssel, vagy a nélkül szállí-
tásra és raktári hordók, lyukfuro és becsavaro készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

Egészséges, bőtejelő, eredeti jeverlandi és keletfrieslandi fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánlkozok

W. KÖSTER tenyésztő,
a Budapesti Közp. Tejcsarnok Szöv. szállítója,
a jeverlandi tenyésztők egyletének közveletője
TYEDMERSWARFEN, u. p. Tettens (Jever-
land) Oldenburg nagyhercegség.

5 drb tehene ki van állítva a budapesti állatkerthen, a tejcsarnok istá'ójában.

A „MISKOLCZI HITELINTÉZET” áru- és terményraktáiraiban az ezidei

XX-ik évi gyapjuvásár

beraktározással egybekötve 1912. évi június hó 12. napján
tartatik. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

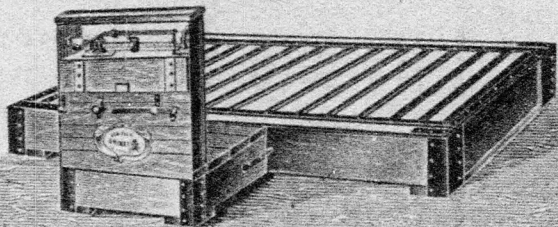
5804

a „Miskolczi Hitelintézet” igazgatósága.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám

Ajánlja: „GRÁNAT” jegyű alismert, elsőrangú gyártmányú:
tizedes-, százados-, marha- és szekérhidmérleget.

Arjegyzék és részletes költség-
vetés ingyen és bérmentve.

Arjegyzék és részletes költség-
vetés ingyen és bérmentve.

FIGYELMEZTETEM

mindazon tisztelt gazdatársaimat, kik

„Quadrát”

egyetemes tengeri művelő gépem iránt érdeklődtek, hogy a gép Fugyi-
tanyán (vasútállomás Fugyi-Vásárhely) most mint extirpátor vagy négyzetes
fészekvájó, később mint 3 vagy 4-szeres kanáló működésben bár-
mikor megtekinthető. Előleges értesítésre fogatrol gondoskodom.

Tisztelettel: **Kiss Sándor** birtokos

Fugyi-tanya, p.-Fugyi-Vásárhely, postafiók.

5818

NÁD

BENEDEK MATYÁS és FIA FAKERESKEDŐ CÉG
ÉRMIHÁLYFALVA
NÁDTELEPE ÉRMIHÁLYFALVÁN

szállít elsőrendű fedő-, stukatur- és szegőnadat.
Elvállalunk dohánypajta-építéseket. Nádunk két
helyen dróttal vagy egyéb erős anyaggal kötözve
és egyforma méretű kékben szállítatik. 1439

A Kassai gazdasági tanintézetből beszerzett és
importált apa után tenyésztett tisztavéri

friz juhállomány,

mely 30 drb anya és kos, 54 drb kos- és jerkebarányból áll,
gazdasági üzem változása miatt egészben, vagy részben, míg a készlet
tart, eladó. Az átadás július 1-én leend. Az anyák egy-két
toklyó kivételével átlag kettőt ellettek. **Nagy Géza** földbirtokos,
Kunszentmárton.

5802

BÉRLLET:

812 m. holdas sík fekvésű, prima talaju birtok, czukorgyár
mellett, Budapesttől 1 órányira, vasuti állomás helyben, 12 évre
október 1-től kiadó.

Parcellázásokra

és vételre földbirtokok minden nagyságban az ország
bármely vidékén nálam előjegyzésben található. Ugyazintén vadász-
és erdőbirtokok. Bérleteket keresek. Földbirtokok vételét, jelzálog-
kölesönök szerzését, konvertálását elvállalom.

5618

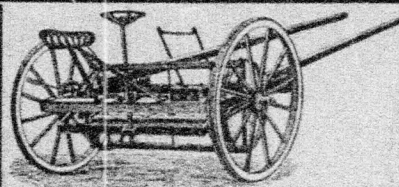
Nárai Náray Géza,

Telefonszám 156—96.

József cs. és kir. őfensége nyug. uradalmi intőzője

Interurban.

Budapest, I., Logodi-u. 55., I.

VADREPCZE- GYOMLÁLÓGÉP

mint a legjobb gyomirtó a legjobb eredményeket érte el, mert mindenütt,
hol vele gyomláltak, a vetések gyommentesek lettek. Ezen géppel
a gyomlálás a legkényelmesebb, legolcsóbb és legbiz-
tosabb irtási mód is, mert ez reális munkán és nem tévedésen alapszik.

A vadrepczegyomlálógépek, mint egyfogatuk szállítanak négyféle
munkaszélességekben és pedig: 130, 150, 175 és 200 cm.-rel.

A gépet és eredményes működéséért teljes felelősséget vállalunk.

Leírást árjegyzékkel azonnal küld ingyen és bérmentve.

MASCHINENFABRIK

J. NEP. HEIMRICH & SOHN IN IGLAU (MAHREN).

5728

Berkshire-i sertések eladók

nagyméltóságú gróf **Nákó Sándor** nagyszent-
miklósi uradalmában, 14 drb 2 éves kan, 8 drb 1 éves
kan, 56 drb 3 éves és 19 drb 2 éves tenyészkocza. Ugyan-
ott 12 drb 11 hónapos mangalicza tenyészkan eladó. 5822

Kos-eladás.

A hercegi eredeti electoral-negretti és rambouillet törzs-
nyájban tenyészkosok eladók. **Fürstlich Löwen-
stein'sche Zentralverwaltung, Haid, West-
böhmen.**

5821

Napszámosjegyzékek.

Zsebben hordozható alak, 100 lapos terjedelemben, vászonba
kötve, darabja ————— K 1.60

Zsebben hordozható, 2 heti beosztással, darabja ————— K 2.—

15 × 20 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba

kötve, darabja ————— K 3.—

15 × 20 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba

kötve, darabja ————— K 4.20

19 × 26 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba

kötve, darabonkint ————— K 3.20

19 × 26 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba

kötve, darabonkint ————— K 4.80

Napszámosj gyzékek, 8-ad alakban, ivenkint ————— K —.03

Napszámosjegyzékek, 0-ás alakban, ivenkint ————— K —.05

Napszámosjegyzékek, rendes ivenagságban ————— K —.13

Kaphatók a „Patria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladás

Vesz — elad
szénát, szalmát,
mindenféle takarmányokat
valamint
vetőmagvakat,
terményeket,
terményhulladékokat
GUTFREUND és HERSKOVICS
takarmánygyárekeskedők és
terménybiztosítványosok.
Budapest, V., Ögynök-u. 17.
Telefon 170-76.
Saját raktár. Lipótvárosi teher-
pályaudvar, hejárát a Boder-utózá-
ból. Telefon 156-34. 1487

Préselt
buzaszalmát
és
zabszalmát
szállít elsőrendű minőségben
és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
ZOMBOR
(Báoska).

Uradalmi
kovásműhelyekben nélkül-
özhetetlen szerszámgepek,
u. m. lábajtású kovács-
pörtyök és sínfelhúzógepek
állandó raktáron vannak:
KEMÉNY MANÓ
Bpest, V., Rudolf-rakpart 8.
1123

TEJ
szállítású kannák,
szeparátorok,
hűtő készülékek,
KÖPÜLŐK stb.
KLEINERES FLEISCHMANN
Vas-és fémáru gyárából
MODULINE BECS mellett
Árjegyzék ingyen.

Sok pénzt
takarít meg, ha a drága
olajfesték helyett festésre
kész
szines Carbolineumot
használ. 5634
Padlólack
1 kg. K 1.60, 10 kg. vétel-
lénél a K 1.50.
Mintakártyát ingyen.
Gépolaj és zsiradék
M. BARTHEL & Co.
WIEN, X.,
Siccardsburggasse Nr. 44

Szénát,
szalmát,
Luczernát, lóherét
és zabos búkkönyt
vet zek és eladok
bármily nagy mennyiség-
ben, felszereléshez modern
ló- és gőpreseim adom.
Ajánlatok: 098
Schreier Béla
takarmánygyárekeskedő
Budapest, Népszínház-
utca 33. Telefon 29-55.

50%-ot
megtakarít, ha az
olajat
nem ügynöktől veszi,
hanem egyenesen
hozzám fordul!!

Netto áraink:
Jó minőségű gépolaj
mmázása ... 29 kor.
Elsőrangú gépolaj mé-
termázása ... 34 kor.
Jó minőségű motorolaj
mmázása ... 39 kor.
Elsőrangú motorolaj
mmázása ... 44 kor.
Legnehezebb motor-
olaj (fagyálló) méter-
mázása ... 56 kor.
Jó minőségű henger-
olaj mmázása 46 kor.
Elsőrangú hengerolaj
mmázása ... 60 kor.
Legfinomabb henger-
olaj (Amerika) méter-
mázása ... 76 kor.

Kívánatra szállítok 5 kilo-
grammos mintákat. Erős
bádogkannáért postaládá-
val 1-20 kor. számítok fel.

Barta Bertalan,
ezelőtt Szabó és Barta
Budapest, V., Lipót-körút 17.
(Szemeru-utczal oldalán.)

Gyors, pontos, olcsó földmérés
Világhírű szabadalom
18 államban

Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ-TALIGA
kapható 5270
Stádel gépgyárban, Győrütt

ZISKA JÓZSEF
útdórá **HOSZÉLY GYÖRGY**
mérleggyáros.
Iroda és raktárhelyiség: Buda-
pest, VI., Eötvös-utca 47.
Alapítva 1878. május 4-12.
Ajánlja a legjobb kivitelű és
legmegbízhatóbb gabona
mérésre, szedésre és száma-
dosra, valamint gazdasági
szekély, híd és mérhamér-
legeit. A budapesti, fiumei és
győri gabonabazárak szállítója,
ugyancsint általában nagy gősmal-
malom és uradalom szállítója.
Árjegyzék bérmentve.
Husznát mérlegek becsor-
reltetnek és kaphatók,
megbízható állapotban,
javítások elfogadottnak és pon-
tosan oszrosítottak. Kívánatra
uradalmakba is kiküldök szerezni.
080

Vétel

Megbízás folytán nagyobb
uradalmak
kat keresek vételre, magánosok
és párosítottok részére, 1-
5 000 000 koronáig. Ugyancsak
keresek nagyobb erdőterülete-
ket kitermelésre. Szíves aján-
latokat kérek Győrerdőudvar
343 jelű alatt posta restanté,
Moson. 1712

Birtok körülbelül 1000 hold,
Magyarország vagy
Erdélyben erősen megterhelve
azonnali vételre keresetlek.
Ajánlatok „Birtok 34292” alatt
Schwarz József hirdetőjébe
Budapest, Andrássy ut. 7. sz.,
kéretnek. 1743

Vas vagy Sopron megyékben,
forgalmas helyen keresek k
2000 hold s birtokot vételre és
300 holdas birtokot kiadó, elk
fekvését, épületekkel. Ugyancs
kiszárv. Cím a kiadóhivatába.
1798

Téjformálók, kik tejkész-
letben jobb elh-
lyezni óhájják, szíveskedjenek
mirelőbb teljes díjazással hoz-
sam fordulni. Spitzer Jakab Buda-
pest, VI., K.Ály u. 16. 1826

Bér és eladó birtokokat
keresek 200 h. fel-
felé, évőlmenek az ország
bármely részében. Czeisler,
Salátram-utca 9 sz.
Telefon 64-98. csak déli-
után. 1761

Földbirtokot,
fővárosi házat, telket ves-
zek és földbirtokosokat
finanszírozok. **LÉVAI G.,**
Budapest, VII. ker.,
Lövőde-ter 2/all. em.
17. ajtó.

Veszek
szénát és
szalmát
minden mennyiségben;
szállítom préselve
és fuvarmentesen
minden vasúti állomásra
Böhm Arnold
takarmánygyárekeskedő
Budapest, VI. ker., Hegedű-
Sándor-utca 23. szám.
Telefon 141-90. 30

Bérlet

1000 holdig birtokot bérbé
vennék hosszab-
b időre (többnyire elk. elsőrendű
szántó), ózsi Átvételre. Ajánla-
tok pontos cím, bér és felsze-
rés értékek feltüntetésével
„Társak” Közpény, Báoska
kéretnek. 1742

Bérlet, ezer hold körül, nagy
része szántó és rét,
vasúthoz és városokhoz közel,
október elsőjére keresetlek.
Ajánlatok „1000 holdig” alatt
Schwarz József hirdetőjében
Andrássy-ut 7 kéretnek. 1744

Birtokbérlet. Nógrád megyé-
ben 600 holdas
dombos fekvésű termékeny
birtok, 10 kilométerre a vasú-
tól, f. évi október hó 1-estől
bérbé adatik. Határozás nyílik
a fauban, gyümölcsösök szőlő-
és bőséges gazdasági épületek-
kel. Cím: Nagyáruda, Losozoz.
1794

Bérletre keresek 1000-1500
m. holdig terjedő
birtokot, vagy pedig megvételre.
800-1000 holdig. Vas, Zala,
Veszprém, vagy Győr megyébe.
Cím kiadóhivatás. 1797

5-8 száz holdas birtokot
keresek bérbé,
hol a holt instrukciók letéltárják
és előli kézpénzben venném
át. Elegendő épületekkel lehe-
tőleg elk. talajjal. Részletes le-
írást kér, Kemény László u. p.
Báoska Csabdi. 1824

Legújabb szakkönyveink:

Magyarország lótenyésztése a rentabilitás szempontjából. Irta: Némái Ferencz 1.-

Az erdő, annak művelése stb. Irta: Földes János 1.-

Német nyelvnek tanító nélkül való alapos elsajátítására szolgáló nyelvtan. Irta: Altai Rezső 1.-

Kisgazdaságok számvitele. Irta: Matlaszkovszki Tádó 1.-

Az automobil és kezelése. 210 ábrával. Irta: Küster nyomán Heves és Róth. Kötve 5.-

Gazdasági építézet. Irta: Groffits Gábor, füzve 10.-, vászonköt. 12.-

Magyarország tisztí czim- és névtára. 1912. 12.-

Gazdasági számtartási napló. Irta: Ormándy János 5.-

Jövedelemadóról szóló törvény. Magyarázta Atzél Béla dr. 2.-

Széchenyi István gróf élete. Irta: Komlósy F. diszkötésben 32.-

Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matlaszkovszki Tádó 1.-

Faköböző és árszámitó. Irta: Kramerer Jenő 5.-

Törle zteses kölcsön. (Jelzőlogkölcson). Irta: Biró Endre 5.-

Gyakorlati illetékkiszabás. Irta: Gámenty Győző 10.-

Az élet fejlődéstörténete. Irta: Bölsche. Kötve 1.90

Budapesti tőzsdealmannach 1912. Kötve 7.-

Magyarorsz. szállodák vendéglők stb. czimtára 1912. 10.-

Magyar államföldadó kataszteri becselőjárások átnézeti térképe. 4.-

Fatenyésztes. 91 ábrával. Irta: Molnár István 1.-

Gazdasági számtartási napló. Irta: Ormándy János. Kötve 5.-

Jelentés az egyiptomi öntözésekről. 31 fényképfelvétellel. Irta: dr. Pap Dezső 2.-

A lagonítás az 1908. évi vonatkozó törvényezikk alapján 1.-

Hordótáblázatok, 100 táblázat részben telt hordók tartalmának meghatározására. Irta: Szegő Árpád 2.40

A magyar mezőgazdaság bajai és javaslatok ezeknek orvoslására. Irta: Deiminger Imre 1.-

A IX. orsz. gazdakongresszus naplója. Szerk. Rubinek Gyula és Mutschenbacher Emil dr. 10.-

Magyar telekkönyvi jog. Irta: Sebes és Börsök 36.-

A közimunka mint kereseti forrás és hasznos szórakozás. Irta: Gineverné Györi Ilona. Kötve 6.-

Magyar szövetségi törvények. Magy.: Mikó és Schandl 2.-

Az automobil szerkezete, akkumulátor töltés, softörvizsga. Irta: Mihályi Dénes. Kötve 2.50

A soroksári Dunág vizereje. Irta: Vicsián Ede 15.-

Meteorológia új alapjai. Irta: Hoitsy Pál 2.-

Fajok keletkezése természetes kiválasztás útján. Irta: Darwin Charles. Vászonha kötve 20.-

Vezérfonal a rendőrkutya idomításához. Irta: Mort K. Kötve 4.50

A szövőgép elméle e. Irta: Thiering Oszkár 4.-

Szövőgépek jövedelmezősége. Irta: Thiering Oszkár 1.-

Légnemű szivattyúk történeti fejlődése. Irta: Perényi S. 1.-

A norvég rák vagy scampi és halászata, küll tekintettel tengeri halászatunkra. Irta: Garády Gauss Viktor. 2.-

A régi szöves művészete. Irta: Fábán György -20

A méhek élete. Irta: Maeterlinck M. 1.40

Modern technika nagy alkotásai. Irta: Archibald Williams. Kötve 8.-

Fémipari technológia. Irta: Dömötör Pál 3.50

Számtan ipari szakiskolák számára. Irta: Noszara és Bánhegyi 2.-

Mittel zur Steigerung v. Menge u. Güte d. Ernten, von Stocker 4.80

Der elektrische Landwirt, von Vietze -50

Die Rinderzucht. Körperbau, Schlüge, etc. des Rindes, v. Werner. 26.40

Getreidebau, von Edler 1.-

Das Getreidekorn. I. Die Bewertung des Getreides, v. Hoffmann. Kötve 10.80

Die Rindviehzucht und Rindviehhaltung in Württemberg, v. Müller 14.40

Hafer im Bilde, von Broili 1.80

Selbsterhitzung des Heues, von Mische 1.20

Leistung u. Geldwert d. Stalldüngers, von Schulze 4.80

Die Hofverwaltung, von Primke -60

Ernte u. Aufbewahrung, v. Rümker 1.-

Mittlere Zusammensetzung d. gebräuchlichsten Wirtschaftsfutterstoffe, von Kellner 3.-

Praktischer Obstbau, von Gaucher. Kötve 9.60

Die Elektrizität in der Landwirtschaft von Stierstorfer, 4 Hefte 2.90

Die Magermilchverwaltung in den Melkereien, von Knoch 5.40

Leben u. Zucht der Honigbiene, von Kranzher Kötve 3.-

Psychologie des Pferdes, u. d. Dressur von Mádny. Kötve 9.60

Das schweizerische Braunvieh, von Abt. Kötve 4.80

Anleitung zur Drainage, von Kopp. Kötve 2.90

Der Landwirtschaftslehrling, von Böhme. Kötve 5.40

Fütterungslehre, von Glättli. Kötve 2.50

Die Betriebslehre, von Krafft. Kötve 6.-

Studien über Pferdezucht, von Motloch 3.60

Handbuch der Landwirtschaft, von Schlipf 8.40

Blumenzucht u. Blumenpflege im Zimmer, von Betten 4.80

Färsichzucht am Wandspalier und am Baume, von Buche 1.50

Gärtnerische Düngerlehre, von Gaerd 4.20

Moderne Stalllüftung, von Mayer 1.50

Ausnützung der Windkräfte, von Hammel 4.80

Wiesenortungs Steigerung u. Weidewirtschaft, von Metzsch 5.40

Beerenobstkultur, von Macherauch 4.80

Grundsätze u. Ziele, neuzeitlicher Landwirtschaft, von Wölfer 9.60

Maschinen-Kontrolle u. Maschinen-Betriebsführung in den Gärungs-gewerben, von Fehrmann 12.-

Das Motorpflügen, von Matenaers 4.80

Die Ackerbeetkultur, von Demtschinsky 4.80

Fütterungslehre, von Kellner. 1912. kiadás 4.20

Elektrotechnik d. Landwirte, von Wotruba 2.20

Mästungsversuche mit Schweinen, von Kellner 1.20

Massnahmen zur Förderung der Viehzucht 2.90

Gewichtsverluste der Mastrinder, von Herter-Wilsdorf 1.20

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25, (Köztelek.)

Allatok

Muraközi hidegvérű (norl) igaz tenyészlovak és tenyészmeének

vásárlásnál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárók jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czímem:
IDŐSB HEINRICH MÓR
lovásáró ügynöke
Csáktornya (Muraköz).
Törv. bej. czég.
Sürgönyezim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban - Telefon 33. szám. 572

Sertések soványak és hizottak adását-vételét

pontosan eszközöl
SZIGETI L. GYULA
sertésbizományos.
Alapítva 1880. — Bejegyzett czég.
BUDAPEST, VIII.,
Népszínház-utca 40.
Uradaimnak gazdaságai-
ban szükségelt szalonát
megrendelésre szállítja.

Igen szép, válogatott vörö-
tarka szimmenthali jellegű
1-2-3 éves

növendék ökor és üszöborjakat

ugyszintén legprimább le-
kötmi való és

jármosökreit

legjutányosabb árakon
ajánlanak

Klein Testvérek
kereskedők
Czellőmők.
Megrendelések egyezség
szerint bármikor is el-
fogadtatnak. 958

ELADÓ

az ördögösi gazda-
ságban 200 darab első-
rendű 1 éves fehér

ökörborjú

Levélezim Nagy Dénes
földbirtokos, Torda,
Tordaaranyos m. 5733

Első-
rendű tiszta erdélyi-
magyar fajta 1-2-3 éves

ökörborjúk

bármily mennyiségben,
jutányos áron, állandóan
kaphatók

Nyegruetz és Társa

legelőgazdaságában
Szamosujvárt.
Czím: NYEGRUETZ TÓDOR
SZAMOSUJVÁRT. 5751

Vegyések

Gözekét keresünk kb. 500 hold
szántásra. Kime-
rítő ajánlatokat kérem Takács
József intéző, Jászkarajenő kül-
dani. Ugyanott egy használt,
de jó karban lévő marhaméret
jutányosan eladó. 1795

Wilczek Rezső

mindennemű festékek,
lakkok, kence s ecset-
árúk valamint gazda-
szati s szőlészeti cik-
kek nagykereskedése
Budapest,
V., Vécsey-utca 4. sz.
(Nádor-utca 31.)
Telefon 122-36. 1504

TÖRÖIT GÉPRÉSZEK,
kazánrepedések,

Korroziók
hegesztését autogén uton
mihelytinkben vagy helyszínen
leszerelés nélkül, speciálisan
hegesztőinkkel, szakaszerhen
végezzük.
Lakos és Székely
mérnökök. 5660
Gyár és vállalat autogén-hegesztő
és vágó berendezésekre.
Budapest, VI., Lehel-utca 10.

„Minimax“

a legjobb és legmegbízhatóbb
kézi traktorok és szőlők,
melynek kastélyokban, istállók-
ban, malmokban nem szabad
hiányoznia. Ezen készletekkel
mindenképp bízni tud és vele
a tiszta még keletkezésében el-
lehet fojtani. Felvilágosítást ad a

Magyar Minimax
Részvénytársaság,
**Budapest, VII., Kertész-
utca 43. 5696**

PALMA
A VALÓDI
KAUCSUK
CZIPUSAROK

**Szeszgyár, pálinkázó-ke-
szülék berendezési vállalat**
új készleteket, mind javítás-
kat igen jutányos ár mellett
készít. Működésükben, pálinka-
készítésükben és krumplifőző-
készletekben nagy raktár.
ARANYI ADOLF vállalatigazgató
Ujpest, Lőrinc-ut 7. Telefon 7599
5324

Eladó

Alkalmi zongoravétel.
Bösendorfer, Schwegel-
fer, Kern-Wirdl kiváló
mesterek gyártmányú
400 korostól fejjebb. Pia-
nó 320 K-től, új zong-
ora vagy pianó 500
K-től fejjebb minden ár-
ban. Zongora, cimbal-
omhangolások helyben
és vidéken, szakavatott
munkások által gyorsan
és olcsón eszközötteknek
REMÉNYI MIHÁLY
Magy. Kir. Zeneakadémia
szállítója, **BUDAPEST,**
VI., Király-u. 55 sz. 1139

Ház 2 lakással, Pécel nagyon
jó helyen 1500-1600 telekkel
eladó. Bővebbet a tulajdonos
Stoff Andrásné Budapest, Üllői-
ut 25. sz. II. em. 11.

Gőzcseplőkészletek minden
nagy-
ságban magánjárókhoz használt
gyárilag javított állapotban tel-
jes jóállással, valamint új
szalmakazalozók vetőgépeket
szállít kezedve részletesen
szállít Seifried Hugó, Budapest,
Forgách-utca 14. 1018

Vadászpuskák nagy alkalmi
vételre.
Finom Drilling, 16-os és
12-es, új Browning, táv-
csöves Schönerer Ejector
s fém speciál Krupp
Hammer. Legújabb golyós és
sörétes Winchester, Hamer-
les-Drilling, angol Kirner
és Springer páros garriturák,
mind kipróbált, jó foggyerek,
olcsóbban, mint bárhol.
Radó fegyvertárolásban, IV.,
Egyetem-tér 5. Sportterület
fényképezőgépekről és
prizmás távcsövekről is in-
gyen. Jó puska és fény-
képezőgépet vezetek és be-
cserélek. Telefon. 1557

Földbirtokosok

pénzügyeit, áruszükséglet-
tét ellátja, — jelzálog köl-
csönöket, birtokok eladá-
sát, vételét és bérletét a
legsikeresebben és legro-
videbb idő alatt közvetíti,
megbízásokat úgy az áru,
mint az értéktárgyokra el-
fogad :
Földes és Kabdebó
bankháza
BUDAPEST, V.,
Váci-körut 76. sz.

Üzemképes M. A. V. 547
cseplőszekrény,
jó állapotban, nagyobb beszer-
zésre véget, sürgősen olcsón
eladó, Molnár József bér-gazda-
ságában Hort, Hóves m. 1673

Eladó egy évig használt 8 ló-
erőű Hofherr és Schranz
félszeplő, egy 10 lóerőű benz-
inmotor, használtabb egyes,
kettősekké, társakké, jergény,
egy új Corralok félszeplő
aratógép, alagsárbíró stb.
Küldőbű korn celők és egy
darab lincshírel kan, 2 gar-
daság egyidejűleg miatt **Borot-
vás testvérek királyiért**
gazdaságában, posta, vasút
Hécske. 1644

Ajánlok gazdasági műhasznát
vetni, métermérési munká-
kat koronáért. Vasút Pápa.
Kívánatra mintát küldök. Meg-
rendelhető Drack Aronnál,
Pápán. 1711

Szekely juhturó. Házilag ké-
szítműs haval szittelt, leg-
stomabb haval szekely juh-
turó küldök postán hérmelve
székely csomagban 10 koronáért.
Megrendelhető postatalányon.
Czím: **Id. Péterfi Bárdán,**
Nagyajta (Háromszék m.).

10 lóerős benzinmotoros cseplő-
garnitúra lóher-
fejtő géppel együtt, új állapot-
ban, jutányos áron eladó. Érte-
kezhetni: **Müller Béjánál,**
Kolozevár, Attila u. 22. 1762

Eladó teljesen jó karban lévő
M. A. V. hatos cseplő-
garnitúra Barok József bér-gaz-
daságában Tolmács, Pestm. 1753

Eladó az év november 1-től
körülből napi 300-500
liter tej, ab Álomás Perbete,
a vevő kannában szállítsa.
Czím a kiadóhivatalban. 1738

Kölber-féle egy gumikere-
tes nyitott Phat-
ton, egy csukott kocsit és egy
kicsi gazdasági kocsit olcsón eladó.
Megtekinthető Hővízgyógyb-
Völgy utca 4. villamos meg-
állóhely. 1791

Eladó egy 4/5 HP Wohanka-
tor, király-darálógéppel és
közömbös rendezéssel együtt,
igen jó állapotban, csupán né-
hány heti használat. Ajánla-
tok „Kovácskő” jelleg alatt
a kiadóhivatalba kéretnek. 1788

Nincs többé remény, orsz.,
kolera és más ragályos fertőzés,
mert van „BOROLIN”.
Borolinzokorka, Borolin és
Borolin szappan. A Dr.
Borovsky-féle BOROLIN-nak
az ára kimerítő használati ta-
sítással üvegenként 50 fillér,
a Borolinzokorkának 40 fillér,
a Borolin-nak az ára 2 kor.,
a Borolin hátszappannak dara-
bonként 80 fillér és a pipere-
szappannak 80 fillér. Kapható
minden gyógyszerárban és
drogériában. Központi forrártár:
**Budapest, II. ker., Margit-
rakpart 45. szám. 765**

Szélmotor, kb. 18 m. magas
eladó. Megtekinthető Orf
Mafáth József ur Pabonyriki
uradalmában. Közlebbi felvilá-
gosításokkal szolgál **Sallányi**
és **Diskant** motor-, gépgyár
és malomépítészete Miskolc.
1741

Kastély- és villatulajdonosok!!

**Szabadalmazott biológikus ürülék-
szennyvíztisztító-telepek vállalata.**

Előnye: A tisztított szennyvíz hygiénikusan
tisztá, színtelen, szagtalan, bárholvíz el-
vezethető. **Telepet kiüríteni, tisztí-
tani nem kell.** Vegyszerre nincs szükség.
Bűz nincs. Terv és költségvetés díjtalan.
Prister György Budapest, VI., Izabella-u. 71.

8 lóerős stabil motor takar-
mány kamrába rész-
letre is eladó, Landier Ödön
Budapest, Lovag-u. 2. 1792/a

Lokomobilok, benzinmotorok,
magánjárók,
cseplőgépek, javított és hasz-
nált állapotban, kedvező rész-
letfizetésre kaphatók. Felér
Miklós gépgyár részvénykésze-
ségénél, Budapest, Váci-ut 80.
Kívánatra raktárkimentésűt kü-
ldünk és kerjük a venni szán-
dókozók személyes látogatásait.
Csereüzleteket államgépgyári
új gépek vételre esetén küldünk.
1812

Eladó esztorgapad teljesen
felszerelve, jó karban,
fedélkioslóművel a vasállványon
nyugró hajtó szilykerékkel, 500
kor. **Darálógép,** Clayton
és Schuttler-féle egyjártú,
30 mm. kövekkel, jergény vagy
erősítéssre, teljesen jó karban,
ára 250 kor. **Szárítógép,**
Ásványi-féle, Nicholson gyárt-
mányú, teljesen jó karban, ára
1200 kor. **2 drb szecskavágó,**
Clayton és Schuttler-féle, C. E.
J. jegyű, teljesen jó karban,
darabja 50 kor. **3 drb szorra-
vetőgép,** Clayton és Schutt-
ler-féle, 4-60 kor. Bő-
vebbet gróf Nakó Sándor nagy-
szemlékelt uradalmának igaz-
gatója Nagyestentmiklóson.
1762

10-12 lóerős magánjáró
motorcseplő-
készlet olcsón, részletre is el-
adó. Landier Ödön Budapest,
Lovag-u. 2. 1792/b

Bérben lévő 208 holdesongrad-
mányú magyell földem takar-
mány és holt felszerelési
együtt eladó. Székács János
Balkánfalva, Erdély. 1790

Darálógép alig használt ind-
rító-félszeplővel szabad-
mazott fűgolyós kövekkel nagy
munkaképességgel jutányos
áron eladó. Tudakozást lehet
Sertészhiataló vállalatnál
Losonc. 1793

6-os Gőzlokomobil Nichol-
son 8
éves, kintő állapotban olcsón
részletre is eladó, Landier Ödön
Budapest, Lovag-u. 2. 1792

Régi jó állapotban lévő hatos
Clayton-Schuttler gép
új elevátorral 2400 koronáért
eladó. Levelek a kiadóhivatalba
kéretnek. 1822

Egy keveset használt gazda-
sági darálógép sajtáló
szerkezettel olcsón eladó.
Kenény Manó műszaki
cségnél Budapest, V., Ru-
dolf rakpart 8. 1821

Olcsón eladó kedvező fi-
zetési feltételekkel
átfogastalan üzemképes,
8 lóerős, 6 éves Nicholson-
lokomobil 2 éves 48' cseplő-
vel **Korányi Viktor** cég-
nél Budapest, VI., Liszt
Ferenc-tér 9. 1823

EREDE TI
V. Vermorel-féle
„Eclair” Permetező,
„Torpille” Kénporszóró,
„Excelsior” Szénkénegző

Brand-féle
Répapermetező,
Bolhafogó. 5522

Vezérképviselőt:
KANN ÉS HELLER
Budapest, V., Váci-körut 62.

Minden kétséget kizáróan a
szerkezeti tökéletesség és
gazdaságosság legmagya-
sabb fokán álló benzinko-
mobilok, cseplőkészletek,
fekvőleges benzín- és nyere-
slajmótorok, Diesel-mótorok
szívógáttelepek, továbbá a
hírneves szab.

„Kinosem“

vetőgépek, erőhajtásu mor-
szolók, löherfejtőgépek és
minden egyéb gazdasági
gépek legelőszöb bevásá-
lási forrása:

Szücs Ödön

mezőgazdasági és i. art gép-
kereskedelmi vállalatnál,
Budapest,
VI., Nagymező-utca 66. sz.
Arjegyzékkel, prospektu-
sokkal és költsé. előirány-
zatokkal kíván a ingyen
szolgá. 1478

**„Aki háztartását
olcsó és jóminőségű
élelmiszerekkel**

kívánja ellátni, fordul-
jon egész bizalommal

a „HANGYA“

országos szövetkezeti köz-
pont budapesti fiókjához a

„HÁZTARTÁS“

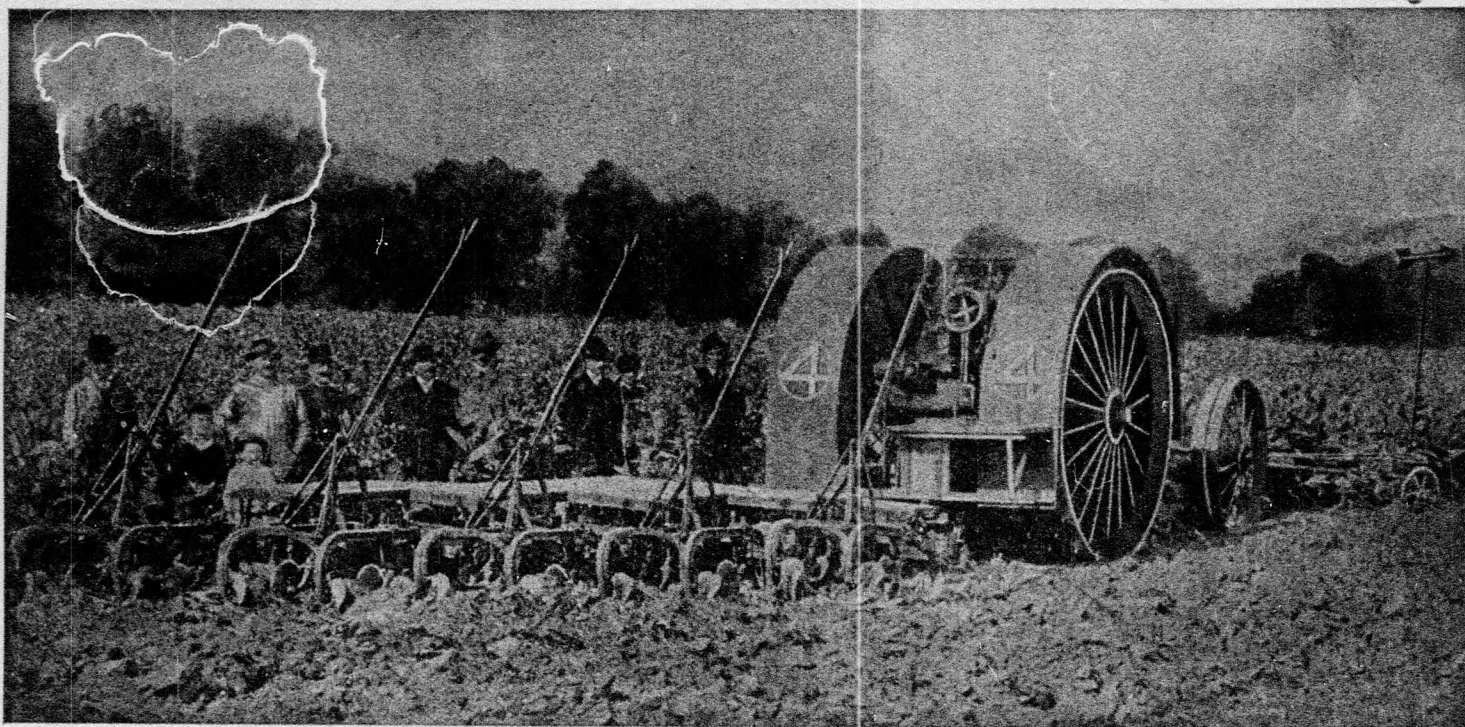
fogyasztási szövetkezethez
BUDAPEST,
IX., Boráros-tér 6.
Kérjen árjegyzéket!!

Tökmag.

A szürke indiai mamuth
és vörös kínai kereszttezé-
séből származó tökmag
igen bőtermő és kitűnően
eltartható. Magja nálam
különként 3 koronáért kap-
ható Tarnai Bertalan földb.
Apostag, Pest m. 984

The „Big Four“ Tractor

„Big Four“ szántógép munkában Diószeghy Zoltán gazdaságában Sajókázán, Borsod megye.

a Winnipeg-i Nemzetközi Szántógép-Versenyek Győztese

THE „BIG FOUR“ TRACTOR

nemcsak Amerika, hanem az egész világ legjobb szántógépe.

Mint az 1910. évi verseny győztese, az 1911. évi versenyben is

30 versenyző géppel szemben ismét az első díjjal lett kitüntetve.

Ezernél több „Big Four“ Tractor van használatban, amelyek évente több millió holdat szántanak és így napról-napra bizonyítják más gépekkel szembeni óriási fölényüket.

Az 50—60 tényleges lóerejű négyhengeres benzíntractort a világhírű és nálunk is legjobbnak bizonyult „John Deere“ szabadalmazott 10 vasú ekével párosítottuk és ezen szántókészlettel a lehető legnehezebb talaj és terepviszonyok között is fényes eredményeket értünk el.

A „Big Four“ Tractor 2-4 méter magas járókerekeivel még szántott, puha talajon sem csinál kárt.

A „Big Four“ Tractor szabadalmazott automatikus kormánykészüléke a gépkezelőt a fűrésztől kormányzástól csaknem teljesen felmenti és amellet a gépet oly pontosan vezeti, hogy vakbarázda képződése teljesen ki van zárva.

A „Big-Four“ — „John-Deere“ szántókészletnél

üzemzavar nincsen!

A „Big Four“ Tractor naponként csak kb. 20 liter hűtővizet fogyaszt!

Olvassa el: Diószeghy Zoltánnak az 1911. évi „Köztelek“ decz. 9. számában megjelent közleményét.

Olvassa el: Thallmayer Viktor tanárnak az 1911. évi „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ 87-ik számában megjelent birálatát.

Olvassa el: ifj. Sporzon Pál g. akad. tanárnak az „OMGE“ 1912. évi január 20. közgyűlésen tartott előadásának kivonatát a „Köztelek“ 1912. január 24. számában.

Tekintse meg szántógépünket üzemben és csak azután határozza el magát valamely Tractor beszerzésére.

Az összes „Big Four“ Tractor és „John-Deere“-eke alkatrészeket állandóan raktáron tartjuk!!!!

Az eladott szántókészletek amerikai Tractor-szerelők által szereltetnek és helyeztetnek üzembe.

Műszaki és egyéb felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

Teljes szántókészleteket a legkedvezőbb fizetési módokat mellett szállítunk.

A kisbéri m. kir. állami ménésbirtok „Big Four“, „John-Deere“ szántókészletekkel szánt, érdeklődők ott megtekinthetik.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Telefon: 86—97.

Budapest, V., Váci-körút 26.

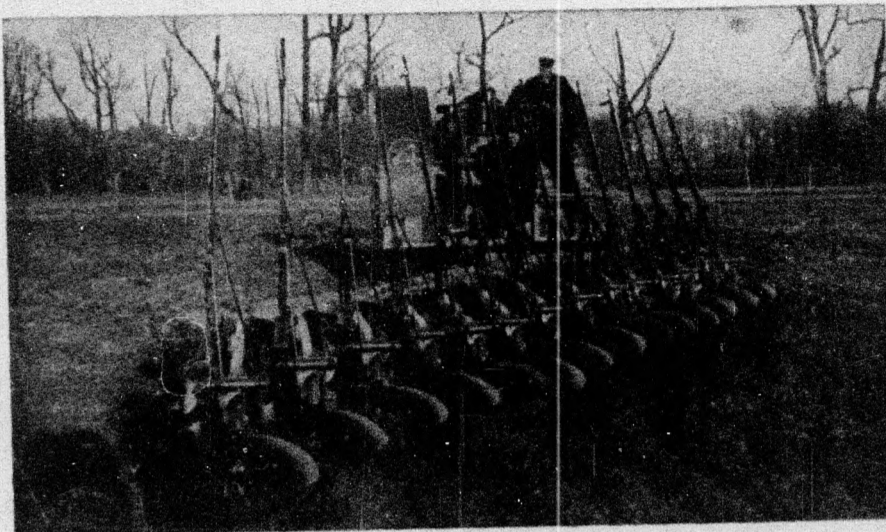
Sürgőnyczim: Centralis.

Olcsó gazdaságos bérszántás

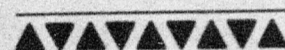
☞ Nem kell szénfuvarozás!

☞ Nem kell vízfúvarozás!

Nem kell szénről gondoskodni!

Nincsenek terhes feltételek!

A „BIG FOUR“

benzinmotoros magánjáróval párosított „John Deere“ 10 vasu ekekészlettel.

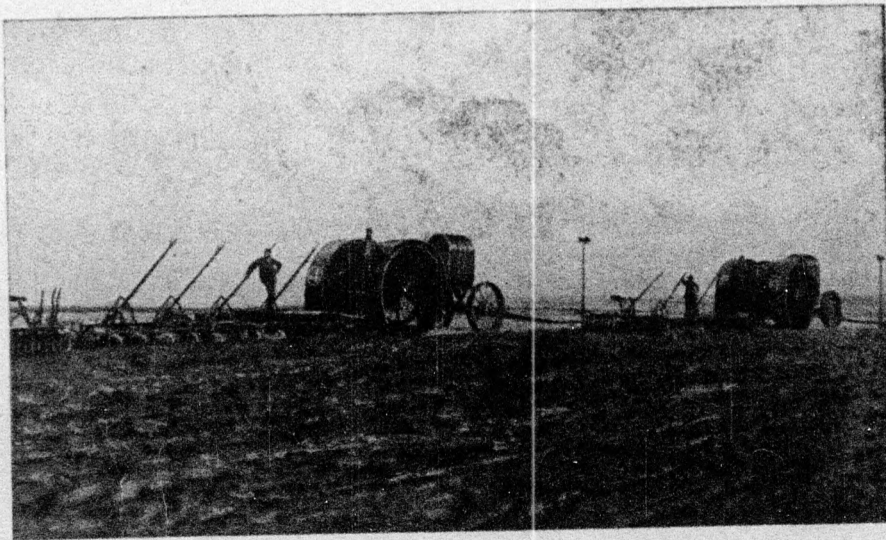
Minden mélységű szántást altalajlazítással (grubberolással) vagy anélkül, kombinálva hengereléssel, fogasolással, tarlóhántást kettős tárcsásboronákkal, vető- és aratógépek vontatását (tűzveszély nincs!) s a gazdaságban előforduló bármilyen tehervontatást stb. végezzük bérben jutányosan és kedvező feltételek mellett.

Bérszántásunk a leggazdaságosabb és legolcsóbb, mert a szántató gazda a fizetendő bérszántási díjakon kívül más szolgáltatásra kötelezve nincs s így a gőzekebérszán-

tásoknál meddő munkát végző emberi és állati munkaerőt megtakarítja, más hasznosabb gazdasági munkára felhasználhatja.

A szántógép üzeméhez szükséges mindennemű anyagot a vállalat adja. Szakképzett gépésztől s annak ellátásáról is a vállalat gondoskodik.

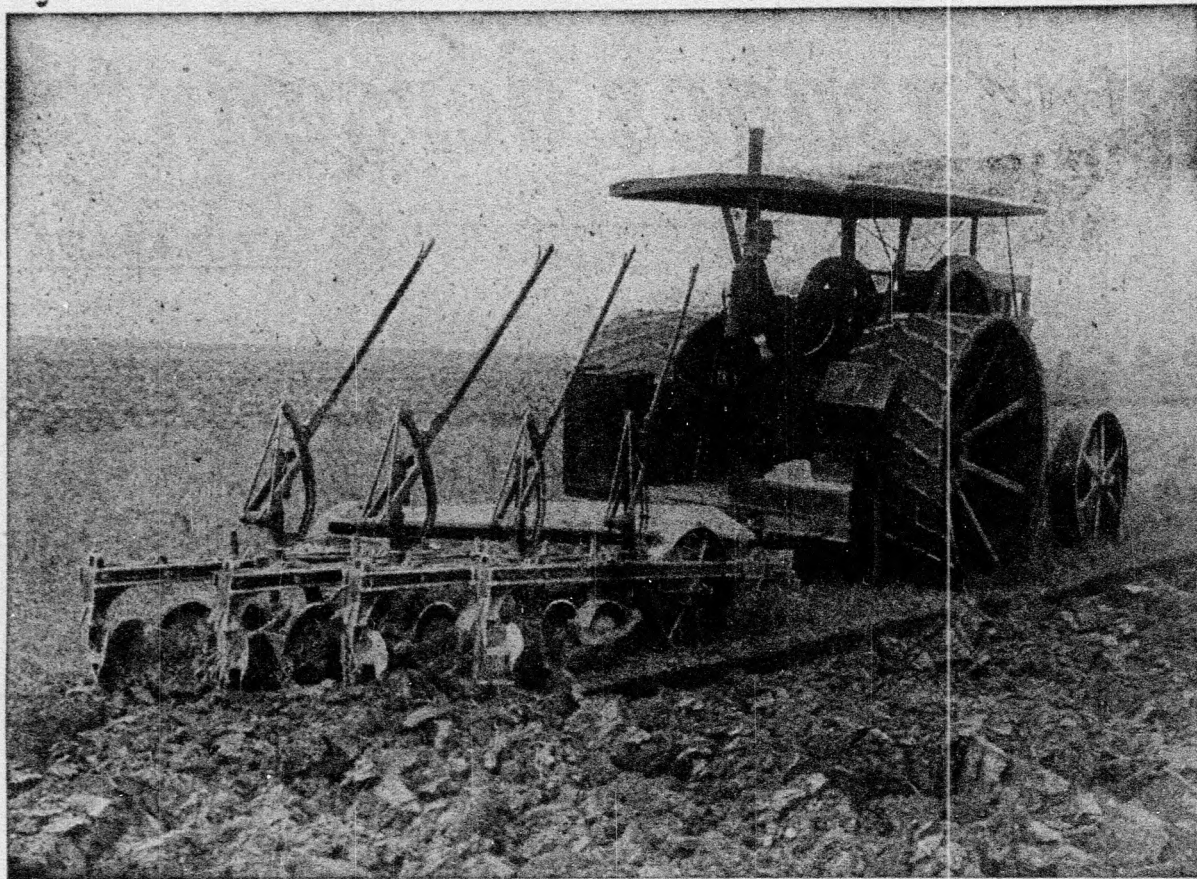
Nincs gőzüzem és így a folytonos szén- és vízszükséglet, továbbá az állandó szén- és vízfúvarozás bérszántásunknál teljesen elesik.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgálunk!

Országos Bérszántó Vállalat Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

25 lóerős benzínmagánjáró 4 vasú ekével nehéz magyar talajban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűtőrendszer feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

International Harvester Company of America, Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.
 20 HP tractor 3—4 vasú
 25 HP tractor 4—5 vasú
 45 HP tractor 7—8 vasú

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenhol kitűnően bevált. :: Benzínmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cséplésre és nehéz terhek :: :: vontatására. :: ::

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

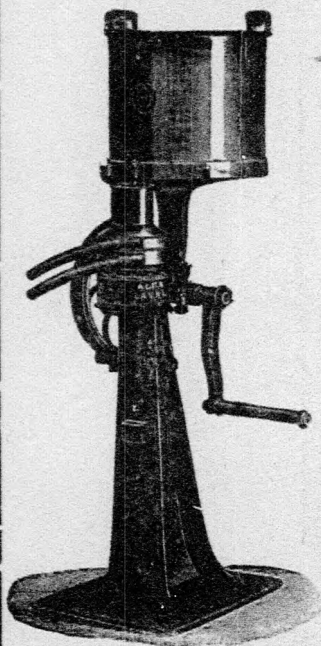
850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen földről lett eddig „ALFA LAVALRA” beoszerélve.

Az „ALFA” Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a tejgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V 56.

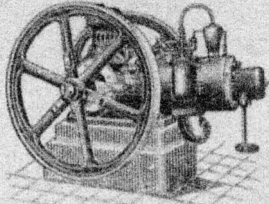

NYERSOLAJ MOTOR „Climax” lokomobil

3-70 lóerőig.

Legolcsóbb, legbiztosabb fűszerő. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több 100 uradalmi referenciát.

Kérjen ajánlatot.

Telefonszám 71-01.

Sürgönyeztetni:
„CLIMAX”

Képviselők kerestetnek!

BACHRICH és TARSÁ

BETÉTI TARSASÁG
motorgyári fióktelep
Budapest,
VI., Váci-körút 59/3.

Allatok

Erdélyi fehér kopasznyakú

fehér orpingtonnal nemestive. A tyúkuk ideális. Nagy test, kitűnő tojó. Tenyésztés, tojója ráadásmentes ostromolással 5 kor. Szombathely István Zagon. 1636

Yorkshirei, elsőrangú, oszaki

kiválóított anyagból tenyésztett, hét hős malacok darabonként 24 K.-ért eladók. Vasúti szállítás kedvezményes díjtétellel. Gróf hitbizományi uradalmi intézet. Galgócza, Nyitra m. 1603

Megvételtre

keresek egy 157 cm. magas, fekete osztály fehérszínű sebes (2-3/4 purpura) fűző kanorát, 3 éves alól. **Kövér Lajos**, u. p. Vajta, Temes m. 1659

Hölgyparipa,

7 éves, 162 cm., korrek, megbízható, belovagolt angol-arabs pej kanca, 1100 koronáért eladó. Kocsiban is használatos Gaál József, Pannónia posta Somogyvár. 1739

Eladó

négyszöglet. Elő szűke és pej, 155 és 169 cm. magasak. Szűke származik Daruvárról, pej Bábóláról. Hátul sötétpej és aranyárga. Utóbbiak Koller István Alsó-Rajki méneseiből származnak, 160 és 162 cm. magasak. Nagyon szépen, biztosan mennek. Árak 3400 korona. Párban is kaphatók. Ugyancsak eladó egy 6 éves herélt manducó bábólal. Apja Hóhán II., 169 cm. magas. Kocsiban gyönyörűen, nagyon sebesen megy. Mint párpa ideális lehet, bár még nyergelnie sebesen volt. Ár 1400 korona. Felvilágosításul szolgál Koller Ferenc, Somogyzentmiklós. 1740

Eladó

8 drb 7 hónapos, 4 drb 5 hónapos szépen fejlett berkshirei tenyészek az utóbbiak importált aptól. Csím Alkár Farnad Esztergom megye. 1756

Csikó eladók.

10 drb félvér 161 tolvár méntől származók, igen szépen kifejlesztett eladók. Eladja Dr. Balgó József, Budapest, József-körút 3. sz. 1777

1 székelyi 14 hónapos York-

shirei tenyészkan eladó. Klárházai gazdaság, Áll. Vés. 1785

Az előszállási uradalom

mélykúti gazdaságából, -vasutalomás, távirat, Nagyenyim - tenyésztés beüzemeltetésé folytán eladó és azonnal átvethető: 1200 drb electoral negretti öreg, 390 tolvár nőstény és 283 drb tolvár úrt. Megkeresések előszállásra a jószágkormányozósághoz intézendők. 1782

Importált amerikai sötétpej,

3 éves, 166 cm. magas fehérszínű kanca 16. Pedig-reje elvesszett, pár hiányában eladó. Egyrebe is jól megy, nagyon gyors, úgy hogy figyelmetlenül is használható, vagy anyakancoknak kitűnő anyag. Ár 2500 korona. Boldogasszonyi gazdaság, posta Moosa, Komárom m. 1787

Importált bőséjű, bajoknak

fajta willstermarschi vörösbarna éves bikák és mintegy 20 berzderes tolvár hasas tehén, berzderes men a fenn 5 éves bikák eladók fűszerkedő miatt Maár Zoltán aliatyáni birtokán. Vasút Jánosida-Boldogháza, hová sürgönyrejtésére kössön megy. 1778

Yorkshirei sertéseladás.

1 darab 2 éves tenyészkan, 2 drb 1 éves kan és 6 drb 1 éves tenyészterő alkalmas koca. Vészen Átmentek. Csím Kenyérmezői gazdaság, Esztergom megye. 1780

Yorkshirei tenyészkanok

szopos és választott malacok eladók, a hátsóhálmil gazdaságban Székesbányabánya Fejér m. Árak 2-2.50 K; különként. 1783

Eladó

30 darabos álló osztály házi tenyészterő. Kiváló minőségű felvilágosított ad Fehér Ödön gazdasági lapú, Mezőkapony, Torda-Aranyos vármegye. 1786

Eladó

sajtóvevővel nagyteremtő 1 1/2 éves mangolca tenyészkanok nagy választékban. Csím Németh Elemér vetőel gazdasága, Szatmár, postafiók 7. 1781

Bika

bonyhád-simmenthali faj, apja Dráher uradalmi tenyészterőből, 3 éves, kiválóan szép tenyészállat eladó, Gellért postai gazdaság u. p. Baracska, Fejér megye. 1816

Eladó

2 drb székelyszőrű, sárga tolvár eb, egyik szuka, a másik hím; ezültk 1550-1600-ron kótársversenyen díjazva, 6k is teljesen bírák szűkei jó tulajdonságait és fajjellegét. Megkeresést kér a tulajdonos, Hidasz Lajos Pál, Bótrágy (Berög m.). 1817

Eladó

Katorházy Pál gróf ur ömeltősége pápa-ugodi hitbizományi uradalmában elsőrangú fajtisza kiválóított anyagból tenyésztett egy darab nyolcos hónapos yorkshirei kan, ára 200 korona. Uradalmi igazgatóság Pápa. 1818

200 drb februári mangolca

ártány fele mekkoraiában kocsamalakozó tenyészterőre igen alkalmas orbánca ellen beoltva eladó a Székelyhídi uradalomban (Bihar m.) 1920

A brassói orsz. állatképzés

1. díjat nyert mangolca kocsim után származó 4 hónapos kan- és kocsamalakozókat választva 50 kor.-ért adom drb-át. Eladók 100 drb angol kan és koca 4 hónapos malacot, különként 1 kor. 60 filléért, 2 drb fekete, 2 drb fehér angol kan és 12 drb augustus 1-re elő, 2-3-4 éves angol koca, 25 drb mustra herélt koca, 5 drb berni bikák, 3 drb kisborjas berni tehén. Pászta-holubur, u. p. Simonyfalva, Arad m. 1819

Legelsőrendű bonyhádi

eredeti teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánssal és legolcsóbb árakon szállít:

Fenyves Flaschner Sándor

tehenkereskedő.
Levél- és sürgönyezim Budapest, VII., Elemér-u. 17.
Telefon: 170-18.
Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4.
Telefon „Kispeszt” 38.

Eladó

egy pár hibátlan, szép járásu, minden tekintetben nyugodt és híros 4-5 éves 168 cm. magas vadszerű szőrű kanca kocsó. Árak 2000 kor. Csím a kiadóhivatalban. 1737

Eladó

egy 18 márcus, 7 éves nagyon szűke, szép, erőteljes sárga kanca, uő hátsó 800 koronáért, egy bábólal kanca, 160 cm. magas pej, kocsó 700 koronáért, nagy test vombos bonyhádi tehén, kiállítási tenyészterő nyok 3200 koronáért, egy 2 éves hávasörke tarka teliver kifogásosan keletkeztenyész-bika 1200 koronáért Paly Ti-bornál Aosa, Pest m. 1835

Elsőrendű eredeti

bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánssal áron szállítok

KLINGER MOR

tenyész- és hasasállat-kereskedő Kispeszt, Lakás és istálló: Kispeszt, Kölcsey-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyancsak Telefon Kispeszt 55. Saját házában

Teliver simmenthali tenyészbikák és ardenni ménék

eladók Pajzs Gyula

gazdaságában, Ráczalmás (Fejér megye). 5776

Elsőrendű magyarfajú

erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyarfajú erdélyi ökorborjúk minden időben kaphatók nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt, Szolnok-Debrecen megye. 5693**

Vöröstarka tinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható első áron. Későbbi ugyancsak jármos és beállítási ökrök szállítására vállal.

Kitűnő friss fejőstehenek

előleges jelentős után nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Vevő teljes szoriat választat. 4735

Henrik Ignác fia Szolnok (Vas m.).

Valódi bonyhádi friss

fejős, hasas, tenyész és lefejő teheneket, üszöket, bikákat

1-15/16 évesig, tinókat szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, tehénekkel vevő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legszolidabb kiszolgálással, istállóban állatok állandóan kaphatók. 636

Ha valamelyik perdatársam az alkat valam nem köthet meg, vagy egyeseknél darabonként óhajtonni állatot, felvilágosításul szivesen szolgálok, a bevásárlás-hoz embertem odaszem, hogy megakadályozzam a vidéki úton a gazdasági visszaéléseket.

Hoffmann Dávid

pasztaengergyűl birtó Bonyhád, Tolna megye

Általánosan elismert legelsőrendű jármos magyarfajú erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökorborjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 5624

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR

(Szolnok-Debrecen m.)

mustra-ökröket

megvételtre hizlalási és conserv özőlokra.

FARAGÓ MIKSA

szarvasmarha- és jobbizományos, Budapest, VII., Ovodá-u. 44. Telefon 76-85.

Veszek határidőre és promtra a gazdaságokban átvéve hizomarkákat. Értékesíték és beszerzek mindenféle tenyész- és haszon szarvasmarhát. Hizlalási ügyletek kötése. Az ügyletekre legnagyobb összegű pénzelőleg nyújtatik 5758

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánssal áron szállítok 5161

FUCHS LAJOS

tenyész- és haszonállatkereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgönyezim: Fuchs Lajos Telefon 130-19.

A szenttamási gazdaságban

állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és két éves bonyhádi tenyészbikák.

Állandóan van eladásra felállítva 80-100 darab kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részt már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehén és tenyészbika. Érdeklődésnek Köhn József, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szivesen ad levélbeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsit is küld. 5259

Saját érdeke

hogy sertéseit és szarvasmarhát nálam értékesítse vagy beszerzze. elsőrendű tenyészkanokkal (felbugottal is) szolgálhatok.

Zadák József

sertés és szarvasmarha-bizományos. 10023 BUDAPEST, Népszínház-utca 17.

Elsőrendű fajjelegű vöröstarka ökor és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyancsak hasas vagy friss fejős

teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 269

SPITZER és WEILER

Czellődmők.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kulánssal áron szállít **BAUER MOR** tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 11. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 566

VESZ és ELAD mindenfajta gabona, hüvelyes olajmag, szalma, széna és takarmányféléket, valamint határidőüzleteket legjutányosabban intéz el **Fenyő és Palogyai**, gabona és terménybizományosok, Budapest, I., Fehérvári-ut 52. Interurban-telefon 145-11.

„KIS HIRDETEK” folytatása az 1517 oldalon van.

A SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

ajánl aratógépekhez való

Manila kévekötfonalat,

sok száz uradalom által kipurált és ma már a verseny által is a külföldivel egyenragunak elismert teljesen megbízható minőségben, a külföldinél csaknem az egész 12 koronás behozatallal vámmal olcsóbban, vagyis

95 kor. árban 100 kg.-ként

bérmentve minden szükségleti vasúttállomásra szállítva, készpénzfizetés mellett 2% engedménnyel vagy 4 havi időre.

Felhívjuk továbbá a t. Gazdaközönség figyelmét az egyedül általunk előállított valódi

gazdasági kenderzsákokra,

melyeket gyárunkban előállított tiszta kenderfonalakból házi ipari uton készítünk.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, V., Rálmán-utca 15. Sürgönyozim: 64-54. „AGRICOLA”

Alaptőke egy millió korona.

Rendkívül fontos gépujdonságok!

Rögapritógépek, talajmivelő eszközök, ekék, Ganz-gyártmányú benzínmotorok, cséplőkészletek, benzín magánjáró- és vontatógépek, vető- és aratógépek, Malom-, tejgazdasági-, borászati és pinczészeti berendezések, Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gőzcsír, kékkő, raffiahanos, az összes műszaki eszközök. Acetylen kézi- és kocsilámpák. Világítási és gazdasági vízvezetékberendezések.

Szíveskedjék árajánlatot kérni,

Ajánl azonnali szállításra takarmánycikket:

Korpát, konkolyt, repcét és napraforgómagot, répaszeleket, száraz moslét, melassét stb.

„Kincsem”, valamint „Lacta” erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb árakon.

Műtrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohlissalétrom, thomassalak, csontliszt, kalcit és kálisó)

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös feltételi jelzálogos kölcsönöket engedélyez. Gazdasági osztályunk elvállal birtokokat eladás-, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hitelügyeinek rendezését. Kívánatra a helyszínre küldjük szakközlegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő

Magyar Érték és Terménybank részv.-társ. elfogad megbízásokat úgy készáru, valamint határidőüzletekre.

SÜRGŐS BIRTOKELADÁS!

I.

Zemplén megyében: 2 km. vasúthoz, 1200 magyar holdas sík-fekvésű uribirtok, melyből 700 hold szántó, 100 hold rét, 400 hold erdő és legelő, gyönyörű 32 szobás kastélyval és park közepén, nagy major számos gazdasági épületekkel, vadászat-dus vadállományval, szántók, rétek, jól termő kötött fekete talajuk. Ára magyar holdankint 700 korona. Előnyös teher 320.000. kor.

II.

Borsod megyében: vasúttállomás mellett 900 m. holdas uribirtok, melyből 500 hold kitűnő búzatermő földek, 80 hold rét, 12 hold legelő, 30 kat. hold dohányengedélyvel, 200 hold vágható bükk- és tölgyfaerdő, 100 kat. hold legelő. Újjonnan épült urlak parkkal, elegendő jó karban levő gazdasági épületekkel. 500 hi. contingensű modern szeszgyárral. Ára teljes felszereléssel 600 kor. magyar holdankint 100.000 koronával megvehető.

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a BUDAPESTI KÖZVETÍTŐ ÉS KERESKEDELMI RÉSZV.-TÁRS. VI., Teréz-körút 15. Telefon 161-89.

10%, azaz tizszázalék díjvisszatérítést ad

a Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezetnél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság: Budapesten, VIII., Baross-utca 10.

Vezetőképviselet: Arad, Budapest, Brassó, Debreczen, Kaposvár, Késmárk, Karcóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybeocsanak, Pozsony, Szeged, Szekesfehervár, Temesvár.

Főképviselők: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyág, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyíregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomással szembe

A legtekélyesebb dobkosár-betétléc a szabadalmazott Kemény-féle sarkos lécz, tökéletesen pótolja az új dobkosarat. Olcsó ár! Egyedárusítás!

KEMÉNY MANÓNÁL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

748

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, burgonya- és takarmányszárítókat, tejjgazdasági és hűtőtelepeket, jéggyárakat, erő- és világítóüzemeket tervez és berendez, ajánlja a legjobb rendszerű svéd nyersolajmótorokat

Esső Andor és Marschalkó Béla

okl. gépészmérnök. okl. műépítész.

műszaki és építész irodája,

Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92-80.

1540

Vetőmagszükséglete

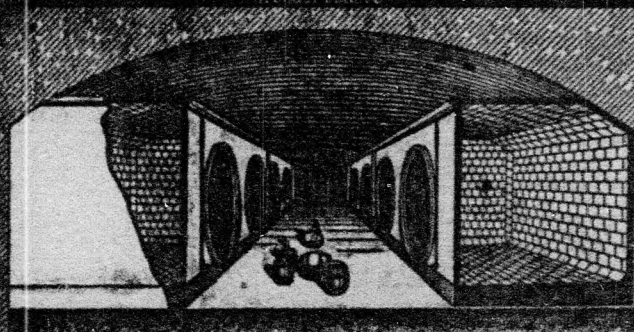
beszerzése előtt kérjen' mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedéséből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

CZEMENTHORDOK

BORSARI és TARSÁ
BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca 31.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást

Nemesített mangalicza malaczkok

(Lincolnshirei × mangalicza keresztezés) eladók balatonföldvári gazdaságomban. A malaczkok három hónaposak, orbáncz és vész ellen ojtva vannak s tenyészigazolvánnyal szállíthatnak. Áruk darabonként 200 korona.

Érdeklődőket szívesen lát s felvilágosítással készséggel szolgál:

Márkus Andor dr., Balatonföldvár.

„EAGLE”
törv. védett aratógép-
kévekötő jobb és
olcsóbb a
MANILANÁL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid **Szőlőkötöző-fonalak**. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobban kiszolgál. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. Tessék ajánlatot kérni.